

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	19
3. ПРИХОДИ	62
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	63
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	64
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	65
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	65
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	66
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	66
10. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	66
11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	66
12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	67
13. ПЕЧАЛБИ И ЗАГУБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	67
14. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	68
15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	70
16. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	71
17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	76
18. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	78
19. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	80
20. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	86
21. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	89
22. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ	89
23. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	90
24. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ	92
25. ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	94
26. ДРУГИ КРАТКОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ И АКТИВИ	96
27. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	97
28. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	98
29. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	99
30. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	102
31. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	104
32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	107
33. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	108
34. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	109
35. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	110
36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	111
37. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОР ЗА ФАКТОРИНГ	112
38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	112
39. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	112
40. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	114
41. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	114
42. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	118
43. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	120
44. ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	130
45. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА И НАМАЛЕНИЯ НА УЧАСТИЯТА В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	136
46. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	138
47. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	141
48. ПОТЕНЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА НОВИ МСФО	144
49. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	149

1.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Софарма (Групата) включва дружество-майка и неговите четиредесет и осем (31.12.2016 г.: тридесет и девет) дъщерни дружества. Допълнително, Групата има инвестиции в три съвместни дружества (31.12.2016 г.: в седем съвместни дружества). Към датата на изготвяне на консолидирания годишен финансов отчет Групата има инвестиции в едно асоциирано дружество (31.12.2016 г.: в две асоциирани дружества).

Дружество-майка

Софарма АД (дружество-майка) е търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление гр. София, ул. Илиенско шосе № 16.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение №1.1991 г. на Софийски градски съд.

Дъщерни дружества

Към 31.12.2017 г. дъщерните дружества в Групата са:

- Софарма Трейдинг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Варненски окръжен съд № 3594/16.10.1998 г. и със седалище и адрес на управление – гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фармалогистика АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд от 12.08.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр.София, ул. ”Рожен” №16;
- Електронкомерс ЕООД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 24456 от 1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. “Самоковско шосе” № 1;
- Биофарм Инженеринг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Сливенски окръжен съд № 524/1997 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Сливен, бул. “Тракия” № 75;
- Момина крепост АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Великотърновски окръжен съд № 3426/1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. ”Магистрална” № 23;
- Софарма Билдингс АДСИЦ – търговско дружество, регистрирано в България с решение № 1 от 14.08.2007 г. на СГС и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. ”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 20;
- Унифарм АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 3685 от 1994 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. ”Трайко Станоев” № 3;
- Фито Палаузово АД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20120924105551 от 24.09.2012 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Казанлък, бул. “23 Пехотен шипченски полк” № 110;

- Софармаси ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201501191300026 от 19.01.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20150617110324 от 17.06.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20151202165822 от 02.12.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 4 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160229093338 от 29.02.2016 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 5 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160301155620 от 01.03.2016 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 6 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20140127170842 от 27.01.2014 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12. (До 10.07.2016 г. наименованието на дружеството е Фарма Онлайн ЕООД.);
- Софармаси 7 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170315161212 от 15.03.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 8 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170627142803 от 27.06.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 9 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911100706 от 11.09.2017 и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 10 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911101412 от 11.09.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;

- Вета Фарма АД - търговско дружество, регистрирано в България с регистрация по фирмено дело № 581 от 05.04.1999 г. на Великотърновския окръжен съд и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. "Дълга лъка" № 32;
- Аромания ООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Варненски окръжен съд № 4276/27.06.2005 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 8;
- Фармастор 1 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170302125338 от 02.03.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фармастор 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170306085236 от 06.03.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фармастор 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170306080850 от 06.03.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фармастор 4 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170306081205 от 06.03.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фармастор 5 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170302134305 от 02.03.2017 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № KRS 0000178554 от 04.11.2003 г. на XX Икономическо отделение на Районния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Шъшкова" № 58;
- Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша – търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № ДСР 0000372245 от 17.12.2010 г. на XII стопанско отделение на Държавния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Халубинскиего" № 8;
- ООО Софарма Украйна, Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 10691020000029051 от 07.08.2012 г. на Единния държавен регистър на юридическите лица и физическите лица - предприемачи и със седалище и адрес на управление – Украйна, гр. Киев, Оболонски район, проспект "Московский" № 9, корпус 4, ет.2, офис 4-203;
- ПАО Витамини, Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 133 от 15.04.1994 г. на Уманския градски съд и със седалище и адрес на управление – Украйна, Черкаска област, гр. Уман, ул. „Ленински искри" № 31;

- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с БД 49136.2015 на 05.06.2015 г. от Агенция по стопанските регистри на гр. Белград и със седалище и адрес на управление – Република Сърбия, гр. Белград, ул. „Палмотичева” № 13;
- Лековит Д.о.о, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с решение № 07829531 от 05.02.1992 г. на Агенция по стопанските регистри и със седалище и адрес на управление – Сърбия, община Шабац, гр. Шабац, ул. Янка Веселиновина 66;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговско дружество, регистрирано в Литовския регистър на юридическите лица на 01.03.2013 г. / 303011389, със седалище и адрес на управление – Литва, гр. Вилнюс, ул.“Витауто“ № 8 / ул. „Лиубарто“ № 7, ПК: 08118;
- ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговско дружество, регистрирано в Казахстан с решение № 5286-1910-04-ТОО от 06.11.2014 г. от Министерство на правосъдието, Ауезовски район, със седалище и адрес на управление – Казахстан, гр. Алмати, Ауезовски район, мкр. Мамир – 4, дом 190;
- Рап Фарма Интернешънъл ООД, Молдова - търговско дружество, регистрирано в Молдова с решение № 1004601000376 от 11.02.2004 г. на Държавна регистрационна палата и със седалище – Молдова, гр. Кишинев, ул. Митрополит Варлаам 58 и адрес на управление - Молдова, гр. Кишинев, ул. Узинелор, 9/1;
- СИА Бриз, Латвия – търговско дружество, регистрирано в Латвия с решение № 000302737 на 18.09.1991 г. от Търговския регистър на Латвийската република и със седалище и адрес на управление – Латвия, гр. Рига, ул. „Расас” № 5, LV – 1057;
- СООО Брититрейд, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1983 на 24.09.2004 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул.”М. Богдановича” № 118, офис 303 – Б;
- ООО Табина, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1432/29.12.1999 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, Куйбышева, д. 57, к. 1;
- СООО Бризфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под № 800007989 от 07.07.2009 г и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул.”Есенина”, д.16, помещ.1 Н;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския изпълнителен комитет на 24.11.2000 г. / №1348 в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под №190174236 и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, 1-ый Твердый переулок, д. 7;
- ООО Галенафарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 12.06.2013 г. на Бретски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, Бретска област, гр. Пинск, ул. „Бретская“ 118-97;
- ОДО Меджел, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1044 от 14.09.2000 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Солтиса“ 60;

- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 25.09.2008 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление- Беларус, гр. Минск, ул. „Логойский тракт“ 29;
- ООО Фарматея, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 17.10.2012 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление- Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ОДО СалюсЛайн, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 287 от 05.05.2006 г. на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр.Гродно, ул. Виленская 6;
- ЗАО Интерфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус в Единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под №300000556 и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Витебск, площад Строителей, бл.3 ап.2;
- ООО Здоровей, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 04.06.2014 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ООО Ивем и К, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 27.07.2001 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ООО Ариенс, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 605 от 30.12.1996 г. на Витебски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Полоцк, ул. „Школная“.

На 22.02.2017 г. е вписано заличаването на търговско дружество Медика - Здраве ЕООД в Търговския регистър при Агенцията по вписванията.

На 15.03.2017 г. в Търговския регистър е вписано Софармаси 7 ЕООД, дъщерно дружество за Групата чрез дъщерното дружество Софармаси ЕООД.

На 14.04.2017 г. Групата придобива контролен пакет в Рап Фарма Интернешънъл ООД, Молдова.

На 26.04.2017 г. чрез дъщерното дружество СООО Брититрейд, Беларус, Групата е придобила 50% дял от капитала на ЗАО Интерфарм, Беларус, в резултат на което компанията – майка придобива контрол и дружеството е класифицирано като дъщерно.

На 17.05.2017 г. Групата се освобождава от участието си в съвместното дружество ООО Виватон плюс, Беларус. Дружеството е било съвместно за Групата от 20.12.2012 г. чрез СИА Бриз, Латвия с 50 % участие.

На 27.06.2017 г. в Търговския регистър е вписано Софармаси 8 ЕООД, дъщерно дружество за Групата чрез дъщерното дружество Софармаси ЕООД.

На 11.09.2017 г. в Търговския регистър са вписани Софармаси 9 ЕООД и Софармаси 10 ЕООД, дъщерни дружества за Групата чрез дъщерното дружество Софармаси ЕООД.

На 04.07.2017 г. е регистрирано вливане на ООО Мобил Лайн, Беларус в ОДО Меджел, Беларус, чрез обединяване на активите и пасивите на двете дружества. Дейността на влятото

дружество ООО Мобил Лайн, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на вливането се поемат от ОДО Меджел, Беларус.

На 31.07.2017 г. Групата придобива контролен пакет в Аромания ООД, България.

На 01.08.2017 г. е регистрирано вливане на ОДО БелАгроМед, Беларус и ОДО Вестфарм, Беларус в ОДО СалюсЛайн, Беларус, чрез обединяване на активите и пасивите на трите дружества. Дейността на влетите дружества ОДО БелАгроМед и ОДО Вестфарм, Беларус се прекратява и всичките права и задължения на двете дружества към момента на вливането се поемат от ОДО СалюсЛайн, Беларус.

На 08.08.2017 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията е вписано вливане на Медика АД в Софарма АД. В резултат на сделката цялото имущество на Медика АД преминава в Софарма АД, а Медика АД се прекратява без ликвидация. Активите и пасивите на двете дружества са обединени към счетоводната дата на вливането - 01.01.2017 г.

На 09.08.2017 г. Групата придобива контролен пакет в Лековит Д.о.о., Сърбия чрез дъщерното си дружество Софарма Трейдинг АД.

На 31.08.2017 г. е регистрирано вливане на ОДО Алеан, Беларус в ОДО Меджел, Беларус, чрез обединяване на активите и пасивите на двете дружества. Дейността на влялото дружество ОДО Алеан, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на вливането се поемат от ОДО Меджел, Беларус.

На 01.12.2017 г. е регистрирано вливане на ООО Данафарм, Беларус в ООО Галенафарм, Беларус, чрез обединяване на активите и пасивите на двете дружества. Дейността на влялото дружество ООО Данафарм, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на вливането се поемат от ООО Галенафарм, Беларус.

На 07.12.2017 г. Групата придобива контрол във Фармастор 1 ЕООД, Фармастор 2 ЕООД, Фармастор 3 ЕООД, Фармастор 4 ЕООД и Фармастор 5 ЕООД, чрез дъщерното дружество Софарма Трейдинг АД.

На 16.02.2016 г. чрез дъщерното дружество СООО Брититрейд, Беларус, Групата е придобила 50% дял от капитала на Мобил Лайн ООО, Беларус, в резултат на което компанията – майка придобива контрол и дружеството е класифицирано като дъщерно.

На 24.03.2016 г. Медика Болканс ЕООД (S.R.L.), Румъния - дъщерно дружество чрез Медика АД е прекратено чрез ликвидация и заличено от Търговския регистър.

На 09.05.2016 г. Групата се освобождава от участието си в дъщерното дружество Иванчич и синове Д.о.о, Сърбия.

На 18.11.2016 г. е регистрирано вливането на УП Альфамед, Беларус в ОДО Аленфарм-плюс, Беларус, чрез обединяване на активи и пасивите на двете дружества. Дейността на влялото дружество УП Альфамед, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на вливането се поемат от – ОДО Аленфарм плюс, Беларус.

В резултат на вливането Групата придобива контролен пакет от капитала на СалюсЛайн ОДО, Беларус, като при последното се променя класификацията от асоциирано в дъщерно дружество.

На 05.12.2016 г. Групата се освобождава от участието си в дъщерното дружество ООО НПК Биотест, Беларус.

Съвместни дружества

Към 31.12.2017 г. съвместните дружества в Групата са:

- ООО Мед-дент, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №0018240 от 11.03.2013 г. от Управление на икономиката на Бобруйски градски изпълнителен съвет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. К. Маркса № 120, офис 4;
- БООО СпецАфармация, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 22-8 от 30.10.2000 г. от Могилевски областен изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. К. Маркса № 120, офис 2;
- ООО Беллерофон, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1193 от 17.07.2003 г. издадено от Мински градски изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. „Сторожевская“ № 5-45.

Асоциирани дружества

Към 31.12.2017 г. асоциираното дружество в Групата е:

- Доверие Обединен Холдинг АД – търговско дружество, регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело № 13056 от 1996 г. и със седалище и адрес на управление гр. София 1504, бул. “Княз Дондуков” № 82.

1.1. Собственост и управление на дружеството-майка

Софарма АД е публично дружество съгласно българския Закон за публично предлагане на ценни книжа. От м. ноември 2011 г. акциите на дружеството се търгуват и на Варшавската фондова борса.

Към 31.12.2017 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

	%
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	25.20
Телекомплект Инвест АД	20.41
Ромфарм Компани ООД	7.52
ЗУПФ Алианц България	5.17
Софарма АД (обратно изкупени акции)	6.70
Други юридически лица	27.76
Физически лица	7.24
	<hr/> 100.00 <hr/>

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове. Ръководството на дружеството-майка в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2017 г.:

Д.и.н. Огнян Донев
Весела Стоева

Председател
Член

Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството-майка се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев. Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица, натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

Одитният комитет има следния състав:

Васил Найденов	Председател
Цветанка Златева	Член
Кристина Атанасова	Член

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва Софарма АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

<i>Дъщерни дружества</i>	31.12.2017	31.12.2016	<i>Дата на</i>	<i>Дата на</i>
	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>	<i>придобиване</i>	<i>освобождаване</i>
	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>на контрол</i>	<i>от</i>
<i>Дружества в България</i>				<i>контрол/вливане</i>
Софарма Трейдинг АД*	72.85	72.58	08.06.2006	
Фармалогистика АД	89.39	84.93	15.08.2002	
Електронкомерс ЕООД	100.00	100.00	09.08.2005	
Биофарм Инженеринг АД	97.15	97.15	10.03.2006	
Софарма Билдингс АДСИЦ	40.38	40.39	04.08.2008	
Момина крепост АД	93.55	93.54	01.01.2008	
Унифарм АД	98.77	77.89	27.10.2010	
Фито Палаузово АД	95.00	95.00	21.09.2012	
Софармаси ЕООД**	72.85	72.58	19.01.2015	
Софармаси 2 ЕООД**	72.85	72.58	05.06.2015	
Софармаси 3 ЕООД**	72.85	72.58	02.12.2015	
Софармаси 4 ЕООД**	72.85	72.58	29.02.2016	
Софармаси 5 ЕООД**	72.85	72.58	01.03.2016	
Софармаси 6 ЕООД**	72.85	72.58	03.12.2015	
Софармаси 7 ЕООД**	72.85	-	15.03.2017	
Софармаси 8 ЕООД**	72.85	-	27.06.2017	
Софармаси 9 ЕООД**	72.85	-	11.09.2017	
Софармаси 10 ЕООД**	72.85	-	11.09.2017	
Медика АД	-	97.96	26.10.2015	08.08.2017
Медика-Здраве ЕООД**	-	97.96	26.10.2015	22.02.2017
Вега Фарма АД	99.98	68.05	11.11.2016	
Аромания ООД	76.00	-	31.07.2017	
Фармастор 1 ЕООД**	72.85	-	07.12.2017	

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

Фармастор 2 ЕООД**	72.85	-	07.12.2017
Фармастор 3 ЕООД**	72.85	-	07.12.2017
Фармастор 4 ЕООД**	72.85	-	07.12.2017
Фармастор 5 ЕООД**	72.85	-	07.12.2017

* *ефективен процент на участие*

** *непряко участие*

<i>Дъщерни дружества</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>Дата на придобиване на контрол</i>	<i>Дата на освобождаване от контрол/вливане</i>
<i>Дружества в чужбина</i>	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>		
	<i>%</i>	<i>%</i>		
СИА Бриз	66.13	66.13	10.11.2009	
СООО Брититрейд **	52.90	52.90	10.11.2009	
ПАО Витамини	99.56	99.56	18.01.2008	
Софарма Варшава СП. З.О.О	100.00	100.00	23.11.2010	
Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград**	72.85	72.58	05.06.2015	
Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация	60.00	60.00	16.10.2003	
ООО Табина**	54.37	62.82	08.04.2011	
СООО Бризфарм **	31.45	46.26	20.12.2012	
ОДО Алеан **	-	62.96	07.02.2013	31.08.2017
ООО Софарма Украйна	100.00	100.00	07.08.2012	
ООО Фармацевт плюс **	35.60	42.98	31.05.2013	
УАБ ТБС Фарма **	33.73	33.73	01.03.2013	
ОДО Вестфарм**	-	62.96	04.07.2013	01.08.2017
ОДО БелАгроМед **	-	62.96	30.07.2013	01.08.2017
ТОО Софарма Казахстан	100.00	100.00	06.11.2014	
ООО Данафарм **	-	48.94	28.02.2015	01.12.2017
ООО Галенафарм **	54.62	48.94	28.02.2015	
ОДО Меджел **	55.55	48.94	28.02.2015	
ОДО Аленфарм-плюс **	52.24	48.94	30.06.2015	
ООО Фарматея **	38.18	22.39	30.11.2015	
ООО Мобил Лайн **	-	48.94	16.02.2016	04.07.2017
ОДО СалюсЛайн **	52.24	48.74	18.11.2016	
Рап Фарма Интернешънъл ООД	51.00	-	14.04.2017	
ЗАО Интерфарм**	59.52	-	26.04.2017	
Лековит Д.о.о.**	50.96	-	09.08.2017	
ООО Здравей **	35.00	-	16.08.2017	
ООО Ивем и К **	39.62	-	16.08.2017	
ООО Ариенс **	35.30	-	16.08.2017	

* *ефективен процент на участие*

** *непряко участие*

- Софарма Трейдинг АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Софарма Трейдинг АД с 72.67 % и непрякото участие на дружеството-майка с 0.18% чрез дъщерното дружество Унифарм АД с участие 0.18 % от капитала на Софарма Трейдинг АД;

- Софарма Билдингс АДСИЦ е дъщерно дружество по силата на сключено писмено споразумение за контрол между Софарма АД и други акционери;
- Софармаси ЕООД е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софармаси ЕООД;
- Софармаси 2 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 2 ЕООД;
- Софармаси 3 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 3 ЕООД;
- Софармаси 4 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 4 ЕООД;
- Софармаси 5 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 5 ЕООД;
- Софармаси 6 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Фарма Онлайн ЕООД;
- Софармаси 7 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 7 ЕООД;
- Софармаси 8 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 8 ЕООД;
- Софармаси 9 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 9 ЕООД;
- Софармаси 10 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 10 ЕООД;
- Фармастор 1 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Фармастор 1 ЕООД;
- Фармастор 2 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Фармастор 2 ЕООД;
- Фармастор 3 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Фармастор 3 ЕООД;
- Фармастор 4 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Фармастор 4 ЕООД;
- Фармастор 5 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Фармастор 5 ЕООД;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград;
- Лековит Д.о.о. е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 70% от капитала на Лековит Д.о.о.;
- СООО Брититрейд, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 80% от капитала на Брититрейд СООО;

- ООО Табина, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 11.1% от капитала на ООО Табина, а СООО Брититрейд – 88.9% от капитала на ООО Табина;
- СООО Бризфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус - СИА Бриз притежава 1.27% от капитала на Бризфарм СООО, а ООО Фармацевт плюс – 85.98% от капитала на СООО Бризфарм;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 53.84% от капитала на ООО Фармацевт плюс;
- УАБ ТБС Фарма, Литва е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 51% от капитала на УАБ ТБС Фарма;
- ООО Галенафарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 53%, а СООО Брититрейд - 37% от капитала на ООО Галенафарм;
- ОДО Меджел, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 60%, а СООО Брититрейд - 30% от капитала на ОДО Меджел;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 35%, а СООО Брититрейд - 55% от капитала на ОДО Аленфарм-плюс;
- ООО Фарматея, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия, неговото дъщерно дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус и дъщерното дружество ООО Ивем и К, Беларус - СИА Бриз притежава 2%, ООО Фармацевт плюс – 49%, а ООО Ивем и К – 49% от капитала на ООО Фарматея;
- ОДО СалюсЛайн, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 35%, СООО Брититрейд - 55% от капитала на ОДО СалюсЛайн.
- ЗАО Интерфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 50%, СООО Брититрейд - 50% от капитала на ЗАО Интерфарм.
- ООО Здравей, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус - СИА Бриз притежава 19%, ООО Фармацевт плюс - 63% от капитала на ООО Здравей.
- ООО Ивем и К, Беларус е дъщерно дружество чрез СООО Брититрейд, Беларус, ООО Фармацевт плюс, Беларус и ООО Здравей, Беларус - СООО Брититрейд и ООО Фармацевт плюс притежават по 25% от капитала на ООО Ивем и К, а ООО Здравей - 50% от капитала на ООО Ивем и К.
- ООО Ариенс, Беларус е дъщерно дружество чрез ООО Фармацевт плюс, Беларус и ООО Здравей, Беларус - ООО Фармацевт плюс и ООО Здравей притежават по 50% от капитала на ООО Ариенс.

Основният предмет на дейност на дружествата от Групата е концентриран във фармацевтичния сектор, с изключение на отделни дружества, чийто предмет на дейност е и в областта на инвестициите в имоти и ценни книжа.

Дружеството-майка притежава разрешение за производство на лекарствени средства.внос № Р-І-10-14.В-І-21-002 от 28.10.2015 г., издаден от Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ).

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- Софарма АД - производство и търговия на лекарствени субстанции (активни съставки) и лекарствени форми; научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства;
- Софарма Трейдинг АД - търговия с фармацевтични продукти;
- Биофарм Инженеринг АД - производство и търговия с инфузионни разтвори;
- Фармалогистика АД - вторична опаковка на фармацевтични продукти и отдаване под наем на недвижими имоти;
- Електронкомерс ЕООД - търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника за медицината, битова електроника и електротехника;
- Софарма Билдингс АДСИЦ - инвестиране на парични средства, набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им;
- Момина крепост АД - разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина;
- Унифарм АД - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Фито Палаузово АД – производство, събиране, изкупуване, добив и реализация на билки и лечебни растения;
- Вета Фарма АД - производство на лекарствени, нелекарствени и други продукти;
- Софармаси ЕООД – франчайзинг, ноу-хау, наемане на имоти, търговия и други;
- Софармаси 2 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 3 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 4 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 5 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 6 ЕООД – онлайн и офлайн търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 7 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 8 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 9 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 10 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Аромания ООД - разработване и маркетизиране на хранителни добавки;
- Фармастор 1 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 2 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 3 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 4 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Фармастор 5 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- ПАО Витамини, Украйна - производство и търговия на фармацевтични продукти;

- ООО Софарма Украина, Украина - търговия с фармацевтични продукти и изследване на пазара и общественото мнение;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Сърбия – консултантска дейност;
- Лековит Д.о.о. - търговия на едро с лекарствени продукти;
- Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - изследване на пазара и общественото мнение;
- Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша - търговия на едро с фармацевтични и медицински стоки и изследване на пазара и общественото мнение;
- СИА Бриз., Латвия - търговия с фармацевтични продукти;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговия с фармацевтични продукти, производство на лекарствени форми и фармацевтични препарати, научноизследователска и експериментална дейност в областта на биотехнологиите;
- ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговия с фармацевтични продукти;
- Рап Фарма Интернешънъл ООД, Молдова - търговия с фармацевтични продукти;
- СООО Брититрейд , Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Табина, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- СООО Бризфарм, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Галенафарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО Меджел, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ООО Фарматея, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО СалюсЛайн, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника;
- ЗАО Интерфарм, Беларус - търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки;
- ООО Здравей, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Ивем и К, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ООО Ариенс, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти.

Дружеството-майка и дъщерните дружества: Софарма Трейдинг АД, Фармалогистика АД, Електронкомерс ЕООД, Биофарм Инженеринг АД, Софарма Билдингс АДСИЦ, Момина крепост АД, Унифарм АД, Фито Палаузово АД, Софармаси ЕООД, Софармаси 2 ЕООД, Софармаси 3 ЕООД, Софармаси 4 ЕООД, Софармаси 5 ЕООД, Софармаси 6 ЕООД, Софармаси 7 ЕООД, Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД, Софармаси 10 ЕООД, Вета Фарма АД, Аромания ООД, Фармастор 1 ЕООД, Фармастор 2 ЕООД, Фармастор 3 ЕООД, Фармастор 4 ЕООД и Фармастор 5 ЕООД извършват своята дейност в България.

Софарма Поланд З.О.О - в ликвидация и Софарма Варшава СП. З.О.О оперират в Полша, ПАО Витамини и ООО Софарма Украина - в Украйна, Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград и Лековит

Д.о.о. - в Сърбия, СИА Бриз - в Латвия, СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ОДО СалюсЛайн, ЗАО Интерфарм, ООО Здравей, ООО Ивем и К и ООО Ариенс - в Беларус, УАБ ТБС Фарма - в Литва, ТОО Софарма Казахстан - в Казахстан, Рап Фарма Интернешънъл ООД – в Молдова.

Към 31 декември 2017 г. участието на Групата в *съвместни дружества* е следното:

- ООО Мед-дент, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 17.12.2013 г.
- БООО СпецАфармация, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.01.2014 г.
- ООО Беллерофон, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50% участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 27.11.2014 г.

Към 31 декември 2017 г. участието на Групата в *асоциирани дружества* е следното:

- Доверие Обединен Холдинг АД – 32.57% участие на Софарма АД. Предметът на дейност на дружеството е придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица. Дружеството е асоциирано за Групата от 21.12.2016 г.

Към датата на настоящия консолидиран годишен финансов отчет средно-списъчният състав на персонала в Групата е 4,895 работници и служители (2016 г.: 4,543 работници и служители).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружествата от Групата за периода 2015 – 2017 г., са представени в таблицата по-долу:

Показател	2015	2016	2017
USD.BGN средно за годината.периода	1.76441	1.76833	1.71916
USD.BGN в края на годината.периода	1.79007	1.85545	1.63081
PLN.BGN средно за годината.периода	0.46754	0.44846	0.45956
PLN.BGN в края на годината.периода	0.46128	0.44347	0.46824

RSD.BGN средно за годината.периода	0.01620	0.01589	0.01612
RSD.BGN в края на годината.периода	0.01608	0.01584	0.01651
UAH.BGN средно за годината.периода	0.08186	0.06916	0.06528
UAH.BGN в края на годината.периода	0.07458	0.06881	0.05839
EUR.BGN средно за годината.периода	1.95583	1.95583	1.95583
EUR.BGN в края на годината.периода	1.95583	1.95583	1.95583
1000 BYR.BGN средно за годината.периода	0.11167	-	-
1000 BYR.BGN в края на годината.периода	0.09629	-	-
1 BYN.BGN средно за годината.периода	-	0.89057	0.89931
1 BYN.BGN в края на годината.периода	-	0.95429	0.83112
KZT.BGN средно за годината.периода	0.00829	0.00518	0.00533
KZT.BGN в края на годината.периода	0.00527	0.00555	0.00491
MDL.BGN средно за годината.периода	-	-	0.09393
MDL.BGN в края на годината.периода	-	-	0.09583

Източник: БНБ, Национални банки на: Украйна, Полша, Сърбия, Беларус, Казахстан и Молдова.

На 01.07.2016 г. е извършена деноминация на официалната парична единица на Република Беларус, като кода на валутата от BYR е променен на BYN. Номиналната стойност на паричните средства е намалена в съотношение 10,000:1.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Група Софарма е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност. От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, *практически приложими в Европейския съюз за годишни финансови периоди, започващи най-рано на 1 януари 2017 г. респ. - и за предприятия в Р България*, не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – приет от ЕК) – признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.* Тази промяна пояснява отсрочените данъци при случаите, когато актив се оценява по справедлива стойност и оценката по справедлива стойност е по-ниска от данъчната база. Уточнението включва: а) временни разлики възникват независимо дали балансовата стойност на актива е по-ниска от данъчната му основа; б) съответното предприятие би трябвало да прецени при определянето на своите бъдещи данъчни печалби дали би могло да приспада по-голяма сума от балансовата стойност на актива или не; в) ако според данъчното законодателство има ограничения за използването на данъчни печалби, срещу които може да се възстановяват определени отсрочени данъчни активи, то прегледът и оценката на възстановяването на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид; и г) намаленията за данъчни цели, в резултат от обратното проявление на отсрочени данъчни активи, се изключват от прогнозата на бъдещите данъчни печалби, използвани за оценка на възстановимостта на тези активи. Ръководството е направило проучване и е определило, че на този етап не се налага изготвянето на допълнителни разширени оповестявания и/или преизчисления на отсрочените му данъчни активи, свързани с горепосочените случаи.
- *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци – относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на Групата. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на Групата във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) промени в резултат на непарични транзакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно.

- Ръководството е направило проучване и е направило съответното допълнително оповестяване (*Приложение № 29*).

Към датата на публикуване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017 г., няколко нови стандарта и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата.

От тях ръководството на Групата е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети за следващи периоди, а именно:

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) – подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приети от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяванията по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда на МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности, с изключение на обобщената финансова информация; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1 по отношение на МСФО7, МСС19 и МСФО10; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата следва да бъде правен на ниво индивидуална инвестиция в асоциирано или съвместно дружество, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28).
- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизирана и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени

основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на Групата, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката – промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапа, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно – при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент.

Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, се определя и измерва като се прилага същата методология както при финансовите активи по амортизирана стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика на Групата, но не се очаква да окажат съществен ефект върху стойностите и класификацията, операциите и резултатите на Групата по отношение на нейните финансови активи и пасиви. Ефектите от направените от него анализи са оповестени в *Приложение № 48*.

- *МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – приет от ЕК)*. Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи по амортизирана стойност и преминаването им на теста СППЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите

неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. важно е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент, и спрямо него сумата на предплащането може да е и в полза на страна, иницирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане, и при полза от по-ранно плащане. Също така съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци” съгласно бизнес модела на предприятието; б) потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран, без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент. Ръководството е в процес на проучване и определяне на ефектите от промените чрез новия стандарт, които могат да окажат влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата. Ръководството не очаква изискванията на новия МСФО 9 да окажат съществено влияние върху класификацията или оценката на неговите финансови инструменти, както и на оповестяванията свързани с тях (*Приложение № 48*);

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).*

Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 към датата на прилагане на стандарта от Групата и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни (*Приложение № 48*);

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11 и свързаните с тях тълкувания. Водещият принцип на новия стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на

предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги – отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната (индивидуалната) продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансформиране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Направени са пояснения (а) за идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) за идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) при трансфера на лицензии. Въвеждането на този стандарт може да доведе до по-съществени промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт няма да оказват значително влияние върху счетоводната политика и върху стойностите, признаването и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата по отношение на нейните приходи от дейността и/или вземанията и, доколкото не се очаква промяна в бизнес модела, нито промяна във времевия хоризонт на прехвърляне на контрола към клиента от оказваните от Групата услуги или отчитането на продажбите на продукцията и стоки. Ефектите от направените от него анализи, са оповестени в *Приложение № 48*;

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – приет от ЕК)*. Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури подостоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга при лизингополучателите – за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за

задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика; б) При лизингодателите няма да има съществени промени и те ще продължат да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни. Ефектите от направените от него първоначални анализи, са оповестени в *Приложение № 48*;

- *МСФО 10 (променен) - Консолидирани финансови отчети и МСС28 (променен) - Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена дата за влизане в сила)*. Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират по същество „бизнес“ или не по смисъла на МСФО3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие.

В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

- *МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК)*. Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.
- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК)*. Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер на имоти, вкл. такива в процес на изграждане и/или реконструкция и преустройство, към и от категория „инвестиционни имоти“. Такива трансфери са допустими, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти и когато са налице

доказателства за смяната в употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна. Промяната може да се прилага перспективно или ретроспективно, при спазването на определените с промяната правила. Ръководството на Групата все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на Групата.

- *КРМСФО 22 – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – прието от ЕК).* Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат първо немонетарен актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или немонетарно задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби). При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане. След това разяснението уточнява, че при първоначалното признаване на съответния актив, разход или приход, в резултат на транзакция по авансово плащане/получаване или на серията от транзакции от плащания/получаване в чуждестранна валута, датата на транзакцията е датата на първоначалното признаване на немонетарния актив или пасив (при еднократно плащане/получаване) или е датата на всяко плащане/получаване.

Това тълкувание може да се прилага с пълна ретроспекция или перспективно, в два варианта: а) от началото на отчетния период, за който то се прилага за първи път; или б) от началото на предходния период преди периода, през който за първи път то се прилага. Ръководството все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на Групата.

- *КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение дава насоки за счетоводното отчитане на данъците върху дохода по МСС12 когато са налице определени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции асоциирани с несигурности по данъци. Разяснението покрива: а) дали предприятието да преценява отделно несигурности по данъчното третиране; б) допусканията, които предприятието прави за проверка и оценка на данъчното третиране от данъчните власти; в) как предприятието е определило данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизползваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизползваните данъчни кредити; г) как предприятието е преценило и третирано промените във фактите и обстоятелствата; и д) предприятието да определи дали ще преценява отделните несигурности на данъчното третиране поотделно или в комбинация с други. Ръководството все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на Групата.
- *Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) – подобрения в МСС 23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО 11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г.*

– не са приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО3. Също така се уточнява, че когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО11; б) поясняват, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденди (т.е. при разпределение на печалбата) следва да се посочат в печалбата или загубата независимо как са възникнали – при прилагането на МСС12; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми стават част от финансиращите средства с общо предназначение когато се изчислява нормата за капитализация по реда на МСС23. Ръководството на Групата все още обмисля влиянието, което този стандарт би могло да окаже върху финансовите отчети на Групата.

- *МСС 19 (променен) – Промени в плановете за дефинирани доходи, съкращения на персонала или уреждане (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна уточнява, че в случаи на промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определянето на разходите за текущ трудов стаж и разходите за лихви за периода след преизчислението, дружеството е длъжно да използва заложените предположения използвани при преизчислението. Допълнително са включени изменения в оповестяването на ефекта при промени в плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане във връзка с горната граница на активите.

Допълнително, за посочените по-долу променени стандарти, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата, а именно:

- *МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г. – не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща правила за признаване и оценяване, за представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложен за дейността на Групата.
- *МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – Класификация и оценяване на транзакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от*

01.01.2018 г. – не е приет от ЕК). Тези промени уточняват три основни въпроса: (а) третирането на условията и ефектите, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези трансакции да се класифицират така, както биха се отчели без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на трансакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал.

- *МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. –приет от ЕК)*. Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при дружества, които издават застрахователни договори и които попадат и в обхвата на МСФО 9, но преди въвеждането на предстоящия МСФО17 .Тя установява две опции на подход – подход на покриване и подход на временно отсрочване (при определени условия) на МСФО9. И двете опции са валидни до влизането в сила на новия МСФО 17. Той не е приложим за дейността на Групата.
- *Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г. – не са приети от ЕК)*. Тези промени включват преработени дефиниции за „актив” и „пасив”, както и нови насоки за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване.

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база: историческа цена с изключение на: а/ имотите, машините и оборудването, които са оценени по преоценена стойност; и б/ инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени по тяхната справедлива стойност към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

Българските дъщерни дружества от Групата, както и асоциираното дружество Доверие Обединен Холдинг АД водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Задграничните дъщерни, асоциирани и съвместни дружества организират своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство: ООО Софарма Украйна и ПАО Витамины – законодателство на Украйна, Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград и Лековит Д.о.о. – законодателство на Сърбия, СИА Бриз – Латвия, УАБ ТБС Фарма – Литва, СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ОДО СалюсЛайн, ЗАО Интерфарм, ООО Ивем К, ООО Ариенс и ООО Здравей - Беларус, ООО Мед-дент, БООО СпецАфармация и ООО Беллерофон – законодателство на Беларус, Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация, Софарма Варшава СП. З.О.О. - полското законодателство, ТОО Софарма Казахстан - законодателство на Казахстан и Рап Фарма Интернешънъл ООД – законодателството на Молдова. Дружествата поддържат своите счетоводни регистри в съответната местна валута - беларуска рубла

(BYN), гривни (UAH), сръбски динар (RSD), евро (EUR), полски злоти (PLN), казахстанско тенге (KZT) и молдовска лея (MDL).

Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (*Приложение № 2.5*).

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчетане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в *Приложение № 2.31* и *Приложения № 14, 16, 17, 18, 19, 23, 24 и 41*.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Софарма АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството – майка.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата, и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

Съвместно дружество

Съвместно дружество е такова дружество или друга форма на предприятие, създадено по силата на договорно споразумение между дружеството – майка като инвеститор и една или повече други страни (дружества), които се заемат с обща стопанска дейност и върху която контролиращите съдружници (вкл. и дружеството – майка има такъв статут) упражняват съвместен контрол. Съвместен контрол е налице, когато вземането на стратегическите финансови и оперативни решения, свързани със съвместното дружество, е договорно установено да се приемат със задължително единодушно съгласие (консенсус) между контролиращите съдружници. Последните имат права върху нетните активи на съвместното дружество.

Съвместното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която ефективният съвместен контрол е придобит от контролиращия съдружник (конкретно - дружеството-майка), и спира да се консолидира чрез този метод от датата, когато съвместното дружество се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че съвместният контрол е прехвърлен от контролиращия съдружник на трети лица.

Съвместните дружества са: ООО Мед-дент, ООО Беллерофон и БООО СпецАфармация - Беларус (*Приложение № 1.2*).

Асоциирано дружество

Това е дружество, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено, от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

Асоциирано дружество е Доверие Обединен Холдинг АД. (*Приложение № 1.2*).

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните дружества и асоциираните дружества, изготвени към

31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните, съвместните и асоциираните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

2.3.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. То включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при

придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи” или „печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.3.3. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и впоследствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика (*Приложения № 2.13 и Приложение № 2.14*).

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол спрямо предприятия от Групата, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.3.4. Сделки с неконтролиращо участие

Операциите с неконтролиращо участие се третираат от Групата като сделки с лица, притежаващи инструменти на общия собствен капитал на Групата. Ефектите от продажби на дялове на дружеството-майка, без загуба на контрол, към притежатели на неконтролиращи участия не се третираат като компоненти на текущата печалба или загуба на Групата, а като движения директно в компонентите на собствения ѝ капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба“. И обратно, при покупки от дружеството-майка без придобиване на контрол на допълнителни дялове от участието на притежатели на неконтролиращи участия, всяка разлика между платената сума и съответния придобит дял от балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество се признава също директно в консолидирания отчет за собствения капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба“. Когато Групата престане да притежава контрол, съвместен контрол и значително влияние, всяка оставаща малцинствена инвестиция като дял в капитала на съответното дружество се преоценява по справедлива стойност, като разликата до балансовата стойност се признава в текущата печалба или загуба, като съответно всички суми преди признати в други компоненти на всеобхватния доход се отчитат така както при операция на директно освобождаване на всички свързани с първоначалната инвестиция (в дъщерното, съвместното или асоциираното дружество) компоненти.

2.3.5. Консолидация на асоциирани и съвместни дружества

За включването на асоциираните и съвместни дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в него първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора (конкретно – дружеството-майка) в нетните активи на асоциираните и съвместни дружества след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните и съвместни дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Печалбата или загубата след придобиването за Групата (чрез дружеството-майка) от асоциираните и съвместните дружества, за съответния отчетен период, представлява нейния дял в нетните им финансови резултати (след данъци) от тяхната стопанска дейност за този период, който дял се признава и представя на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Аналогично, делът на Групата в измененията след придобиването на другите компоненти на всеобхватния доход на асоциираните и съвместни дружества (предприятия), също се признава и представя като движение в другите компоненти на всеобхватния доход в консолидирания отчет за всеобхватния доход, съответно консолидираните резерви на Групата в отчета за измененията в собствения капитал. Групата признава своя дял в загуби на асоциирани и съвместни дружества до размера на нейната инвестиция, в т.ч. и предоставените им вътрешни заеми, освен ако тя не е поела определени задължения или плащания от името на асоциираното или съвместното дружество.

Вътрешните разчети между Групата и асоциираните и съвместните дружества не се елиминират. Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираните и съвместни дружества, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба. Отчита се и ефектът на отсрочените данъци при тези консолидационни процедури.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третира като “други доходи/(загуби) от дейността” и се представят нетно.

Функционалната валута на дружествата в Полша (Софарма Поланд АД – в ликвидация, и Софарма Варшава СП. З.О.О) е полската злота, за дъщерното дружество ТОО Софарма Казахстан – казахстанско тенге, на дъщерните дружества в Украйна (ПАО Витамини, ООО Софарма Украйна) – украинска гривна на дъщерното дружество в Сърбия (Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Лековит Д.о.о.) – сръбски динар, на дъщерното дружество в Латвия (СИА Бриз) и на дружеството в Литва (УАБ ТБС Фарма) – евро, на дъщерните дружества в Беларус (СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ОДО СалюсЛайн, ЗАО Интерфарм, ООО Здравей, ООО Ивем и К и ООО Ариенс) - беларуска рубла, на дъщерното дружество в Молдова (Рап Фарма Интернешънъл ООД) – молдовска лея.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 декември или към датата на освобождаване на дружеството;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета (*Приложение № 2.6 и № 2.7*);

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности”, и

г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби /(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество, се третират аналогично като активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от Групата и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Видовете приходи на Групата са представени в *Приложения № 3, № 4 и № 11*.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката, и разходите за приключването и.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Приходите при продажба на стоки по програма за лоялност се разпределят между програмата и другите компоненти на сделката (продажбата на стоки). Сумата получена по програмата за лоялност се отсрочва като задължение и се признава като приход когато дружеството е изпълнило своите задължения да предостави промоционалните продукти според условията на програмата или когато вече не е вероятно точките по програмата да бъдат ползвани.

Положителните и отрицателни разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”.

Приходите от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. В същата статия на консолидирания отчет се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания по специални договори, приходи от лихви по просрочени вземания, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, приходи от операции по уреждане на дълг, печалба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степенята, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред „други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, разходи от операции по уреждане на дълг, загуба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество.

2.8. Задължителен дивидент за разпределение

Дъщерното дружество Софарма Билдингс АДСИЦ има статут на акционерно дружество със специална инвестиционна цел по смисъла на българския ЗДСИЦ. Поради това дружеството има специфичната политика на разпределение на дивидентите на акционерите в съответствие с изискванията на закона, а именно:

- дружеството е задължено по закон да разпредели като дивидент не по-малко от 90% от реализираната печалба за съответната финансова година след нейното преизчисление съгласно ЗДСИЦ; и
- разпределението на останалите 10% се определя с решение на Общото събрание на акционерите по общия ред на българския Търговски закон, в т.ч. за изплащане на ивидент.

Задължителният по закон дивидент в размер на не по-малко от 90% от реализираната печалба се признава като задължение в текущата година и намаление (задължително разпределение) на текущата печалба за годината.

През 2016 и 2017 г. дъщерното дружество не е разпределяло задължителен дивидент, тъй като е отчело отрицателен финансов резултат (загуба).

2.9. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходи за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от Групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършените последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати или на преустройство и реконструкция, се

капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-25 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- транспортни средства – 5-17 г.
- сървъри и системи – 4-12 г.
- стопански инвентар – 6-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв (през другите компоненти на всеобхватния доход) освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението вече се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

2.10. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена ,котирана на активен пазар или други алтернативни източници за текущи цени. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да бъде надеждно оценявана, Групата променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.11. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”, а тази възникнала при придобиване на съвместни и асоциирани дружества (предприятия) е инкорпорирана в общата стойност на инвестицията и се посочва към групата на “инвестициите в съвместни предприятия” или съответно в “инвестициите в асоциирани предприятия”.

Репутацията по придобиването на съвместни и асоциирани дружества (предприятия) се тества като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне

веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват впоследствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождаване) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включват и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект, генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които са се очаквали бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериалните активи основно включват права върху интелектуална собственост, програмни продукти и комплексни нематериални активи (лицензии и мрежи от аптечни локации).

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 3 - 18 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от Групата за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционни имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към

датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се правят, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето.

Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.13. Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участия в асоциирани и съвместни дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаградението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, коригирана с дела на дружеството-инвеститор в печалбите или загубите, и респективно другите резерви на съвместните и асоциираните дружества след датата на придобиването им.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираните и съвместните дружества се представят на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), а делът в другите компоненти на всеобхватния доход на съответния ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в другите компоненти на всеобхватния доход) и като самостоятелно движение на отделните компоненти на резервите в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани и съвместни дружества, в т.ч. включената репутация, подлежат на преглед за обезценка към датата на всеки отчет. При установяване на условия за обезценка и като се определи нейният размер, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани и съвместни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите в асоциирани и съвместни дружества се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва значителното или съвместното влияние върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към статия “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества” на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14. Инвестиции на разположение и за продажба и финансови активи по справедлива стойност през печалбата

2.14.1. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовият актив) (*Приложение № 2.25.1*).

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.30*) със съдействието на независим лицензиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция, като се посочват към статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (неконтролиращо участие), се признават като текущи приходи и представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.14.2. Финансови активи по справедлива стойност през печалбата

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата са недеривативни активи, които са придобити с цел реализиране на текущи доходи чрез придобиване на дялове в инвестиционни фондове за инвестиране на общо събрани средства в портфолио от различни компании. Тези инструменти представляват държани дялове в инвестиционни фондове. Дяловете в инвестиционни фондове първоначално се оценяват по цена на придобиване. Преките разходи по транзакцията на покупката се отнасят директно на разход.

Последващо, към датата на всеки отчет за финансовото състояние, те се оценяват по справедливи стойности определени съгласно условията за участие в тях. Справедливата стойност се изчислява и анализира от самите инвестиционни фондове. Ефектите от преоценка до справедлива стойност се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход към “финансови приходи” или „финансови разходи”.

2.15. Материални запаси

Материалните запаси са оценени в консолидирания финансов отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване и нетната им реализируема стойност);
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност;

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване (реализация) вид;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикати и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет.

Избраните от Групата бази за разпределението им по продукти са:

- за производството на лекарствени средства – нормата на човечкочасовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт;
- за производството на инфузионни разтвори – количество произведена продукция;
- за производство на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба – планова себестойност на произведената продукция.

Дружеството-майка прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респ. „стандартната доставна себестойност” – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи.

При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във фармацевтичния отрасъл са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2 % и б) производствено отклонение – до 1 %, в рамките на които не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на консолидирания финансов отчет.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо, като се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.16. Търговски и други вземания

В консолидирания финансов отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.17. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.25*).

2.18. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти депозити в банки, средствата които са свободно разполагаеми от дружествата в Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита, независимо от оригиналния срок /матуритет/ на съответния депозит (*Приложение № 2.25*).

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- получените лихви от краткосрочни депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от Групата за съответния период (месец).
- Постъпленията и плащанията от и по овърдрафти са показани нетно (на ниво дружество от Групата).
- блокираните парични средства над 3 месеца не се третират като парични средства и еквиваленти.
- постъпленията по договори за факторинг се представят в парични потоци от финансова дейност.

2.19. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в консолидирания финансов отчет се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

2.20. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В консолидирания финансов отчет всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност,

определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.25*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.21. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив на Групата, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.22. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя, като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи” - лихва, на база ефективен лихвен процент (*Приложение № 2.25*).

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Групата съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработеният финансов доход.

Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.23. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България*, на полския Кодекс – за дружествата в *Полша*, на трудовото законодателство и Колективния трудов договор за дружествата в *Украйна*, на трудовото законодателство, Общия колективен трудов договор и действащия Правилник на труда за дружествата в *Сърбия*, Закона за труда – за дружеството в *Латвия*, трудовото законодателство за дружествата в *Беларус*, на Закон на Република Казахстан за задължения по

социално осигуряване за дружеството в *Казахстан*, на литовски кодекс на труда - за дружеството в *Литва* и на молдовски кодекс на труда - за дружеството в *Молдова*.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми

При изрично включени условия в устава на дружества от Групата и при взето решение от общото събрание на дружествата, изпълнителният директор и/или други ръководни лица имат право да получат еднократно възнаграждение (тантием), обичайно определени като процент от нетната печалба на дружеството. Този тип разходи за възнаграждение се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) в статията „разходи за персонала”. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Бонусни схеми

Сумите дължими към персонала, вкл. членовете на ключовия управленски персонал, по различни прилагани от дружествата в Групата бонусни схеми, се начисляват обичайно за отчетната година, за която се отнасят постигнатите резултати. Този тип разходи за възнаграждение се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) в статията „разходи за персонала” и в отчета за финансовото състояние като „задължения към персонала” и са обикновено краткосрочни.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

За България

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между

работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружествата в чужбина

Размерите на осигурителните вноски в Полша се утвърждават със Закон за национално осигурителна система, в Украйна - Закон за пенсионно обезпечаване, в Сърбия - със Закона за труда в Република Сърбия, в Латвия - със Закона за социалното осигуряване, Литва със Закона за националното социално осигуряване на Република Литва, в Република Беларус - със Закон за задължителните застрахователни вноски към фонда за социална защита на населението на Министерството на труда и социалната защита, в Казахстан – със Закон на Република Казахстан за задължения по социално осигуряване и Молдова – със Закон за бюджета за държавно социално осигуряване. Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в съответните местни законодателства Закон за държавна система за социално осигуряване.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружествата в Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в *България* е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение.

Съгласно Закона за труда в *Сърбия* работодателят на сръбското дружеството е задължен да изплати на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение при пенсиониране в размер най-малко на три средни работни заплати, изчислени към момента на изплащането. Съгласно трудовото законодателство в *Украйна* и колективния трудов договор на украинското дружество, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 100 и 200 украински гривни (между 7 лв. и 13 лв.). Също така дружеството в *Украйна* начислява социални обезщетения, които се изплащат преди пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд. Съгласно трудовото законодателство в *Полша* работодателят има задължение да изплати при

пенсионирание – една брутна месечна заплата. Съгласно трудовото законодателство в Литва, Латвия, Беларус и Молдова няма задължения към персонала при пенсионирание.

По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсионирание. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в съответната държава, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсионирание определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план вкл. за реструктуриране, за да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.24. Акционерен капитал и резерви

Софарма АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството-майка е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен” (законови резерви)**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване), като с брутната им покупна цена е намален собственият капитал на Групата. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на неразпределената печалба и се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента “неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката;

- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани като използвани в собствената стопанска дейност, и тяхната справедлива стойност към датата, на която те се трансферират в инвестиционни имоти.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталовата политика на Групата само след прехвърлянето му към компонента „неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

Резервът от ефекти от преизчисление във валутата на представяне включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв е признат като отделен компонент на собствения капитал в

консолидирания отчет за финансовото състояние и се признава като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „печалби/(загуби) от придобиване и освобождаване на дъщерни дружества, нетно” при освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество).

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания”, “активи на разположение и за продажба” и „активи по справедлива стойност през печалбата”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружествата от Групата признават в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която те са поели ангажимент да закупят съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице) извън нея. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то тя продължава да признава актива в консолидирания си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котира на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от Групата, а останалите - като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложения № 2.16, 2.17 и № 2.18*). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи

обезценка на техните кредити и вземания, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложение № 2.31*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно за Групата те представляват акции, облигации или дялове в други (трети) дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи освен ако намерението на дружествата от Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.14.1*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (*Приложение 2.14.1*).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) към “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (“нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че съответното дружество е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи, има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност

на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата са недеривативни активи, които са придобити с цел реализиране на текущи доходи чрез придобиване на дялове в инвестиционни фондове за инвестиране на общо събрани средства в портфолио от различни компании. Тези инструменти представляват държани дялове в инвестиционни фондове (*Приложение 2.14.2*). Дяловете в инвестиционни фондове първоначално се оценяват по цена на придобиване. Последващо, към датата на всеки консолидиран отчет за финансовото състояние те се оценяват по справедливи стойности определени съгласно условията за участие в тях. Справедливата стойност се изчислява и анализира от самите инвестиционни фондове. Ефектите от преоценка до справедлива стойност се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход към позициите “финансови приходи или “финансови разходи” в зависимост от реализираната печалба или загуба.

2.25.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити) и задължения по факторинг, задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.20, 2.21 и 2.23*).

2.26. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на съответното дружество и на Групата към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, съответното дружество от Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, че стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.27. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2017 г. е 10 % (2016 г.: 10%).

Дъщерните и съвместните дружества в чужбина се облагат съгласно изискванията на съответните данъчни законодателства по държави при следните данъчни ставки:

<i>Държава</i>	<i>Данъчна ставка</i>	
	<i>2017 г.</i>	<i>2016 г.</i>
Украйна	18%	18%
Сърбия	15%	15%
Латвия	15%	15%
Беларус	18%	18%
Литва	15%	15%
Полша	19%	19%
Казахстан	20%	20%
Молдова	12%	12%

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на всяко консолидирано дружество към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви, вкл. за породените от консолидационните корекции.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчният платец в

съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

2.28. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни институции, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.29. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор.

Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност в Групата.

2.30. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а). на повтаряща се (ежегодна) база – *финансовите активи на разположение и за продажба, финансови активи по справедлива*

стойност през печалбата или загубата, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; и други б) на неповтаряща се (периодична) база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружествата от Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в консолидираните финансови отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран пазарен цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на определени корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в консолидираните финансови отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки консолидиран отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

Централизирано, в дружеството-майка са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено

специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор на Групата, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Групата използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба Ниво 2 и Ниво 3, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор и/или главен счетоводител, изпълнителния директор и Съвета на директорите на съответното дружество и финансовия директор на Групата.

На датата на всеки финансов отчет съобразно груповата счетоводна политика специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите на дружествата от Групата, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на съответните дружества, както и на финансовия директор и независимите одитори на Групата.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е определила съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.31. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.31.1. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Групата е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на всяко от дружествата от Групата да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсирание срещу тези печалби. За дъщерни дружества, които продължават да отчитат загуби през последните години, ръководството на Групата е преценило към датата на издаване на консолидирания отчет значителните несигурности, които съществуват относно дали и

доколко в рамките на крайния период, определен със съответните местни данъчни законодателства за пренасяне на данъчни загуби, тези дружества ще могат да генерират достатъчна облагаема печалба.

В резултат на този анализ то е взело решение да не признава активи по отсрочени данъци в консолидирания финансов отчет в размер на 5,897 х.лв. (2016 г.: 5,942 х.лв.) (*Приложение № 30*).

2.31.2. Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на всяко от производствените дружества е определен на база преценките на съответното ръководство (след направени анализи) за оптимално натоварване на техните производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружествата от Групата извършват преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2017 година, е отчетена обезценка на материалните запаси в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в размер на 3,662 х.лв. (2016 г.: 2,693 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.31.3. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки консолидиран отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 9*).

Политиката на Групата за осигуряване на събираемостта и оценка на обезценката на вземания е базирана на следните специфични правила:

а) за клиентите - болничните заведения започва начисляване (балансово или задбалансово) на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период. Ако просрочията продължат още 30 дни, се предприемат действия за подписване на спогодба за разсрочване. При неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на съдебно дело и съответните правни процедури, чрез които се осигурява събираемост на вземането ведно със съответните лихви и неустойки;

б) за клиентите - аптеки при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период им се спират продажбите на отложено плащане. Ако просрочията продължат, на 45-тия ден от просрочието се спират всички продажби и се предприемат действия по сключване на спогодба за изплащане на дължимите суми. При неспазване на спогодбата се пристъпва също към завеждане на съдебно дело;

в) за клиенти - свързани лица-болнични заведения при наличие на просрочие над 30 дни се прекратяват доставките. Ако просрочията продължат още 30 дни, се предприемат действия за подписване на спогодба за разсрочване.

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има на лице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководствата на дружествата от Групата правят анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100 % (*Приложения № 22, № 23 и № 24*).

За 2017 г. размерът на възстановени обезценки (нетно от начислените) е 180 х.лв. (2016 г.: 842 х.лв. – начислени обезценки) (*Приложение № 9*).

2.31.4. Преоценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2016 г. е извършен цялостен преглед за настъпилите ценови промени в справедлива стойност на дълготрайните материални активи на Групата, както и на тяхното физическо и техническо състояние, начина на експлоатация и остатъчен полезен живот. Съответно, направена е последна преоценка, тъй като към тази дата завършва приетият по политика петгодишен период за тяхната преоценка. Прегледът и преоценката са изпълнени с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители.

Лицензираните оценители са изработили и тест на чувствителност на предложените от тях оценки на справедлива стойност, определени при различните оценъчни методи, съобразно разумно възможните промени на основните допускания, и коментар на получените девиации.

Ръководството е направило подробен анализ на докладите на лицензираните оценители, вкл. тестовете за чувствителност. В резултат на това в Групата е отчетела преоценка и е признат преоценъчен резерв в размер на 10,298 х.лв., нетно от данъци.

Групата е приела да не преоценява следните групи активи: а) напълно амортизирани активи, придобити до 31.12.2001 г., доколкото при тях евентуалните допълнителни разходи за амортизация вече се компенсират от повишените разходи за поддръжка; б) компютри и стандартна компютърна техника, офис оборудване и стопански инвентар – доколкото при тях се наблюдава обичайна тенденция за значителни намаления на текущите им пазарни цени за кратки срокове спрямо очаквания срок за тяхната вътрешна експлоатация от дружеството; в) активи, придобити през 2016 г. – доколкото цената на придобиване за тези активи е близка до справедливата им стойност; и г) активи от всички групи (с изключение на имоти), при които анализите на ефектите от оценката показват, че те не са резултат на настъпили ценови и пазарни промени през периода в стойностите на тези активи, а произтичат от различията в допусканията за полезния живот.

2.31.5. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

В резултат на направените изчисления е отчетено задължение за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране в размер на 5,177 х.лв. (31.12.2016 г.: 4,314 х.лв.) (*Приложение № 31*).

2.31.6. Оперативен лизинг

Групата е класифицирала към статията “имоти, машини и съоръжения” от консолидирания отчет за финансовото състояние, сграда, част от която се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от Групата, ръководството е преценило и тази сграда не е третирана като инвестиционен имот.

2.31.7. Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружествата от Групата, ръководствата на съответните дружества, са преценили, съвместно с адвокатите им, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г.) (*Приложение № 41*).

3. ПРИХОДИ

Приходите на Групата включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Стоки	767,575	645,372
Готова продукция	249,530	231,713
Общо	1,017,105	877,085
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>

Приходи от продажби на стоки по видове:

Таблетни форми	371,712	305,214
Ампулни форми	182,017	179,055
Сиропни форми	51,514	40,051
Капки	33,637	30,069
Консумативи, превързочни материали и апарати	26,743	23,833
Унгвенти	23,881	18,379
Козметични стоки	14,372	9,900
Хранителни добавки и билки	13,228	7,983
Ветеринарни ваксини	5,250	5,476
Супозитории	4,503	3,470
Лиофилни продукти	4,211	3,123
Други	36,507	18,819
Общо	767,575	645,372

2017 **2016**
BGN'000 **BGN'000**

Приходи от продажби на готова продукция по видове:

Таблетни форми	165,907	150,105
Ампулни форми	33,723	32,291
Сиропни форми	10,381	9,734
Консумативи, превързочни материали и апарати	9,896	8,949
Унгвенти	8,792	6,220
Лиофилни продукти	6,807	7,316
Инхалаторни продукти	2,161	2,546
Инфузионни разтвори	1,704	366
Капки	1,599	1,496
Други	8,560	12,690
Общо	249,530	231,713

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

Другите приходи и загуби от дейността, нетно включват:

2017 **2016**
BGN'000 **BGN'000**

Предоставени услуги	5,246	4,823
Нетни (загуби)/печалби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(2,924)	297
Правителствени финансираня	1,156	1,187
Наеми	909	792
Услуги по социална дейност и мероприятия	874	837
Печалба от продажба на дълготрайни активи	346	372

Печалба от промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти (<i>Приложение № 18</i>)	309	102
Отписани задължения	129	222
Печалба от продажба на материали	94	57
Други	545	794
Общо	6,684	9,483

Предоставените услуги включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приходи от реклама и маркетинг	1,678	1,850
Приходи от преддистрибуция	1,164	1,133
Услуги по лабораторни анализи	180	193
Гама облъчване	145	72
Други	2,079	1,575
Общо	5,246	4,823

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Основни материали	63,113	59,028
Електроенергия	6,983	5,974
Резервни части, лабораторни и технически материали	6,346	5,329
Топлоенергия	3,381	2,760
Горива и смазочни материали	2,790	2,342
Спомагателни материали	2,191	2,335
Рекламни материали	1,122	682
Обезценка на материали (<i>Приложение №9</i>)	696	898
Други	3,531	3,558
Общо	90,153	82,906

Разходите за основни материали включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Субстанции (активни съставки)	26,628	29,149
Опаковъчни материали	13,491	8,857
Течни и твърди химикали	8,712	6,936
Билки	3,839	2,550
Ампули	2,334	2,054
Алуминиево фолио	1,669	1,422
Полипропилен, полиетилен, полистирол	1,433	1,416
Други	5,007	6,644

Общо	63,113	59,028
-------------	---------------	---------------

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Реклама и маркетингови услуги	13,203	13,705
Наеми	9,306	7,276
Консултантски услуги	6,949	5,405
Спедиторски и транспортни услуги	5,267	4,457
Поддръжка на сгради и оборудване	4,655	3,864
Изработка на лекарства	3,464	2,354
Абонаментни такси	2,824	2,335
Банкови и регулаторни такси	2,427	1,993
Местни данъци и такси	2,117	1,934
Охрана	1,825	1,529
Застраховки	1,265	1,409
Съобщения и комуникации	1,205	1,556
Услуги по граждански договори	1,176	1,004
Ремонт на автомобили	1,087	1,061
Услуги по регистрации на лекарства	964	706
Такси за услуги	919	554
Медицинско обслужване	807	822
Данъци върху разходите	586	572
Лицензионни вознаграждения и такси	456	387
Преводи на документация	410	307
Услуги по унищожаване на лекарства	400	440
Други	2,234	2,738
Общо	63,546	56,408

Начислените разходи за годината относно суми за задължителен одит на индивидуалния и консолидирания годишен финансов отчет са в размер на 288 х. лв. (2016 г.: 413 х. лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Текущи вознаграждения	78,463	68,037
Вноски по социалното осигуряване	14,866	12,499
Социални придобивки и плащания	4,734	4,059
Начислени суми за непозвани отпуски	1,601	942
Тантиеми	775	768
Начислени разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 31</i>)	741	704
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	244	150
Общо	101,424	87,159

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Представителни мероприятия	3,034	3,032
Начислена (възстановена) обезценка на текущи активи, нетно (Приложение № 9)	2,786	2,637
Командировки	1,725	1,463
Дарения	743	434
Обучения	700	739
Брак и липса на стоки	642	2,433
Отписани вземания	328	3,307
Други	1,554	268
Общо	11,512	14,313

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на вземания, незавършено производство, продукцията и стоки, нетно включват:

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
<i>Обезценка на вземания</i>	2,025	3,136
<i>Възстановена обезценка на вземания</i>	(2,224)	(2,252)
Нетно изменение на обезценките по вземания	(199)	884
Обезценка на продукция	2,105	1,829
Начислена/(възстановена) обезценка на стоки	861	(34)
Начислена/(възстановена) обезценка на съдебни вземания	19	(7)
Възстановена обезценка на вземания по предоставени аванси	-	(35)
	2,786	2,637
Обезценка на материали	696	898
Общо	3,482	3,535

10. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на нетекущи материални и нематериални активи включват:

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Обезценка на репутация	360	592
Обезценка на имоти, машини и оборудване	311	314
Обезценка на нематериални активи	-	61
Общо	671	967

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

2017 BGN'000	2016 BGN'000
-----------------	-----------------

Приходи от лихви по просрочени търговски вземания	4,026	4,702
Нетна печалба от операции с инвестиции в ценни книжа	2,965	322
Приходи от лихви по предоставени заеми	1,213	1,792
Приходи от дялово участие	155	178
Приходи от лихви по банкови депозити	10	20
Общо	8,369	7,014

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

<i>Финансовите разходи</i> включват:	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Разходи за лихви по получени заеми	7,084	8,831
Нетна загуба от курсови разлики по заеми и вземания в чуждестранна валута	2,904	1,074
Банкови такси по заеми и гаранции	814	859
Разходи за лихви по факторинг	348	953
Разходи за лихви по финансов лизинг	272	341
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	125	542
Ефекти от деривативи	74	109
Такси за инвестиционно посредничество	6	-
Обезценка на инвестиции на разположение и за продажба	4	4
Обезценка на парични средства в банки под особен надзор	-	8
Общо	11,631	12,721

Нетната загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута за 2017 г. е формирана основно от обезценката на беларуската рубла спрямо българския лев с около 13% към 31.12.2017 г. спрямо 31.12.2016 г. (8% към 31.12.2016 г. спрямо 31.12.2015 г.).

13. ПЕЧАЛБИ И ЗАГУБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Печалби/ (загуби) от съвместни дружества	415	(829)
Печалби от асоциирани дружества, нетно	32	9,801
	447	8,972

<i>Печалби/(загуби) от съвместни дружества</i> включват:	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Ефект от оценка на предходно държани дялове по справедлива стойност в дружества при придобиването на контрол в тях от Групата	336	(567)

<i>Печалбите от асоциирани дружества</i> включват:	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Ефект от оценка на предходно държани дялове по справедлива стойност в дружества при придобиването на контрол в тях от Групата	(536)	-
Ефект от оценка на предходно държани дялове по справедлива стойност в дружества при придобиването на значително влияние в тях от Групата	-	928
Дял на Групата в текущата печалба/(загуба) на асоциирани дружества	568	(13)
Печалба от придобиване на асоциирано дружество	<u>-</u>	<u>8,886</u>
Общо	<u>32</u>	<u>9,801</u>
Ефект от освобождаване на съвместно дружество	294	-
Дял на Групата в текущата печалба/(загуба) на съвместни дружества	(29)	(157)
Обезценка на инвестиция в съвместно дружество	<u>(186)</u>	<u>(105)</u>
Общо	<u>415</u>	<u>(829)</u>

14. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Консолидиран отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Данъчна печалба за годината на дружествата от Групата	52,507	31,324
Преоценъчен резерв, включен като увеличение в ГДД	<u>(427)</u>	<u>(254)</u>
Данъчна печалба за годината	<u>52,080</u>	<u>31,070</u>
Текущ разход за данък върху печалбата за годината – 10%,12%, 15%, 18%, 19%, 20% (2016 г.: 10%, 15%, 18%, 19%, 20%)	7,395	5,394
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	<u>(817)</u>	<u>1,813</u>
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	<u>6,578</u>	<u>7,207</u>

Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо консолидирания счетоводен резултат	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	52,350	62,109
Данък върху печалбата – 10%,12%, 15%, 18%, 19%, 20% (2016 г.: 10%, 15%, 18%, 19%, 20%)	5,278	6,785
<i>От непризнати суми по данъчни декларации</i>		
Свързани с увеличения	4,606	3,611
Свързани с намаления	(5,778)	(6,209)
Данъчна загуба от текущата година, върху която не е признат актив по отсрочени данъци	2,477	2,770

Признати отсрочени данъци по временни разлики от предходни периоди	(5)	250
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	6,578	7,207

Данъчните ефекти относно другите компоненти на всеобхватния доход са както следва:

	2017 <i>BGN'000</i>		2016 <i>BGN'000</i>			
	Стойност преди данък	Икономия от / (Разход за) данък	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Икономия от / (Разход за) данък	Стойност нетно от данък
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
(Загуба)/Печалба от преоценки на имоти, машини и оборудване	(42)	4	(38)	11,802	(1,504)	10,298
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(597)	-	(597)	(128)	-	(128)
	(639)	4	(635)	11,674	(1,504)	10,170
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажби	1,277	-	1,277	1,466	-	1,466
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	(899)	-	(899)	2,573	-	2,573
	378	-	378	4,039	-	4,039
Друг всеобхватен доход за годината	(261)	4	(257)	15,713	(1,504)	14,209

15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другите компоненти на всеобхватния доход включват:

	Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към Групата		Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към неконтро-лиращото участие		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	2017 BGN '000	2016 BGN '000	2017 BGN '000	2016 BGN '000	2017 BGN'000	2016 BGN '000
Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Загуби/(печалби) от преоценки на имоти, машини и оборудване	(42)	10,706	-	1,096	(42)	11,802
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(575)	(128)	(22)	-	(597)	(128)
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:						
Печалби от преоценки за годината	1,301	1,478	(24)	(12)	1,277	1,466
Намалени с: Рекласификационни корекции на печалби, включени в печалбата или загубата за текущата година	1,314	1,485	(24)	(12)	1,290	1,473
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	(13)	(7)	-	-	(13)	(7)
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	407	1,846	(1,306)	727	(899)	2,573
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	4	(1,393)	-	(111)	4	(1,504)
Друг всеобхватен доход за годината	1,095	12,509	(1,352)	1,700	(257)	14,209

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

16. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Земя и сгради</i>		<i>Машины, съоръжения и оборудване</i>		<i>Други</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	222,998	208,413	222,692	211,048	41,789	42,519	6,026	17,724	493,505	479,704
Придобити	967	1,417	4,335	4,822	3,292	3,980	16,139	11,930	24,733	22,149
Активи в новопридобити дъщерни дружества	2,578	2,301	569	2,185	765	302	2	-	3,914	4,788
Ефект от преоценка	-	1,985	-	1,800	13	10	-	-	13	3,795
Ефекти от валутни преизчисления	(330)	(103)	(465)	(114)	(145)	2	(50)	(18)	(990)	(233)
Отписани	(7,451)	(96)	(1,564)	(2,808)	(4,226)	(3,955)	(110)	(237)	(13,351)	(7,096)
Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	(3,642)	-	(2,627)	-	(2,585)	-	(1,633)	-	(10,487)
Начислена . (възстановена) обезценка	-	86	-	(344)	-	(56)	(311)	-	(311)	(314)
Трансфер към имоти, машини и съоръжения	6,840	11,438	5,397	8,730	351	1,572	(12,588)	(21,740)	-	-
Трансфер към инвестиционни имоти	-	1,199	-	-	-	-	-	-	-	1,199
Салдо на 31 декември	225,602	222,998	230,964	222,692	41,839	41,789	9,108	6,026	507,513	493,505
Натрупана амортизация и обезценка										
Салдо на 1 януари	40,019	33,942	105,628	103,685	26,638	27,066	5	6	172,290	164,699
Начислена амортизация за периода	7,299	7,658	13,246	13,263	4,390	4,429	-	-	24,935	25,350
Ефект от преоценка	-	(1,104)	42	(6,270)	-	(633)	-	-	42	(8,007)
Ефекти от валутни преизчисления	169	52	282	64	83	17	-	2	534	135
Отписана амортизация	(2,983)	(2)	(1,272)	(2,715)	(3,653)	(3,371)	-	(3)	(7,908)	(6,091)
Отписана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	-	(527)	-	(2,399)	-	(870)	-	-	-	(3,796)
Салдо на 31 декември	44,504	40,019	117,926	105,628	27,458	26,638	5	5	189,893	172,290
Балансова стойност на 31 декември	181,098	182,979	113,038	117,064	14,381	15,151	9,103	6,021	317,620	321,215
Балансова стойност на 1 януари	182,979	174,471	117,064	107,363	15,151	15,453	6,021	17,718	321,215	315,005

Към 31.12.2017 г. дълготрайните материални активи на Групата включват: земи на стойност 51,968 х.лв. (31.12.2016 г.: 48,676 х.лв.) и сгради с балансова стойност 129,130 х.лв. (31.12.2016 г.: 134,303 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември включват:

- реконструкция на сгради – 4,517 х.лв. (31.12.2016 г.: 3,694 х.лв.);
- разходи по изграждане на нови сгради – 1,022 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,029 х.лв.);
- предоставени аванси – 2,493 х.лв. (31.12.2016 г.: 723 х.лв.);
- доставка на оборудване – 554 х.лв. (31.12.2016 г.: 487 х.лв.);
- други – 517 х.лв. (31.12.2016 г.: 88 х.лв.).

Финансов лизинг

Балансовата стойност на дълготрайните материални активи (транспортни средства) на Групата, получени на финансов лизинг към 31.12.2017 г. е в размер на 3,680 х.лв. (31.12.2016 г.: 4,682 х.лв.).

Оперативен лизинг

Групата е предоставила за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.12.2017 г. в размер на 3,716 х.лв. (31.12.2016 г.: 3,296 х. лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31.12.2017 г. в размер 772 х.лв. (31.12.2016 г.: 818 х.лв.).

Други данни

Към 31.12.2017 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на Групата във връзка с получени заеми (*Приложение № 29 и № 34*), както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 24,713 х.лв. и 64,245 х.лв. (31.12.2016 г.: съответно 25,659 х.лв. и 72,449 х.лв.);
- Залози на съоръжения с балансова стойност – 371 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,771 х.лв.);
- Залози на оборудване, транспортни средства и инвентар – 44,872 х.лв. (31.12.2016 г.: 48,490 х.лв.);
- Залози на активи в процес на придобиване – 2,226 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,189 х.лв.).

Периодична преоценка по справедлива стойност

Към 31.12.2016 г. е извършена последната преоценка на имотите, машините и оборудването със съдействието на независими лицензирани оценители с цел определяне на справедливата стойност на активите в съответствие с изискванията на МСФО13 и МСС16.

Ефектите от извършената преоценка са отчетени както следва:

	<i>Земи и сгради</i>	<i>Машини, съоръжения и оборудване</i>	<i>Други</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Преоценка до справедлива стойност към 31 декември, отчетена в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (<i>Приложение № 10</i>)	86	(344)	(56)	(314)
Преоценка до справедлива стойност, отчетена в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) (<i>Приложение № 15</i>)	3,089	8,070	643	11,802
Общо	3,175	7,726	587	11,488

(а) Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на земи в регулация, находящи се в гр. София и областните градове на страната, при които срокът за осъществяване на сделката е до 12 месеца, са преценени като входящи данни, използвани при техниката за оценяване, от ниво 2.

Оценките по справедлива стойност на останалите имоти, машини, съоръжения и оборудване са категоризирани йерархично като справедливи стойности на ниво 3.

Направената преоценка на имотите, машините и оборудването е на неповтаряема (периодична, на пет години) база и е по прилагането на модела на преоценената стойност по МСС 16.

Таблицата по-долу представя информация за справедливата стойност на имоти, машини и оборудване към 31.12.2016 г. и съответните нива в йерархията на справедливата стойност:

<i>Групи активи</i>	<i>ниво 2</i>	<i>ниво 3</i>	<i>общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Земеделски земи</i>	-	10,965	10,965
<i>Земни в регулация</i>	26,048	7,235	33,283
<i>Сгради</i>	3,688	110,914	114,602
Общо земи и сгради	29,736	129,114	158,850
Машини, съоръжения и оборудване	231	96,632	96,863
<i>Плододайни растения</i>	-	134	134
<i>Други активи</i>	-	17,985	17,985
Общо други активи	-	18,119	18,119
Общо	29,967	243,865	273,832

(б) Методи и техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблиците по-долу представят описание на методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на отделните групи активи от състава на имоти, машини и оборудване за 2016 г., както и значимите входящи ненаблюдаеми данни по отделно за ниво 2 и ниво 3:

Групи активи ниво 2	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Земи в регулация	<p><i>Пазарен подход</i></p> <p>Оценъчна техника: Метод на сравнителната стойност на аналози – пазарни цени на идентични и сравними имоти по местонахождение и предназначение</p>	<p>* Дисконтов фактор * Разходи по сделката * Корекции за сравнимост</p> <p><i>Коригирани пазарни цени за отчитане специфика на оценявания имот – местоположение, площ, срок на реализация на сделката, норма на възвръщаемост.</i> Корекции за съпоставимост</p>
Сгради	<p>Оценъчна техника: Метод на пазарните аналози – пазарни или офертни цени на сравними имоти</p>	<p>Корекции за съпоставимост между оценявания актив и избраните аналози</p>
Машини и съоръжения .МПС.	<p>Оценъчна техника: метод на пазарните аналози</p>	

Групи активи ниво 3	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни и количествени параметри
Земеделски земи	<p><i>а.Пазарен подход</i></p> <p>Оценъчна техника: Метод на пазарните сравнения на сделки със земеделски земи в районите на земите за оценяване</p> <p><i>б.Приходен подход</i></p> <p>Капитализиран доход от аренда</p>	<p>* Средни данни за цени на предлагане и аренда на земеделски земи от специализирани интернет издания по райони – землища, общини, области (zemi.bg, nivi.bg и др.);</p> <p>*Средни цени на земеделски земи и аренда по райони съгласно данни на НСИ;</p> <p>*Индекс на цените на земеделските земи: - 1,35% по данни на НСИ;</p> <p>* Индекс на цените на арендата на земеделските земи: 2,89% по данни на НСИ;</p> <p>* Срок за осъществяване на транзакции (отдаване под аренда и/или продажба) със земеделски земи – от 6 до 12 месеца (прието средно 9 м);</p> <p>*Теглово съотношение между използваните методи – 40 % за метод на пазарните сравнения и 60 % за капитализиран доход от аренда, поради оценена по-висока надеждност на сравнителните данни за арендата</p> <p><i>Коригирани пазарни цени за отчитане специфика на оценявания имот – местоположение, площ, срок на реализация на сделката, норма на възвръщаемост.</i></p>

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

<p>Земи в регулация</p>	<p><i>Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на сравнителната стойност на аналози – пазарни цени на идентични и сравними имоти по местонахождение и предназначение</p>	<p>*Срок за осъществяване на сделката – от 12 до 18 месеца</p> <p>*Индекс на ценитена недвижими имоти с производствено, складово и обслужващо предназначение: -1,20%</p> <p>*корекционни коефициенти за съпоставимост <i>Коригирани пазарни цени за отчитане специфика на оценявания имот – местоположение, площ, срок на реализация на сделката, норма на възвръщаемост.</i></p>
<p>Сгради</p>	<p><i>Разходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива – метод на амортизирана възстановителна стойност – на база съчетано прилагане на следните техники: 1) Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база индексирана историческа стойност на актива; 2) Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база текущи разходи за създаване или подмяна.</p>	<p>* Инфлационен индекс на цените в зависимост от периода между момента на въвеждане на актива в експлоатация и текущия момент на оценка</p> <p>*Индекс на цените в сектор Строителство: 1,44 % по данни на НСИ</p> <p>* Индекс на пазарните цени на производствено – складови и обслужващи обекти: – 1,20%</p> <p>*Теглово съотношение между използваните техники индивидуално за всеки актив, съобразно преценката за надеждност на използваните сравнителни данни и спецификата на актива *Корекционни коефициенти за функционално и икономическо обезценяване.</p> <p><i>Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози</i></p>
<p>Машини, съоръжения, оборудване и други активи</p>	<p><i>Разходен подход – амортизирана възстановителна стойност</i></p>	<p>*Инфлационен индекс по данни на Евростат в зависимост от периода между момента на въвеждане на актива в експлоатация и текущия момент на оценка</p> <p>*Корекционни коефициенти на възстановителната стойност за функционално и икономическо обезценяване</p> <p><i>Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози на съответния тип машини и съоръжения.</i></p>

17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Репутация</i>		<i>Програмни продукти</i>		<i>Права върху интелектуална собственост и други</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Отчетна стойност</i>										
Салдо на 1 януари	19,662	20,560	15,042	10,254	35,160	26,236	1,325	3,465	71,189	60,515
Придобити	-	106	1,124	2,003	1,004	921	1,154	1,239	3,282	4,269
Активи в новопридобити дъщерни дружества	14,051	-	9	-	33,047	10,647	-	-	47,107	10,647
Ефекти от валутни преизчисления	(429)	(135)	(38)	(2)	(1,653)	40	(5)	1	(2125)	(96)
Трансфер	-	-	1,685	3,144	303	67	(1,988)	(3,211)	-	-
Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	(869)	-	(332)	-	(2,205)	-	(60)	-	(3,466)
Отписани	-	-	(11)	(25)	(76)	(546)	(124)	(109)	(211)	(680)
Салдо на 31 декември	33,284	19,662	17,811	15,042	67,785	35,160	362	1,325	119,242	71,189
<i>Натрупана амортизация и обезценка</i>										
Салдо на 1 януари	9,777	9,185	6,578	5,771	10,348	10,027	-	30	26,703	25,013
Начислена амортизация за периода	-	-	1,349	924	4,035	2,643	-	-	5,384	3,567
Обезценка	360	592	-	-	-	61	-	-	360	653
Ефекти от валутни преизчисления	-	-	22	-	257	16	-	-	279	16
Отписана амортизация на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	-	-	(117)	-	(1,919)	-	(5)	-	(2,041)
Отписана амортизация	-	-	(11)	-	(69)	(480)	-	(25)	(80)	(505)
Салдо на 31 декември	10,137	9,777	7,938	6,578	14,571	10,348	-	-	32,646	26,703
Балансова стойност на 31 декември	23,147	9,885	9,873	8,464	53,214	24,812	362	1325	86,596	44,486
Балансова стойност на 1 януари	9,885	11,375	8,464	4,483	24,812	16,209	1,325	3,435	44,486	35,502

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31 декември включват:

- разходи за придобиване на програмни продукти – 253 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,215 х.лв.);
- разходи за придобиване на лицензи – 84 х.лв. (31.12.2016 г.: няма);
- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 25 х.лв. (31.12.2016 г.: 25 х.лв.);
- други – няма (31.12.2016 г.: 37 х.лв.);
- предоставени аванси – няма (31.12.2016 г.: 48 х.лв.);

Правата върху интелектуална собственост включват продукти от развойна дейност, свързани с лекарствени субстанции (активни съставки) и форми, придобити патенти и търговски марки и комплексни нематериални активи (лицензи и мрежи от аптечни локации).

В общия обем на интелектуалната собственост на Групата са включени вътрешносъздадени търговски марки, които не са капитализирани в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Търговските марки предоставят изключителни права върху наименованията на лекарствените продукти, като с най-голям относителен дял в продажбите на Групата са: Карсил, Темпалгин, Бронхолитин, Табекс, Аналгин, Трибестан, Вицетин, Сиднофарм, Антистенокардин, Спазмалгон, Софтензиф, Хлофадон, Хлофазолин, Софафаилин, Сопрал, Вазопрен, Бусколизин, Нивалин, Марославин, Димекс, Алергозан, Аминалон.

Капитализирани в резултат на осъществени бизнес-комбинации търговски марки са: Пробиотик, Лаксомуцил, Алфалипоин, Инфлурекс и др. Групата притежава патент за производство на лекарствена форма, съдържаща Ренитидин.

Придобитите, в резултат на осъществени бизнес-комбинации, основно в Беларус, включват ексклузивни договори с контрагенти, лицензи и дистрибуторска мрежа.

Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на задължителния тест за обезценка на признатите в консолидирания годишен отчет за финансовото състояние репутации по придобиването на дъщерните дружества. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на “обект, генериращ парични потоци”.

Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители, като е направен подробен преглед дали са настъпили събития и факти, явяващи се индикатори за промени в направените предположения и преценки към 31.12.2017 г.

Като база за прогнозите на парични потоци (преди данъци) са използвани финансовите бюджети, разработени от ръководствата на съответните дружества и на Групата като цяло, покриващи от три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието и реструктурирането на дейностите в рамките на Групата. Възстановимата стойност на всеки обект, генериращ парични потоци, е определена на база “стойност в употреба”. Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност на всеки обект са в следните диапазони:

- норма на растеж в три (или пет) годишния период – от 2% до 22%;
- ръст в следпрогнозния период при изчисление на терминална стойност – 1.8% до 7.5%;
- дисконтова норма (на база WACC) – от 6.1% до 24.28%;
- лихвен процент (цена на дълга) – от 2.3% до 17%.

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, носител на репутация, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовите и преценките на ръководството на Групата за обезценка на признатите репутации са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които Групата очаква да получи от дъщерните дружества, вкл. чрез използването на техните вътрешно създадени търговски марки, търговски и промишлен опит и генерираните и очаквани в бъдеще от тях обеми приходи, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари (разработване и запазване), очакванията за бъдещи продажби и реструктуриране на дейността и пр.

В резултат на направените анализи ръководството на Групата е определило, че към 31.12.2017 г. е призната обезценка на репутация общо в размер на 360 х.лв. за 2 дъщерни дружества в Беларус и 1 дъщерно дружество в България. (31.12.2016 г.: 592 х.лв. за 4 дъщерни дружества в Беларус.)

18. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	9,483	10,562
Придобити	19	18
Нетна печалба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата (<i>Приложение № 4</i>)	309	102
Трансфер към имоти, машини и съоръжения (<i>Приложение № 16</i>)	-	(1,199)
Салдо на 31 декември	9,811	9,483

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Складови помещения	4,045	3,921
Офиси	2,897	2,722
Производствени сгради	2,466	2,440
Социални обекти	403	400
Общо	9,811	9,483

Към 31.12.2017 г. няма учредени тежести върху инвестиционни имоти. (31.12.2016 г.: няма).

Оценки по справедлива стойност

Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване. Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност е повтаряема и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва регулярно към датата на всеки финансов отчет. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независими лицензирани оценители.

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на Ниво 2:

	<i>Складови помещения</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производствени сгради</i>	<i>Социални обекти</i>	<i>Общо</i>
Салдо на 1 януари 2016	3,801	3,921	2,440	400	10,562
Покупки и капитализирани разходи	18	-	-	-	18
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата- нереализирана	102	-	-	-	102
Трансфер към имоти, машини и оборудване	-	(1,199)	-	-	(1,199)
Салдо на 31 декември 2016	3,921	2,722	2,440	400	9,483
Покупки и капитализирани разходи	11	-	8	-	19
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата- нереализирана	113	175	18	3	309
Салдо на 31 декември 2017	4,045	2,897	2,466	403	9,811

Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти Ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи Ниво 2	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Складови помещения	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
	<i>б. Разходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна - амортизирана възстановима стойност (като помощна поддържаща оценка)	Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози на машини и съоръжения
Производствени сгради	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
	<i>б. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните аналози (като помощна оценка)	Извършени корекции за сравнимост

19. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Инвестиции в асоциирани дружества	18,122	15,033
Инвестиции в съвместни дружества	1,414	3,682
Общо	19,536	18,715

19.1. Инвестиции в асоциирани дружества

Към 31.12.2017 г. Групата има значително влияние в :

Дружество	% участие	Балансова стойност BGN'000	Дата на придобиване на дялове
Доверие Обединен Холдинг АД	32.57	18,122	21.12.2016 г.

Към 31.12.2016 г. Групата има значително влияние в :

Дружество	% участие	Балансова стойност BGN'000	Дата на придобиване на дялове
Доверие Обединен Холдинг АД	30.22	15,033	21.12.2016 г.
ООО Здравей	16.25	-	31.12.2015 г.
(чрез ООО Фармацевт плюс – 25%)			

Доверие Обединен Холдинг АД има предмет на дейност придобиване, управление, оценка и продажба на дялове/акционерни участия в български и чуждестранни дружества. Групата Доверие Обединен Холдинг включва 24 на брой дъщерни дружества. Те осъществяват стопанска дейност в основно в следните отрасли и направления: търговия със стоки от вида "направи си сам", застраховане, медицински услуги и текстилна промишленост.

ООО Здравей има предмет на дейност търговия с фармацевтични продукти.

Движението на инвестициите в асоциираните дружества е представено по-долу:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	15,033	1,536
Придобиване на акции	4,847	2,427
Продажба на акции	(1,531)	-
Дял в текущата печалба за годината (<i>Приложение №13</i>)	568	(13)
Трансфер към инвестиции в дъщерни дружества (<i>Приложение №44</i>)	(795)	(1,536)
Трансфер от инвестиции на разположение и за продажба	-	2,805
Ефект от преценка на предходно държани дялове по справедлива стойност (<i>Приложение №13</i>)	-	928
Печалба от придобиване на асоциирано дружество (<i>Приложение №13</i>)	-	8,886
Салдо към 31 декември	18,122	15,033

Делът на Групата в резултатите на асоциираните дружества и техните агрегирани активи (включително репутация) и пасиви е както следва:

31.12.2017 г.	Дял в активите	Дял в пасивите	Дял в приходите	Дял в резултата от резултата отнасящ се към притежателите на собствения капитал на ДОХ	Участие
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	%
Доверие Обединен Холдинг АД*	39,045	20,923	43,273	(476)	32.57%

**Консолидирани показатели*

31.12.2016 г.	Дял в активите	Дял в пасивите	Дял в приходите	Дял в печалбата/ (загубата)	Участие
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	%
Доверие Обединен Холдинг АД*	36,608	21,575	-	-	30.22
ООО Здравей	295	298	-	-	16.25

**Консолидирани показатели*

Инвестицията в асоциираните дружества към 31 декември 2017 г. не съдържа призната репутация от придобиването на тези дружества (31 декември 2016 г.: няма също)

19.2. Инвестиции в съвместни дружества

Към 31.12.2017 г. съвместни дружества са:

Дружество	% участие	Балансова стойност BGN'000	Дата на придобиване на дялове
ООО Мед-дент	50%	271	17.12.2013 г.
ООО Беллерофон	50%	84	21.11.2014 г.
БООО СпецАфармация	50%	1,059	20.01.2014 г.

Към 31.12.2016 г. съвместни дружества са:

Дружество	% участие	Балансова стойност BGN'000	Дата на придобиване на дялове
ООО Ивем и К	36.25%	678	31.12.2015 г.
ООО Ариенс	32.50%	97	31.12.2015 г.
ООО Виватон плюс	50%	102	20.12.2012 г.
ООО Мед-дент	50%	265	17.12.2013 г.
ООО Беллерофон	50%	299	21.11.2014 г.
БООО СпецАфармация	50%	1,169	20.01.2014 г.
ЗАО Интерфарм	50%	1,072	31.12.2014 г.

Предметът на дейност на придобитите съвместни дружества е оповестен в *Приложение № 1*.

Движението на инвестициите в съвместни дружества е представено по-долу:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	3,682	3,688
Придобиване на акции	-	68
Увеличение на капитала	71	271
Освобождаване	(102)	-
Трансфер към инвестиции в дъщерни дружества (<i>Приложение №44</i>)	(1,847)	-
Дял в текущата загуба за годината (<i>Приложение №13</i>)	(29)	(157)
Ефекти от валутни преизчисления	(175)	(19)
Обезценка (<i>Приложение №13</i>)	(186)	(105)
Ефекти от сделки с дружества от Групата	-	(64)
Салдо към 31 декември	1,414	3,682

19.3. Обща информация за асоциираните дружества

Таблицата по-долу представя обобщена финансова информация на асоциираните дружества на Групата.

Финансови показатели

	<i>Доверие</i>
	<i>Обединен</i>
	<i>Холдинг АД*</i>
	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN'000</i>
Обобщена информация от отчета за финансовото състояние	
Текущи активи	57,447
Нетекущи активи	141,636
Текущи задължения	(49,514)
Нетекущи задължения	(48,605)
Нетни активи	100,964
в т.ч.	
Неконтролиращо участие	(34,860)
Корекция до справедлива стойност	(20,197)
Общо	45,907
Обобщена информация от отчета за всеобхватния доход	
	<i>01.01-</i>
	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN'000</i>
Приходи	132,860
Нетна загуба за годината за притежателите на собствения капитал на ДОХ АД	(1,463)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък за притежателите на собствения капитал на ДОХ АД	(347)
Корекция до справедлива стойност	3,555
Общо всеобхватен доход за годината за притежателите на собствения капитал на ДОХ АД	1,745

**Консолидирани показатели*

<i>Финансови показатели</i>	<i>Доверие Обединен Холдинг АД*</i>	<i>ООО Здоровей</i>
	<i>31.12.2016 BGN'000</i>	<i>31.12.2016 BGN'000</i>
Обобщена информация от отчета за финансовото състояние		
Текущи активи	43,958	1,458
Нетекущи активи	132,851	360
Текущи задължения	(43,708)	(1,741)
Нетекущи задължения	(32,186)	(92)
Нетни активи	100,915	(15)
в т.ч.		
Неконтролиращо участие	(27,918)	-
Корекция до справедлива стойност	(23,255)	-
Общо	49,742	(15)
	<i>01.01- 31.12.2016</i>	<i>01.01- 31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Обобщена информация от отчета за всеобхватния доход		
Приходи	126,861	3,094
Нетна печалба за годината	9,101	(50)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	1,229	-
Общо всеобхватен доход за годината	10,330	(50)

*Консолидирани показатели

Равнението между обобщената финансова информация за съществените участия в асоциираните дружества и тяхната балансова стойност към 31 декември, включена в настоящия консолидиран финансов отчет, е представено в таблицата по-долу:

	<i>Доверие Обединен Холдинг АД</i>	<i>ООО Здоровей</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
31.12.2017		
Нетни активи	45,907	
Дял на Групата (%)	32.57%	
Дял на Групата в нетните активи	14,952	
Други корекции	3,170	
Балансова стойност на инвестицията	18,122	
	<i>Доверие Обединен Холдинг АД</i>	<i>ООО Здоровей</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
31.12.2016		
Нетни активи	49,742	(15)
Дял на Групата (%)	30.22%	16.25%
Дял на Групата в нетните активи	15,033	(2)
Други корекции	-	2
Балансова стойност на инвестицията	15,033	-

19.4. Обща информация за съвместните дружества

Таблицата по-долу представя обобщена финансова информация за всяко съществено за Групата съвместно дружество, вкл. и ефектите от направени корекции за унифициране спрямо прилаганата групова счетоводна политика и ефектите от преоценката на на активите и пасивите по справедлива стойност към датата на неговото придобиване като такава.

Финансови показатели	31.12.2017			31.12.2016						
	ООО	БООО	ООО Мед-дент	ООО	БООО	ООО	ООО	ЗАО	ООО	ООО
	Беллерофон	СпециАфармация		Беллерофон	СпециАфармация	Мед-дент	Виватон плюс	Интерфарм	Ивем и К	Ариенс
Обобщена информация от отчета за финансовото състояние	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
Текущи активи, в т.ч.:	240	734	362	268	720	353	616	965	2,370	661
Парични средства и парични еквиваленти	17	48	22	-	31	20	23	37	77	25
Нетекущи активи	96	231	23	131	299	19	172	1,790	1,011	125
Текущи задължения, в т.ч.:	(91)	(582)	(229)	(113)	(526)	(280)	(917)	(603)	(2,967)	(843)
Текущи финансови пасиви	-	(285)	-	(10)	(37)	(15)	(50)	(44)	(147)	(32)
Нетекущи задължения, в т.ч.:	(49)	(22)	-	(79)	(58)	-	(16)	(312)	(119)	(15)
Нетекущи финансови пасиви	(16)	(10)	-	(22)	(14)	-	(16)	(312)	(119)	(15)
Нетни активи	196	361	156	207	435	92	(145)	1,840	295	(72)
Обобщена информация от отчета за всеобхватния доход										
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
Приходи	1,680	3,901	1,865	1,631	3,471	1,493	3,486	5,121	8,232	2,347
Нетна печалба/(загуба) за годината	(18)	(20)	(21)	(12)	(17)	4	(36)	(170)	(207)	104
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общ всеобхватен доход за годината	(18)	(20)	(21)	(12)	(17)	4	(36)	(170)	(207)	104

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

Равнението между обобщената финансова информация за съществените участия в съвместните дружества и тяхната балансова стойност към 31 декември, включена в настоящия консолидиран финансов отчет е представено в таблицата по-долу:

<i>31 декември 2017 година</i>	<i>ООО Мед- дент</i>	<i>БООО СпецАфармация</i>	<i>ООО Беллерофон</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Нетни активи	156	361	196	713
Дял на Групата (%)	50,00%	50,00%	50,00%	
Дял на Групата в нетните активи	78	181	98	357
Репутация	146	488	-	634
Дял на НКУ в инвестицията	49	391	(17)	423
Корекции от сделки с дружества от Групата	(2)	(1)	3	-
Балансова стойност на инвестицията	271	1,059	84	1,414

<i>31.12.2016 г.</i>	<i>ООО Ивем и К</i>	<i>ООО Ариенс</i>	<i>ООО Виватон плюс</i>	<i>ООО Меддент</i>	<i>БООО Спец- Афармация</i>	<i>ООО Беллеро- фон</i>	<i>ЗАО Интер фарм</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Нетни активи	295	(72)	(145)	92	435	207	1,840	2,652
Дял на Групата (%)	36.25%	32.50%	50.00%	50.00%	50.00%	50.00%	50.00%	
Дял на Групата в нетните активи	107	(24)	(72)	45	217	104	921	1,298
Репутация	328	105	25	94	667	237	78	1,534
Дял на НКУ в инвестицията	289	30	149	127	291	(45)	73	914
Корекции от сделки с дружества от Групата	(46)	(14)	-	(1)	(6)	3	-	(64)
Балансова стойност на инвестицията	678	97	102	265	1,169	299	1,072	3,682

19.5. Изходящи парични потоци от придобиване на съвместни и асоциирани дружества

През 2017 година:

Парични потоци при придобиване и продажба на дялове:	BGN'000
Съвместно дружество (ООО Мед-дент)	53
Съвместно дружество (ООО Беллерелефон)	18
Съвместно дружество (ООО Виватон плюс)	(415)
Асоциирано дружество (Доверие Обединен Холдинг АД)	972
Асоциирано дружество (ООО Здравей)	796
	<u>1,424</u>

През 2016 година:

Парични потоци при придобиване на дялове:	BGN'000
Съвместно дружество (ООО СпецАфармация)	86
Съвместно дружество (ООО Беллерелефон)	23
Съвместно дружество (Ивем и К)	331
Съвместно дружество (ООО Ариенс)	33
Асоциирано дружество (Доверие Обединен Холдинг АД)	2,058
	<u>2,531</u>

20. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

	Страна	31.12.2017 BGN '000	Участие %	31.12.2016 BGN '000	Участие %
Лавена АД	България	3,519	11,30	2,883	11,29
Олайнфарм АД	Латвия	1,826	0,77	1,796	0,77
Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ	САЩ	770	3,01	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	България	664	0,50	64	0,07
Хидроизомат АД	България	489	13,81	131	10,65
ООО Фармико	Беларус	172	2,00	172	2,00
Тодоров АД	България	155	10,56	37	4,98
ОДО ДКМ-Фарм	Беларус	100	2,00	100	2,00
БТФ Експат България	България	78	0,19	82	0,32
ООО Сеть Аптек	Беларус	70	2,00	70	2,00
Елана Агрокредит АД	България	13	0,05	-	-
Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ	САЩ	-	-	290	4,70
Други		126		96	
Общо		<u>7,982</u>		<u>5,721</u>	

Към 31.12.2017 г. сумата на „други“ инвестиции на разположение и за продажба в размер на 126 х.лв. (31.12.2016 г.: 96 х.лв.) включва много малки малцинствени участия на Групата в капитала на общо осем дружества (31.12.2016 г.: пет дружества).

Инвестициите в Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ и всички дружества в Беларус са оценени и представени в консолидирания отчет по цена на придобиване.

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

Към 31.12.2017 г. инвестициите на разположение и за продажба, оценени по справедлива стойност, са както следва:

	<i>брой притежавани акции</i>	<i>справедлива цена на акция</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>брой притежавани акции</i>	<i>справедлива цена на акция</i>	<i>31.12.2016</i>
			<i>BGN '000</i>			<i>BGN '000</i>
Лавена АД	36,170	97,3	3,519	30,100	53,3	2,883
Олайнфарм АД	108,500	16,8	1,826	108,500	14,2	1,796
Ачийв лайф сайансис Инк - САЩ	359,305	2,1	770	-	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	101,237	7	664	12,000	4,9	64
Хидроизомат АД	412,936	1,2	489	318,889	-	131
Тодоров АД	359,001	-	155	169,468	-	37
БТФ Експат България	64,316	1,2	78	74,550	1,1	82
Химимпорт АД	15,093	1,7	26	-	-	-
Елана Агрокредит АД	10,000	1,3	13	-	-	-
Сирма Груп Холдинг АД	2,000	1,0	2	-	-	-
Общо			7,542			4,993

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на Групата, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>
		<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	3,519	-	3,519
Олайнфарм АД	1,826	1,826	-
Ачийв лайф сайансис Инк - САЩ	770	770	-
Софарма имоти АДСИЦ	664	664	-
Хидроизомат АД	489	489	-
Тодоров АД	155	-	155
БТФ Експат България	78	78	-
Химимпорт АД	26	26	-
Елана Агрокредит АД	13	13	-
Сирма Груп Холдинг АД	2	2	-
Общо	7,542	3,868	3,674

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>
	<i>31.12.2016</i>		
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	2,883	-	2,883
Олайнфарм АД	1,796	1,796	-
Хидроизомат АД	131	131	-
БТФ Експат България	82	82	-
Софарма имоти АДСИЦ	64	64	-
Тодоров АД	37	37	-
Общо	4,993	2,110	2,883

Движението между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3 е представено в следната таблица:

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Ниво 1 BGN'000</i>	<i>Ниво 2 BGN'000</i>	<i>Ниво 3 BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
Салдо към 1 януари 2016 година	2,191	1,699	2,805	6,695
Покупки	517	328	-	845
Емисии на акции	230	-	-	230
Продажби	(1,246)	(228)	-	(1,474)
Трансфер към инвестиции в асоциирани дружества			(2,805)	(2,805)
Трансфер от Ниво 2 към Ниво 3	132	(132)		-
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - Нетна печалба от операции с ценни книжа	23	9	-	32
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (Приложение № 13)	(2)	6	-	4
Нереализирана печалба/(загуба), нетно включена в друг всеобхватен доход (Приложение № 15)	265	1,201	-	1,466
Салдо към 31 декември 2016 година	2,110	2,883	-	4,993
Покупки	1,116	551	-	1,667
Продажби	(396)	(16)	-	(412)
Трансфер от Ниво 1 към Ниво 2	(37)	37	-	-
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - Нетна печалба от операции с ценни книжа	11	10	-	21
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (Приложение № 12)	(4)	-	-	(4)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно включена в друг всеобхватен доход (Приложение № 15)	1,068	209	-	1,277
Салдо към 31 декември 2017 година	3,868	3,674	-	7,542

21. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия към 31 декември са:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Предоставени дългосрочни заеми на свързани предприятия	20,356	9,797
Вземане по дългосрочно предоставен депозит за наем	243	231
Общо	20,599	10,028

Дългосрочните заеми са предоставени на асоциирано дружество и дружество, контролирано от асоциирано дружество (към 31.12.2016 г. са към асоциирано дружество).

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен %</i>	<i>31.12.2017</i>		<i>31.12.2016</i>	
				<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
	<i>'000</i>				<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>
<i>евро</i>	29,384	31.12.2019	3.50%	16,538	17	9,797	48
<i>лева</i>	13,900	11.06.2019	3.00%	3,818	3	-	-
				20,356	20	9,797	48

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане при финансиране на дейности по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Вземането по дългосрочно предоставен депозит е от дружество, свързано чрез основен акционер по сключени договори за наем на административни офиси в размер на 243 х.лв. с краен срок 01.08.2022 г. (31.12.2016 г.: 231 х.лв.).

22. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на Групата включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Вземания по продадена инвестиция в дъщерно дружество	2,940	3,389
Предоставени заеми	1,216	380
Депозити по дългосрочни договори за наеми	368	-
Други	359	380
Общо	4,883	4,149

Вземанията по продадена инвестиция в дъщерно дружество са с отложено плащане в размер на 2,940 х.лв. и с очакван падеж 31.12.2020 г., когато се очаква да приключат нормативно определените действия по регистрации на разрешения на медицински продукти (31.12.2016 г.: 3,389 х.лв.).

Условията по предоставените дългосрочни заеми на трети лица са както следва:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	Лихвен %	31.12.2017		31.12.2016	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
					<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>
евро	480	12.10.2022	3,05%	945	6	-	-
евро	40	30.09.2021	6,00%	88	-	78	-
евро	30	30.09.2021	6,00%	65	-	59	-
евро	30	30.09.2021	6,00%	64	-	59	-
лева	120	31.12.2019	3,50%	54	-	-	-
евро	200	11.11.2021	8,00%	-	-	176	20
лева	8	31.01.2018	3,00%	-	-	8	-
				1,216	6	380	20

23. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси включват:

	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Стоки	140,218	95,180
Материали	33,102	32,744
Готова продукция	27,674	27,504
Полуфабрикати	10,680	10,339
Незавършено производство	6,435	6,024
Общо	218,109	171,791

Стоките по видове са както следва:

	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Таблетни форми	68,744	45,629
Ампулни форми	19,591	13,567
Сиропи	9,486	7,646
Унгвенти	7,782	3,003
Козметични стоки	7,239	5,637
Консумативи, превързочни и апарати	6,796	4,671
Капки	4,313	4,001
Хранителни добавки	3,899	3,708
Лиофилни	1,684	1,057
Супозитории	1,459	1,714
Стоки в процес на доставка	1,248	280
Други	7,977	4,267
Общо	140,218	95,180

Готовата продукция включва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Таблетни форми	16,550	16,209
Ампулни форми	4,602	3,894
Сиропи	1,318	1,422
Консумативи, превързочни материали и апарати	1,218	918
Унгвенти	1,078	1,688
Леофилни	549	585
Спринцовки	430	702
Други	1,929	2,086
Общо	27,674	27,504

Материалите по видове са както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Основни материали	28,463	29,727
Материали в процес на доставка	2,114	483
Спомагателни материали	619	887
Технически материали	521	493
Резервни части	392	424
Други	993	730
Общо	33,102	32,744

Основните материали по видове са както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Субстанции (активни съставки)	13,528	14,963
Химикали	4,009	3,666
Флакони, туби и ампули	3,256	2,732
Билки	2,632	2,278
Опаковъчни материали	2,131	2,732
ПВС и алуминиево фолио	1,434	1,130
Консумативи, превързочни и апарати	929	1,254
Други	544	972
Общо	28,463	29,727

Към 31.12.2017 г. са учредени особени залози върху материални запаси в размер на 89,829 х.лв. (31.12.2016 г.: 64,693 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 29, № 34 и № 41*).

24. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	<i>31.12.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
<i>Вземания от клиенти</i>	228,961	214,616
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<u>(2,104)</u>	<u>(2,483)</u>
Вземания от клиенти, нетно	<u>226,857</u>	<u>212,133</u>
<i>Предоставени аванси на доставчици</i>	4,548	3,577
<i>Обезценка на аванси</i>	<u>(127)</u>	<u>(127)</u>
Предоставени аванси, нетно	<u>4,421</u>	<u>3,450</u>
Общо	<u>231,278</u>	<u>215,583</u>

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева и евро и динари.

Обичайно дружествата от Групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 180 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти или в случаите, когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти. Групата е определила обичаен кредитен период до 60 дни за клиенти и аптеки, и до 180 дни за други клиенти, за който не начислява лихви на клиентите, освен случаите на реструктурирани вземания със специален договор, при които е договорен по-дълъг срок с погасителен план и лихви. При продажби на медицинско оборудване на болничен пазар, кредитния период би могъл да достигне до и над 2 години поради финансовите специфики на контрагентите.

Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване (на клиента и чрез обезпечението) и вземат решение относно размера, признаването и начисляването на съответна обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
до 30 дни	86,448	72,018
от 31 до 90 дни	52,678	50,655
от 91 до 180 дни	3,547	5,604
от 181 до 365 дни	488	3,056
от 1 до 2 години	243	10
над 2 години	<u>-</u>	<u>967</u>
Общо	<u>143,404</u>	<u>132,310</u>

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
-------------------	-------------------

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	36,373	20,867
от 91 до 180 дни	21,217	15,131
от 181 до 365 дни	15,480	13,981
от 1 до 2 години	3,665	7,441
над 2 години	1,544	6,847
Общо	78,279	64,267

Обичайно при просрочените, но необезценени вземания, са били вече постигнати или са в процес на изготвяне споразумения с всеки конкретен клиент за разсрочване на плащанията по тези вземания ведно с дължима лихва по тях за периода на разсрочване (включително санкциониращи лихви за забава).

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	368	941
от 91 до 180 дни	1,120	3,212
от 181 до 365 дни	1,958	4,932
от 1 до 2 години	2,785	5,335
над 2 години	1,047	3,619
Обезценка	(2,104)	(2,483)
Общо	5,174	15,556

По-голямата си част просрочените вземания са от държавни болнични заведения. На всички просрочени вземания политиката на дружеството е да се начисляват, фактурират и събират допълнително лихви за просрочие, чрез които се компенсира изцяло забавата в плащанията и понесените разходи/загуби, както със специални споразумения за съответната болница – длъжник, така и чрез съдебни дела.

Размерът на обезценката е изчислен на индивидуална база, при прилагане на техниката на дисконтираните парични потоци, с дисконтова норма, определена на база цената на привлечения ресурс на дружеството, коригирана спрямо усреднената нетна доходност и консервативни прогнози за очакваните парични потоци, определени на основата на историята на длъжника и подписаните споразумения, респ. съдебни решения с него. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100% (*Приложение 2.31.3*).

Към 31.12.2017 г. са учредени особени залози върху търговски вземания в размер на 65,753 х.лв. (31.12.2016 г.: 75,755 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 29, № 34 и № 41*).

Движение на коректива за обезценка

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо в началото на годината	2,483	2,165
Начислени обезценки	1,190	1,501
Възстановена обезценка	(1,333)	(682)
Отписани обезценки при продажба на дъщерно дружество	-	(132)
Ефект от валутно-курсови преизчисления	(7)	(5)
Трансфер към обезценки на съдебни и присъдени вземания	(76)	(48)
Трансфер към обезценки на свързани предприятия	(3)	-
Изписани суми по несъбираеми вземания	(150)	(316)
Салдо в края годината	2,104	2,483

Предоставените аванси на доставчици са текущи, основно в лева и в евро и са за покупка на:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Суровини и материали	2,605	2,239
Услуги	1,044	950
Стоки	785	215
Обезценка	(127)	(127)
Други	114	173
Общо	4,421	3,450

25. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Предоставени търговски заеми	3,323	11,818
Вземания по продажби на продукцията и материали	1,371	3,122
Предоставени аванси	-	42
Общо	4,694	14,982

Предоставените търговски \заеми на свързани лица са необезпечени и са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен	31.12.2017		31.12.2016	
				BGN'000	BGN '000	BGN'000	BGN '000
	'000		%				

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

						<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>
<i>на дружества, свързани чрез ключов управленски персонал</i>								
<i>лева</i>	66,700	31.12.2018	2,81%	2,956	4	4,472		72
<i>евро</i>	8,154	31.12.2017	4,10%	-	-	6,292		5
<i>евро</i>	12,807	31.12.2017	3,05%	-	-	560		1
<i>на дружество, контролирано от асоциирано дружество</i>								
<i>лева</i>	300	31.08.2018	3,10%	305	5	-		-
<i>лева</i>	190	31.12.2018	3,50%	62	-	96		-
<i>на дружества под общ контрол</i>								
<i>бел.руб.</i>	186	08.06.2018	27,50%	-	-	146		-
<i>бел.руб.</i>	122	28.01.2018	27,50%	-	-	104		-
<i>бел.руб.</i>	70	24.03.2018	20,00%	-	-	67		1
<i>бел.руб.</i>	126	25.11.2017	27,50%	-	-	59		-
<i>бел.руб.</i>	23	28.04.2018	20,00%	-	-	22		1
Общо:				<u>3,323</u>	<u>9</u>	<u>11,818</u>		<u>80</u>

Вземанията по продажби на продукцията и материали са безлихвени и са в лева и в беларуски рубли.

Обичайно дружествата от Групата договарят срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията между 90 до 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции – активни съставки) до 30 дни. Групата е определила максимален кредитен период до 365 дни, за контрагентите по продажби – свързани лица. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират конкретните вземания и състоянието на дружество-длъжник, както и обстоятелствата по забавата и възможностите за погасяване, след което вземат решение дали да се признава и начислява обезценка на индивидуална база и в какъв размер.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2017 BGN'000</i>	<i>31.12.2016 BGN'000</i>
до 30 дни	343	1,597
от 31 до 90 дни	135	686
от 91 до 180 дни	109	70
Общо	<u>587</u>	<u>2,353</u>

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2017 BGN'000</i>	<i>31.12.2016 BGN'000</i>
--	-------------------------------	-------------------------------

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

от 31 до 90 дни	135	194
от 91 до 180 дни	364	219
от 181 до 365 дни	285	-
Общо	784	413

Възрастовата структура на просрочените обезценени вземания от свързани предприятия е както следва:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
над 1 година	-	412
Обезценка	-	(56)
Общо	-	356

Движение на коректива за обезценка

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	56	24
Отчетени обезценки	-	32
Възстановена обезценка	(56)	-
Салдо на 31 декември	-	56

26. ДРУГИ КРАТКОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ

Другите вземания и предплатени разходи на Групата включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Съдебни и присъдени вземания</i>	8,165	5,516
<i>Обезценка на съдебни вземания</i>	(2,559)	(2,518)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	5,606	2,998
Данъци за възстановяване	8,075	6,918
Предоставени заеми на трети лица	3,219	2,566
Предплатени разходи	1,915	2,055
Вземания по предоставени депозити като гаранции	439	342
Предоставени средства на инвестиционни посредници	125	101
Вземания от сделки с инвестиции	-	38
Вземания по продажби от НЗОК	3,915	1,001
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата	-	316
Други	1,661	1,392
Общо	24,955	17,727

Част от съдебните и присъдени вземания са възникнали във връзка с продажби на държавни болнични заведения. За повечето от тях са договорени или в процес на договаряне погасителни

ГРУПА СОФАРМА**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година**

планове. Поради тази причина ръководството на Групата е оценило необходимост само за частична обезценка на горепосочените вземания.

Притежаваните от Групата към 31.12.2016 г. финансови активи по справедлива стойност през печалбата са класифицирани в Ниво 1 на йерархия на справедливите стойности (Приложение №2.14.2) включват 210,958.41 броя дяла в доверителен фонд Райфайзен България. Към 31.12.2017 г. Групата е продала тези финансови активи.

<i>Данъците за възстановяване</i> включват:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
ДДС	4,235	2,353
Акциз	3,625	3,597
Данъци от печалбата	210	966
Местни данъци и такси	5	2
Общо	8,075	6,918

<i>Предплатените разходи</i> включват:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Абонаменти	736	735
Застраховки	664	825
Наеми	71	114
Лицензионни и патентни такси	53	38
Реклама	52	48
Ваучери	44	16
Други	295	279
Общо	1,915	2,055

Предоставените заеми на трети лица в размер на 3,219 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,566 х.лв.) са предоставени на пет предприятия (2016 г.: шест предприятия) – контрагенти с цел оборотни средства. Годишната договорена лихва по тези заеми за 2017 г. е между 4.3% и 4.7% (2016 г.: 4.3% и 8%).

27. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

31.12.2017	31.12.2016
7	
BGN'000	BGN'000

Парични средства в разплащателни сметки	17,554	17,353
Обезценка на парични средства в разплащателни сметки	(166)	(172)
Краткосрочни депозити	2,863	3,996
Парични средства в каса	2,337	1,138
Краткосрочно блокирани парични средства	26	24
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за паричните потоци	22,614	22,339
Блокирани суми по специална (ескроу) сметка	10,537	-
Блокирани парични средства по съдебни искиове и по издадени банкови гаранции	177	200
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние	33,328	22,539

Паричните средства и парични еквиваленти, с които разполага Групата са деноминирани основно в лева, евро и украински гривни (31.12.2016 г.: лева, беларуски рубли и украински гривни).

Средното ниво на годишните лихвени равнища по разплащателните сметки в лева и валута е в границите от 0.01% до 0.3% (2016 г.: от 0.01% до 1%), а на депозитните сметки в лева и валута е основно в границите от 0.01% до 10.5% (2016 г.: от 0.3 % до 17%).

Към 31.12.2017 г. блокираните парични средства в размер на 10,537 х. лв. представляват парични средства в специална (ескроу) сметка по договор за придобиване на дялове от Лековит ООД Сърбия и дружествата Фармастор, България.

Краткосрочно блокираните парични средства в размер на 26 х.лв. (31.12.2016 г.: 24 х.лв.) представляват основно блокирани средства по гаранции за изпълнение.

28. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2017 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 134,798 х.лв., разпределени в 134,797,899 акции с номинална стойност един лев за акция.

<i>Издадени и напълно платени обикновени акции</i>	<i>Акции</i>	<i>Основен капитал, нетно от обратно изкупени акции</i>
	<i>брой</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2016 година	129,316,754	116,185
Обратно изкупени собствени акции	(554,158)	(1,212)
Продадени обратно изкупени собствени акции	221,723	324
Салдо на 31 декември 2016 година	128,984,319	115,297
Салдо на 1 януари 2017 година	128,984,319	115,297
Обратно изкупени собствени акции	(3,872,219)	(17,026)
Продадени обратно изкупени собствени акции	652,819	2,693
Салдо на 31 декември 2017 година	125,764,919	100,964

Акциите на Софарма АД са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

Обратно изкупените собствени акции са 9,032,980 броя в размер на 33,834 х.лв. (31.12.2016 г.: 6,035,303 броя в размер на 19,501 х.лв.).

Към 31.12.2017 г. дружеството няма акции държани от негови дъщерни дружества (31.12.2016 г.: държани от Унифарм АД 151,166 броя акции).

Законовите резерви в размер на 51,666 х.лв. (31.12.2016 г.: 47,841 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата на дружеството-майка и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

Преоценъчният резерв - за имоти, машини и оборудване в размер на 31,945 х.лв. (31.12.2016 г.: 32,277 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването на дружествата от Групата и техните справедливи стойности към датите на съответните редовни преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно, чрез други компоненти на всеобхватния доход за годината.

Резерв по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 4,109 х.лв. – положителна величина (31.12.2016 г.: 2,808 х.лв. – положителна величина) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба до справедливата им стойност (включително консолидирания дял от изменението на този резерв в асоциирани дружества при оценката им по метода на собствения капитал).

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности в размер на 310 х.лв. – отрицателна величина (31.12.2016 г.: 717 х.лв. – отрицателна величина) е формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества във валутата на представяне на Групата.

Резервът „Неразпределена печалба“ включва компонент „други резерви“, който съдържа разпределени суми от реализирани печалби от минали години на дружества от Групата и компонента „натрупани печалби и загуби”.

Към 31 декември **неразпределената печалба** е в размер на 281,509 х.лв. (31.12.2016 г.: 259,984 х.лв.), включва и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 2,304 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,729 х.лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи във връзка с промяната в МСС 19 *Пенсионни и други доходи на наети лица*.

Нетна печалба на акция

	2017	2016
Средно претеглен брой акции	128,647,060	129,056,144
Нетна печалба за годината, отнасяща се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка (BGN'000)	39,998	50,638
Нетна печалба на акция (BGN)	<u>0.31</u>	<u>0.39</u>

29. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Договорена сума на заема	Падеж	31.12.2017	31.12.2016
--------------------------------	-------	------------	------------

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

			Дългосрочна част	Кратко- срочна част	Общо	Дългосрочна част	Кратко- срочна част	Общо
	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Кредитни линии и заеми за оборотни средства								
лева	16,000	30.06.2024	13,109	2,462	15,571	-	-	-
лева	4,250	16.04.2023	885	209	1,094	1,094	209	1,303
евро	590	31.10.2021	825	141	966	-	70	70
евро	300	05.06.2020	352	234	586	-	-	-
лева	120	25.08.2020	40	24	64	64	24	88
сръбски динар	6,000	25.03.2019	6	25	31	-	-	-
евро	1,448	31.12.2017	-	-	-	-	510	510
евро	450	31.12.2017	-	-	-	-	162	162
Инвестиционни заеми								
евро	32,000	15.04.2021	16,691	7,172	23,863	23,844	7,185	31,029
евро	12,000	24.04.2024	18,472	3,350	21,822	-	-	-
евро	172	28.02.2021	146	72	218	213	67	280
евро	2,000	30.06.2018	-	569	569	489	975	1,464
евро	565	25.10.2018	-	220	220	220	276	496
Общо			50,526	14,478	65,004	25,924	9,478	35,402

Групата постепенно е установила политика на ежегодно преговаряне на условията на първоначално договорени дългосрочни кредитни линии, вкл. падежните срокове. От датата на преговарянето удължените кредитни линии се представят като краткосрочни банкови заеми (Приложение № 34).

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 3.5% или фиксиран до 2.35%, за левовите кредити – до 4.1% фиксиран и за банковите заеми в сръбски динар – BELIBOR до 0.5% (2016 г.: за евро - EURIBOR плюс надбавка до 4.9% или фиксиран до 12% или BELIBOR до 2% и за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.5%). Кредитите са за оборотни средства.

Инвестиционните кредити са с цел покупка на дълготрайни материални активи и разширение на дейността.

В полза на банките-кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотекы на недвижими имоти (Приложение № 16);
- Особени залози на:
 - машини и оборудване (Приложение № 16);
 - материални запаси (Приложение № 23);
 - търговски вземания (Приложение № 24).

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

Таблицата по-долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност, са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на Дружеството като парични потоци от финансова дейност.

	<i>Промени в паричните потоци от финансова дейност (*)</i>		<i>Непарични промени</i>			<i>Други промени</i>	<i>31.12.2017 г.</i>
	<i>01.01.2017 г.</i>		<i>Придобиване на дъщерно предприятие (Приложение №45)</i>	<i>Нововъзникнали задължения през годината</i>	<i>Компенсирани с вземания по договор с факторинг</i>		
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Банкови заеми (Приложение № 29 и №34)	206,244	36,029	16,218	-	-	678	259,169
Факторинг (Приложение №37)	20,033	130,922	-	-	(131,552)	-	19,403
Задължения по договори за финансов лизинг (Приложение №32)	3,686	(1,745)	-	1,280	-	-	3,221
Заеми от други предприятия (Приложение № 40)	360	(477)	157	-	-	117	157
Дивиденди	697	(15,478)	-	15,367	-	-	586
Общо	231,020	149,251	16,375	16,347	(131,552)	1,249	282,536
Обратно изкупени собствени акции (Приложение № 28)	-	(14,500)	-	-	-	-	-
Неконтролиращо участие при емисия на капитал в дъщерни дружества	-	675	-	-	-	-	-
Нетни парични потоци от финансова дейност	-	135,426	-	-	-	-	-

30. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Общото изменение на *активите и пасивите по отсрочени данъци* на Групата през съответната финансова година е както следва:

	2017	2016
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	(8,950)	(4,236)
<i>в т.ч.: Активи по отсрочени данъци</i>	2,802	3,716
<i>в т.ч.: Пасиви по отсрочени данъци</i>	<u>(11,752)</u>	<u>(7,952)</u>
Придобити при покупка на дъщерно дружество	(4,725)	(1,483)
Признати в печалбата или загубата за годината	817	(1,813)
Признати в други компоненти на всеобхватния доход	4	(1,504)
Отписани при освобождаване от дъщерно дружество	-	160
Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация	77	24
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	<u>415</u>	<u>(98)</u>
Салдо на 31 декември	<u>(12,362)</u>	<u>(8,950)</u>
<i>в т.ч.: Активи по отсрочени данъци</i>	1,342	2,802
<i>в т.ч.: Пасиви по отсрочени данъци</i>	(13,704)	(11,752)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружествата от Групата да генерират достатъчна данъчна печалба (*Приложение № 2.27*)

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

Изменението в салдото на *активите/(пасивите) по отсрочените данъци* за 2017 г. по обекти на временни разлики е както следва:

<i>Отсрочени данъчни активи (по временни разлики)</i>	<i>Салдо на 1 януари 2017</i>	<i>Придобити при покупка на дъщерно дружество</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход</i>	<i>Отписани при освобождаване от дъщерно дружество</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Резерв от преизчисление във валутата на представяне</i>	<i>Салдо на 31 декември 2017</i>
	<i>Активи/(Пасиви)</i>							<i>Активи/(Пасиви)</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Нематериални активи	(119)	-	318	-	-	-	(7)	192
Инвестиции на разположение и за продажба	58	(108)	-	-	-	-	4	(46)
Материални запаси	2,079	1	318	-	-	34	3	2,435
Търговски вземания	1,225	-	(459)	-	-	-	-	766
Парични средства	17	-	-	-	-	-	-	17
Задължения към персонала при пенсиониране	870	-	192	-	-	1	(5)	1,058
Други текущи задължения	533	19	(334)	-	-	-	(39)	179
Имоти, машини и оборудване	(10,336)	(170)	576	4	-	42	80	(9,804)
Нематериални активи при бизнес комбинации	(3,277)	(4,467)	469	-	(1)	-	380	(6,896)
Инвестиционни имоти	-	-	(263)	-	-	-	-	(263)
	(8,950)	(4,725)	817	4	(1)	77	416	(12,362)

Изменението в салдото на *активите/(пасивите) по отсрочените данъци* за 2016 г. по обекти на временни разлики е както следва:

<i>Отсрочени данъчни активи (по временни разлики)</i>	<i>Салдо на 1 януари 2016</i>	<i>Придобити при покупка на дъщерно дружество</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход</i>	<i>Отписани при освобождаване от дъщерно дружество</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Резерв от преизчисление във валутата на представяне</i>	<i>Салдо на 31 декември 2016</i>
	<i>Активи/(Пасиви)</i>							<i>Активи/(Пасиви)</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Нематериални активи	(88)	-	(110)	-	-	-	79	(119)
Инвестиции на разположение и за продажба	58	-	-	-	-	-	-	58
Материални запаси	2,960	-	(860)	-	-	-	(21)	2,079
Търговски вземания	1,928	-	(702)	-	-	-	(1)	1,225
Парични средства	17	-	-	-	-	-	-	17
Задължения към персонала при пенсиониране	891	2	39	-	(3)	(4)	(55)	870
Други текущи задължения	516	-	1	-	(7)	-	23	533
Имоти, машини и оборудване	(8,494)	(14)	(427)	(1,504)	117	21	(35)	(10,336)
Нематериални активи при бизнес комбинации	(2,024)	(1,471)	246	-	53	7	(88)	(3,277)
	(4,236)	(1,483)	(1,813)	(1,504)	160	24	(98)	(8,950)

31. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 31 декември включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	5,177	4,314
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	281	225
Общо	5,458	4,539

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата, опериращи основно в *България* и *Украйна*, за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в *България* всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране (*Приложение № 2.23*).

Задълженията на работодателя към персонала при пенсиониране за дружествата извън България, са както следва:

- *Украйна* – работодателят има задължение да изплати между 7 и 13 лв. според трудовия стаж на работника и социални пенсии, които дружеството начислява след пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд;
- *Латвия, Беларус и Молдова* – работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;
- *Казахстан* - съгласно Казахстанското законодателство работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;
- *Сърбия* – работодателят е задължен да изплати 3 средни работни заплати.

За определяне на тези задължения дружествата от Групата са направили актюерска оценка, като са ползвали услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	4,314	4,022
Ефект от освобождаване от дъщерни дружества	-	(14)
Разход за текущ стаж за годината	533	543
Разходи за лихви за годината	157	161
Нетна актюерска загуба, призната през периода	51	-
Плащания през годината	(422)	(490)
Ефект от преизчисление	(53)	(36)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	597	128
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	372	88
<i>Актюерски загуби от промени в демографските предположения</i>	21	5
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	204	35
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	5,177	4,314

Начислените суми в консолидирания отчет за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Разход за текущ стаж	533	543
Разход за лихви	157	161
Нетна актюерска загуба, призната през периода	51	-
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 7)	741	704
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:		
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	372	88
<i>Актюерски загуби от промени в демографски предположения</i>	21	5
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	204	35
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 15)	597	128
Общо	1,338	832

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2017 г. за дружествата в България са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 1.4%. (2016 г.: 2.5 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5% годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2016 г.: 5 %);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2014 г. - 2016 г. (2016 г: 2013 г. - 2015 г.);
- темп на текучество – между 0% и 20% в зависимост от пет обособени възрастови групи (2016 г.: между 0 и 20 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружествата от Групата към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството – майка ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружествата от Групата следва да наблюдават и текущо да балансират предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръст на заплатите, дисконтовата норма и текучеството върху сумата на отчетените разходи за текущ стаж и лихви за 2018 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на отчетените разходи за 2017 г. от промяна на основните предположения:

	<i>Увеличение</i> BGN '000	<i>Намаление</i> BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	69	(59)
Изменение на дисконтовата норма	(15)	17
Изменение на текущото	(48)	52

Ефекти върху размера на отчетеното задължение към 31.12.2017 г. от промяна на основните предположения:

	<i>Увеличение</i> BGN '000	<i>Намаление</i> BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	417	(360)
Изменение на дисконтовата норма	(367)	434
Изменение на текущото	(310)	350

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е в диапазона от 3.9 до 15 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години е както следва:

<i>Прогнозни плащания</i>	<i>Пенсиониране по</i>	<i>Пенсиониране</i>	<i>Общо</i>
	<i>възраст и стаж</i>	<i>по болест</i>	
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Плащания през 2018 г.</i>	805	19	824
<i>Плащания през 2019 г.</i>	406	19	425
<i>Плащания през 2020 г.</i>	460	17	477
<i>Плащания през 2021 г.</i>	398	18	416
<i>Плащания през 2022 г.</i>	423	18	441
	2,492	91	2,583

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31.12.2017 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 281 х.лв. (31.12.2016 г.: 225 х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от 12 м. - до 2020 г. (2016 г.: до 2019 г.).

32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Към 31 декември задълженията по финансов лизинг са по отменяеми договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва, както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
-------------	-------------------	-------------------

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
До една година (<i>Приложение № 40</i>)	1,271	1,104
Над една година	1,950	2,582
Общо	3,221	3,686

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
До една година	1,360	1,254
От една до три години	2,030	2,711
	3,390	3,965
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(169)	(279)
Общо	3,221	3,686

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „други текущи задължения” (*Приложение № 40*).

33. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Към 31 декември правителствените финансираня на дружествата от Групата включват:

	<i>31.12.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
Дългосрочна част на правителствени финансираня	8,250	9,011
Краткосрочна част на правителствени финансираня (<i>Приложение № 40</i>)	867	1,224
Общо	9,117	10,235

Към 31 декември получените правителствени финансираня са от следните дружества от Групата:

	<i>31.12.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
Софарма АД	5,986	6,494
Биофарм Инженеринг АД	1,953	2,093
Ветафарм	638	769
Унифарм АД	540	879
Общо	9,117	10,235

Правителствените финансираня са по европейски оперативни програми и са свързани основно с придобиване на машини и оборудване. (*Приложение № 16*). Краткосрочната част от финансиранята в размер на 867 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,224 х.лв.) ще бъде призната като текущ приход

през следващите 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения“ (Приложение № 40).

34. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Краткосрочните банкови заеми на Групата към 31 декември са както следва:

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума '000</i>	<i>Падеж</i>	<i>31.12.2017 BGN'000</i>	<i>31.12.2016 BGN'000</i>
Банкови заеми (овърдрафти)				
евро	26,000	31.10.2018	42,567	30,425
евро	10,000	31.10.2018	13,614	11,603
лева	20,000	21.04.2018	11,775	9,242
евро	7,500	25.04.2018	10,742	10,743
лева	10,000	28.02.2018	10,001	10,001
евро	5,000	25.04.2018	9,757	9,757
евро	3,500	02.09.2018	6,319	4,698
евро	3,000	25.04.2018	5,862	5,862
евро	2,000	21.09.2018	3,912	-
евро	2,000	11.03.2018	3,520	-
лева	10,000	31.05.2018	2,860	-
евро	1,500	25.11.2018	2,847	2,949
укр.гривни	77,000	23.01.2018	1,752	5,299
евро	600	25.12.2018	1,173	-
евро	1,000	30.12.2018	1,076	-
евро	500	08.03.2018	978	-
евро	400	22.12.2018	782	-
евро	600	19.06.2018	608	-
евро	530	19.06.2018	519	-
бел.рубли	350	23.03.2018	292	314
бел.рубли	345	20.02.2020	274	-
бел.рубли	211	14.08.2020	175	-
бел.рубли	183	07.06.2018	152	-
евро	355	20.02.2018	115	-
бел.рубли	150	25.02.2018	108	66
бел.рубли	75	31.05.2018	60	-
евро	2,500	14.09.2017	-	4,824
бел.рубли	500	21.10.2018	-	477
евро	10,000	20.03.2017	-	6,827
укр.гривни	59,000	31.12.2017	-	4,060
евро	2,050	31.10.2017	-	3,712
евро	6,000	15.02.2017	-	2,056
бел.рубли	1,528	29.05.2017	-	1,458
бел.рубли	14	31.01.2017	-	13
			131,840	124,386
<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума</i>	<i>Падеж</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>

	'000			BGN'000
Кредитни линии				
евро	8,434	28.02.2018	15,908	15,908
лева	10,000	28.02.2018	10,000	10,000
лева	10,000	30.10.2018	9,244	8,005
евро	3,000	01.11.2019	8,821	5,913
евро	3,000	04.03.2019	5,797	-
евро	5,000	31.08.2018	5,594	2,613
бел.рубл	6,009	02.07.2019	2,256	-
бел.рубл	1,849	24.05.2019	1,552	-
бел.рубл	1,200	01.06.2019	1,009	-
бел.рубл	1,000	19.01.2019	831	-
бел.рубл	500	31.07.2020	416	-
лева	1,000	20.12.2018	288	680
бел.рубл	345	29.11.2018	287	285
бел.рубл	150	31.10.2020	122	-
бел.рубл	146	07.06.2019	121	-
бел.рубл	100	10.02.2020	79	-
евро	2,600	28.05.2019	-	3,052
			62,325	46,456
			194,165	170,842

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 2.2% или фиксиран до 12%, EONIA плюс надбавка до 2.1% или BELIBOR плюс надбавка 0,5%; за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 2.95%; за беларуски рубли – 15% фиксиран; и за украински гривни 17% фиксиран (2016 г.: EURIBOR плюс надбавка до 3% или фиксиран до 25.5%, или EONIA плюс надбавка до 2.1%; за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.26%; за беларуски рубли – 36.8% фиксиран и за украински гривни 16.5% фиксиран). Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени особени залози на:

- машини и оборудване (*Приложение № 16*);
- суровини, материали и готова продукция (*Приложение № 23*);
- търговски вземания (*Приложение № 24*).

Към 31.12.2017 г. са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет в размер на 44,726 х.лв. (31.12.2016 г.: 18,229 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 29, № 34 и № 41*).

35. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Търговските задължения</i> включват:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Задължения към доставчици	134,556	91,091
Получени аванси от клиенти	612	962
Общо	135,168	92,053

<i>Задълженията към доставчици</i> са към:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Доставчици извън РБългария	96,674	22,123
Доставчици от РБългария	37,882	68,968
Общо	134,556	91,091

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали, стоки и услуги. Средният кредитен период, за който обичайно не се начислява лихва по търговски задължения е до 180 дни.

Задълженията към доставчици са деноминирани в следните валути:

- в евро – 47,699 х.лв. (31.12.2016 г.: 47,119 х.лв.);
- в лева – 38,238 х.лв. (31.12.2016 г.: 22,600 х.лв.);
- в щатски долари – 6,468 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,274 х.лв.);
- в беларуски рубли – 13,581 х.лв. (31.12.2016 г.: 18,866 х.лв.);
- в сръбски динари – 27,294 х.лв. (31.12.2016 г.: 85 х.лв.);
- в друга валута – 1,276 х.лв. (31.12.2016 г.: 147 х.лв.).

36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

<i>Задълженията към свързани предприятия</i> включват:	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Задължения към дружества свързани чрез основен акционер	403	9
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	291	240
Задължения към дружества, контролирани от асоциирано дружество	42	292
Задължения към дружества - основни акционери	21	25
Общо	757	566

Задълженията към свързани предприятия по видове са:

31.12.2017 **31.12.2016**

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Задължения за доставки на стоки и материали	468	331
Доставка на услуги	252	235
Задължения за доставка на дълготрайни активи	37	-
Общо	757	566

Задълженията към свързани предприятия са текущи, в лева, безлихвени и не са обезпечени допълнително със специален залог или гаранция от Групата.

37. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОР ЗА ФАКТОРИНГ

Дружество от Групата има сключен договор за факторинг с финансова институция (Фактор) от 19.01.2016 г. за прехвърляне на съществуващи неизискуеми вземания от свои клиенти.

Факторът има правото на обратен иск (право на регрес) за всички авансово платени суми, независимо дали са включени или не в одобрения кредитен лимит. Одобреният кредитен лимит е 25,000 хил.лв. Прехвърлените фактури се плащат авансово до 90 % (деветдесет процента) от тяхната стойност с включен ДДС.

Лихвата е в диапазона на 1M SOFIBOR + 1.80 % на годишна база и се удържа на едномесечен период в края на всеки календарен месец.

Към 31.12.2017 г. задължението по договора за факторинг е в размер на 19,403 хил.лв. (31.12.2016 г.: 20,033 х.лв.)

Общо предоставеното финансиране през 2017 г. е в размер на 131,269 х.лв. (31.12.2016 г.: 132,375 х.лв.) (Приложение № 2.18).

38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и за социалното осигуряване включват:

	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Задължения към персонала, в т.ч.:	10,317	8,264
<i>текущи задължения по възнаграждения</i>	4,499	3,675
<i>Тантиеми</i>	3,328	2,895
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	2,490	1,694
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	2,578	1,829
<i>текущи задължения по вноски към социалното осигуряване</i>	2,227	1,588
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	351	241
Общо	12,895	10,093

39. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
-------------------	-------------------

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
ДДС	4,305	4,493
Данъци върху печалбата	1,471	385
Данъци върху доходите на физическите лица	839	458
Данъци върху разходите	563	544
Данъци при източника	15	5
Други	182	64
Общо	7,375	5,949

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки, както следва:

Дружество	Пълна данъчна ревизия	Ревизия по ДДС	Проверка по осигурително законодателство
Софарма АД	31.12.2011	30.11.2011	30.09.2013
Софарма Трейдинг АД	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2004
Софармаси ЕООД	няма	30.09.2017	няма
Софармаси 2 ЕООД	няма	30.09.2017	няма
Софармаси 3 ЕООД	няма	30.11.2017	няма
Софармаси 4 ЕООД	няма	30.11.2017	няма
Софармаси 5 ЕООД	няма	31.10.2017	няма
Софармаси 6 ЕООД	няма	31.01.2018	няма
Софармаси 7 ЕООД	няма	30.11.2017	няма
Биофарм Инженеринг АД	31.12.2014	31.01.2018	30.04.2009
Момина крепост АД	31.12.2005	31.10.2006	31.10.2006
Фармалогистика АД	31.12.2005	31.03.2007	няма
Софарма Билдингс АДСИЦ	няма	30.11.2017	няма
Електронкомерс ЕООД	31.12.2005	30.04.2006	няма
Унифарм АД	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2017
ПАО Витамини	31.12.2013	31.12.2013	01.04.2014
ООО Софарма Украйна	31.12.2014	31.12.2013	31.03.2016
СИА Бриз	31.12.2013	28.02.2014	31.12.2014
СООО Брититрейд	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011
ООО Табина	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2006
ОДО Алеан (влято в ОДО Меджел)	28.02.2011	28.02.2011	28.02.2010
СООО Бризфарм	31.12.2012	31.12.2012	няма
ОДО Вестфарм (влято в СалосЛайн ОДО)	30.04.2005	30.04.2005	31.03.2004
ОДО БелАгроМед (влято в СалосЛайн ОДО)	28.02.2003	28.02.2003	30.05.2005
ООО Виватон плюс	29.02.2012	29.02.2012	29.02.2012
ООО Мед-дент	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2007
БООО СпецАфармация	31.03.2014	31.03.2014	31.12.2007
ООО Беллерофон	01.04.2010	01.04.2010	Няма
Медика АД (влято в Софарма АД)	31.12.2002	31.01.2013	31.01.2016

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

ООО Мобил Лайн (влято в ОДО Меджел)	31.03.2010	31.03.2010	31.03.2006
ООО Ивем и К	30.04.2008	30.04.2008	30.11.2007
ООО НПКФ Ариенс	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2010
ОДО Меджел	30.04.2013	30.04.2013	31.12.2012
Вета Фарма АД	няма	31.12.2017	30.06.2016
СалюсЛайн ОДО	31.10.2007	31.10.2007	31.03.2016
ЗАО Интерфарм	30.04.2013	30.04.2013	няма
ООО Ариенс	31.12.2016	31.03.2017	няма
Софарма Варшава СП. З.О.О	няма	няма	06.07.2017
Лековит Д.о.о.	31.03.2017	30.06.2017	15.04.2017

За дружествата в България данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи. За дружествата извън България данъчна ревизия се извършва както следва: в Украйна, Латвия и Беларус в тригодишен срок, в Полша, Казахстан и Литва – в петгодишен срок, в Сърбия – в десетгодишен срок и в Молдова – в четиригодишен срок.

На дружествата Фитопалаузово АД, Аромания ООД, Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД, Софармаси 10 ЕООД, ООО Фармацевт плюс, ТОО Софарма Казахстан, Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, ООО Фарматея, УАБ ТБС Фарма, ООО Галенафарм, ООО Здравей, ООО Ивем и К, Рап Фарма Интернешънъл ООД, Фармастор 1 ЕООД, Фармастор 2 ЕООД, Фармастор 3 ЕООД, Фармастор 4 ЕООД и Фармастор 5 ЕООД не са провеждани пълни данъчни ревизии, ревизии по ДДС и проверки по осигурителното законодателство.

40. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2017	31.12.2016
	7	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Другите текущи задължения включват:		
Неизплатено задължение под условие във връзка с придобиване на дялове в дъщерно дружество	8,603	-
Задължения по финансов лизинг (<i>Приложение № 32</i>)	1,271	1,104
Правителствени финансираня (<i>Приложение № 33</i>)	867	1,224
Задължения за дивиденди	586	697
Задължения свързани с покупка на дялове	376	860
Присъдени суми по съдебни дела	303	343
Удръжки от работните заплати	234	183
Получени търговски кредити от трети лица	157	360
Други	924	371
Общо	13,321	5,142

41. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ
Поръчителства и предоставени гаранции

Софарма АД

Дружеството е съдлъжник по получени банкови кредити, издадени банкови гаранции, сключени лизингови договори, както и е гарант пред банки и доставчици на следните дружества:

	Период на падеж	Вид валута	Размер		Състояние
			Оригинална Валута	BGN'000	на дълга 31.12.2017 BGN'000
Софарма Имоти АДСИЦ	2024 г.	евро	22,619	44,240	22,467
Минералкомерс АД	2018 г.– 2021 г.	лева	726	726	625
Общо					23,092

Банкови гаранции**Софарма Трейдинг АД**

Издадените за дружеството банкови гаранции възлизат на 13,427 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,596 х.лв.) и са за гарантиране плащане към доставчици на стоки, за добро изпълнение - гарантиране бъдещи доставки на лекарствени и медицински продукти на болници по сключени договори за доставка, митническа гаранция и участие в търгове.

Банковите гаранции са издадени от:

	31.12.2017 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Райфайзенбанк ЕАД	4,801	4,664
SG Експресбанк АД	4,837	4,049
ИНГ банк Н.В.	3,789	1,883
	13,427	10,596

Обезпечението по издадените банкови гаранции е както следва:

- Особен залог на стоки в оборот на стойност 8,997 х.лв. (31.12.2016 г.: 9,801 х.лв.) (Приложение № 23).
- Особен залог на вземания от клиенти с балансова стойност 2,347 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,347 х.лв.) (Приложение № 24).

Унифарм АД

Към 31.12.2017 г. са издадени банкови гаранции на стойност 166 х.лв. в рамките на лимита по договора за кредит.

По договор за издаване на множество банкови гаранции от 23.02.2012 г. са учредени залози на активи на дружеството както следва:

- Залог върху настоящи и бъдещи движими вещи (материали, готова продукция, стоки) с балансова стойност в размер на 400 х.лв.;
- Залог върху вземания по настоящи и бъдещи разплащателни сметки, открити в Банка ДСК ЕАД.

Електронкомерс ЕООД

Към 31.12.2017 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 32 х.лв. (31.12.2016 г.: 74 х.лв.).

Оперативен лизинг***Софарма Трейдинг АД***

Съществените *отменяеми* договори за полученото под наем имущество по договори за оперативен лизинг, са следните:

2017г.	2016 г.
Договор за наем на недвижим имот (SFBT) : • срок на договора: до 01.09.2021 г. • годишен наем: 833 х.лв	Договор за наем на недвижим имот (SFBT) : • срок на договора: до 01.09.2021 г. • годишен наем: 804 х.лв
Договор за наем на недвижим имот : • срок на договора: до 01.11.2017г. • годишен наем: 72 х.лв	Договор за наем на недвижим имот : • срок на договора: до 01.11.2017г. • годишен наем: 72 х.лв
Други договори за наем на: • офис части – 3 броя с общ годишен наем 88 х.лв	Други договори за наем на: • офис части – 3 броя с общ годишен наем 88 х.лв
• автомобили – 138 бр. с годишен наем 705 х.лв.	• автомобили 104 бр. с годишен наем 407 х.лв.

Бъдещите минимални дължими наеми по всички договори при условията на оперативен лизинг са както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
До 1 година	1,585	1,912
От 1 до 3 години	2,069	2,678
От 3 до 5 години	560	1,452
	4,214	6,042

По договори за наем на автомобили на обща стойност 545 х.лв. (31.12.2016 г.: 952 х.лв.) съдлъжник е Софарма АД.

Активи, получени на отговорно пазене***Софарма Трейдинг АД***

Съгласно сключени договори за преддистрибуция, дружеството е приело на отговорно пазене стоки към 31.12.2017 г. в размер 4,723 х.лв. (31.12.2016 г.: на 4,046 х.лв.).

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

Софарма АД

Дружеството е получило правителствени финансираня по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. и оперативна програма „Енергийна ефективност”(Приложение № 33 и Приложение № 40) свързани с технологично обновление и модернизация на таблетно производство, внедряване на иновативни продукти в ампулно производство и придобиване на общообменни инсталации за вентилация и климатизация при производство на медицински продукти (Приложение № 16). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключването на съответните проекти да не претърпяват значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставените финансираня подлежат на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договорите са спазени.

Унифарм АД

Дружеството е бенефициент по три договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за придобиване на активи. Съгласно клаузите на договорите, дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проектите, следва да останат в активите на бенефициента и региона получател (територията на Република България) за срок от минимум пет години, след изпълнение на цялата инвестиция. При неизпълнение на тези изисквания, предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на финансовия отчет всички изисквания по договора са спазени.

Биофарм Инженеринг АД

Дружеството е поело ангажимент по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за срок 5 години след приключване на проекта за придобиване на:

а) линия за производство на разтвори на аминокиселини за парентерално хранене, включваща компоненти за раздуване, пълнене и херметизиране в асептична среда, и

б) изграждане на чисти помещения (таван „омега профил”, преградни стени, врати, блокиращи устройства, осветление, климатизация и други). Срокът започва да тече от 27.04.2015 г. (датата, на която проектът окончателно е одобрен от финансиращата организация) и съгласно договора, проектът не трябва да претърпи значими изменения, засягащи неговата същност, условията за неговото изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на елемент от инфраструктурата или прекратяване на производствената дейност. При неизпълнение на тези изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на одобрение за издаване на финансовия отчет всички изисквания по договора са спазени.

Софарма Трейдинг АД

Дружеството е бенефициер по договор за правителствено финансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” по проект за

разработване и внедряване на система за управление на информационната сигурност съгласно стандарта ISO 27001:2007 в размер на 82 х.лв.

42. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в Групата е организирано на база два основни бизнес сегмента “производство на фармацевтични продукти” и „дистрибуция на фармацевтични продукти (стоки)”. Към група ”други” се включват производство и дистрибуция на нефармацевтични продукти.

Статиите на приходите, разходите и резултатът на бизнес сегментите, определени в Групата, включват:

	<i>Производство на фармацевтични продукти</i>		<i>Дистрибуция на фармацевтични продукти (стоки)</i>		<i>Други</i>		<i>Елиминирани</i>		<i>Консолидиран</i>	
	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000
<i>Външни продажби</i>	242,840	223,182	757,980	628,078	16,285	25,825	-	-	1,017,105	877,085
<i>Междусегментни продажби</i>	122,265	104,042	44	80	-	693	(122,309)	(104,815)	-	-
Общо приход	365,105	327,224	758,024	628,158	16,285	26,518	(122,309)	(104,815)	1,017,105	877,084
Резултат (марж) на сегмента	127,277	114,228	83,638	61,684	9,726	12,986	(11,161)	2,353	209,480	191,251
Неразпределени оперативни доходи от дейността									6,684	9,483
Неразпределени оперативни разходи от дейността									(160,328)	(155,783)
Печалба от оперативната дейност									55,836	44,951
Финансови (разходи)приходи, нетно									(3,262)	(5,707)
Обезценка на нетекущи активи									(671)	(967)
Печалба (загуба) от освобождаване от дъщерни дружества									-	14,860
Загуба от асоциирани дружества, нетно									447	8,972
Печалба преди данък върху печалбата									52,350	62,109
Разход за данък върху печалбата									(6,578)	(7,207)
Нетна печалба за годината									45,772	54,902
Отнасяща се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка									39,998	50,638
Неконтролиращо участие									5,774	4,264

Активите и пасивите на бизнес сегментите ВКЛЮЧВАТ:

<i>Активи по бизнес сегменти</i>	<i>Производство на фармацевтични продукти</i>		<i>Дистрибуция на фармацевтични продукти (стоки)</i>		<i>Други</i>		<i>Общо</i>	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Имоти, машини, оборудване	163,033	160,021	46,741	44,762	13,438	23,552	223,212	228,336
Материални запаси	73,366	65,082	143,454	102,081	1,289	4,628	218,109	171,791
Вземания от свързани предприятия	23,903	20,476	1,339	3,688	51	846	25,293	25,010
Търговски вземания	25,607	26,707	192,433	175,510	13,238	13,366	231,278	215,583
Парични средства и парични еквиваленти	7,817	12,158	13,286	8,103	1,543	2,078	22,646	22,339
Активи на сегмента	293,726	284,444	397,253	334,144	29,559	44,470	720,538	663,058
Неразпределени активи							260,195	196,163
Общо активи							980,733	859,221

Пасиви по бизнес сегменти	Производство на фармацевтични продукти		Дистрибуция на фармацевтични продукти (стоки)		Други		Общо	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения към персонала и за социалното осигуряване	1,728	2,080	4,587	3,199	311	354	6,626	5,633
Търговски задължения	8,577	7,412	119,482	80,601	7,109	4,039	135,168	92,053
Задължения към свързани предприятия	617	380	126	151	14	35	757	566
Банкови заеми	79,931	83,901	179,238	122,343	-	-	259,169	206,244
Пасиви на сегмента	90,853	93,773	303,433	206,294	7,434	4,429	401,720	304,496
Неразпределени пасиви							75,903	63,502
Общо пасиви							477,623	367,998

Капиталовите разходи, амортизациите и непаричните разходи, различни от амортизации по бизнес сегменти включват:

	Производство на фармацевтични продукти		Дистрибуция на фармацевтични продукти (стоки)		Други		Общо	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Капиталови разходи	8,788	5,553	10,601	12,235	231	530	19,620	18,318
Амортизация	13,682	13,968	8,985	8,701	990	1,432	23,657	24,101
Непарични разходи, различни от амортизация	3,478	1,224	617	1,004	58	7	4,153	2,235

Разпределението на приходите на Групата по видове и по географски области е както следва:

	България		Европа		Други страни		Общо	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Приходи от продажба на готова продукция	94,828	96,590	129,124	113,052	25,578	22,072	249,530	231,714
Приходи от продажба на стоки	593,106	541,040	169,879	104,168	4,590	163	767,575	645,371
	687,934	637,630	299,003	217,220	30,168	22,235	1,017,105	877,085

Балансовата стойност към 31 декември на нетекущите активи на Групата, различни от финансови инструменти, разпределени по географски области е както следва:

България	Европа	Други страни	Общо
----------	--------	--------------	------

	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Имоти, машини, оборудване	297,769	302,102	19,646	19,009	205	104	317,620	321,215
Нематериални активи	34,803	21,786	28,616	12,776	30	39	63,449	34,601
Репутация	6,960	6,936	16,187	2,949	-	-	23,147	9,885
Инвестиционни имоти	9,811	9,483	-	-	-	-	9,811	9,483
	349,343	340,307	64,449	34,734	235	143	414,027	375,184

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на Групата и съответния бизнес сегмент са както следва:

	2017	%	2016	%
	BGN'000		BGN'000	
Клиент 1	119,748	12%	126,438	14%

Клиент 1 представлява обединение на група предприятия с еднакви бизнес характеристики, които са с общ принципал българската държава.

43. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружествата от Групата и на привличения от тях заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от тях инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката, определена от Съвета на директорите на дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Структурата на финансовите активи и пасиви е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Финансови активи		

	<u>296,015</u>	<u>276,657</u>
Кредити и вземания, в т.ч.:	288,033	270,620
<i>Вземания и заеми (Приложение №21, №22, №24, № 25 и №26)</i>	265,419	248,281
<i>Парични средства и парични еквиваленти (Приложение №27)</i>	22,614	22,339
<i>Финансови активи на разположение и за продажба</i>	7,982	5,721
<i>Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата (Приложение №26)</i>	-	316
	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Финансови пасиви	427,643	324,251
Финансови пасиви по амортизирана стойност	427,643	324,251
<i>Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми (Приложение № 29 и №34)</i>	259,169	206,244
<i>Други заеми и задължения (Приложение №32, №35, №36 и №40)</i>	149,071	97,974
<i>Задължения по факторинг</i>	19,403	20,033

Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти и поради това те са изложени на валутен риск.

Групата чрез дружествата в Беларус и Украйна осъществява стопански операции в тези страни и съответно има съществени експозиции в беларуски рубли и украински гривни. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на тези валути спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества. Останалите дружествата в чужбина реализират продажбите си предимно на местните пазари, което води до валутен риск и спрямо техните валути - полска злота, литовски лит, щатски долар, английски паунд и казахстанско тенге.

За Казахстанско тенге има сключени форуърдни сделки.

Повечето от операциите на дружествата от Групата обичайно са деноминирани в български лева, като българският лев е фиксирани към евро, което редуцира потенциалната валутна волатилност за тези дружества от Групата.

За контролиране на валутния риск има въведена система в цялата Група на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания. Експозициите на почти всички дъщерни дружества в България към валутен риск е незначителна, тъй като почти всички продажби са реализирани на местния пазар в български лева. Вносът на стоки е основно осъществен в евро. Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута, са отпуснати основно в евро.

Активите и пасивите на Групата, деноминирани в български левове, представени по различните чуждестранни валути, са както следва:

31 декември 2017 г.	в BGN	в EUR	в RSD	в BYN	в USD	в UAH	в друга валута	Общо
---------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	----------------	------

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

	<i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>BGN</i> <i>'000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	5,043	1,826	-	-	1,113	-	-	7,982
Кредити и вземания, в т.ч.:	180,002	50,009	31,688	10,070	5,317	4,998	5,949	288,033
<i>Вземания и заеми</i>	<i>169,669</i>	<i>43,169</i>	<i>31,491</i>	<i>9,167</i>	<i>4,029</i>	<i>3,432</i>	<i>4,462</i>	<i>265,419</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>10,333</i>	<i>6,840</i>	<i>197</i>	<i>903</i>	<i>1,288</i>	<i>1,566</i>	<i>1,487</i>	<i>22,614</i>
Общо финансови активи	<u>185,045</u>	<u>51,835</u>	<u>31,688</u>	<u>10,070</u>	<u>6,430</u>	<u>4,998</u>	<u>5,949</u>	<u>296,015</u>
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	60,897	188,756	30	7,734	-	1,752	-	259,169
Други заеми и задължения	<u>70,074</u>	<u>51,193</u>	<u>24,854</u>	<u>18,347</u>	<u>3,199</u>	<u>169</u>	<u>638</u>	<u>168,474</u>
Общо финансови пасиви	<u>130,971</u>	<u>239,949</u>	<u>24,884</u>	<u>26,081</u>	<u>3,199</u>	<u>1,921</u>	<u>638</u>	<u>427,643</u>
<i>31 декември 2016 г.</i>	<i>в BGN</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в EUR</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в RSD</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в BYN</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в USD</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в UAH</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в друга валута</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>Общо</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	3,584	1,796	-	-	341	-	-	5,721
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	316	-	-	-	-	-	-	316
Кредити и вземания, в т.ч.:	199,432	44,006	15	14,250	5,343	4,832	2,742	270,620
<i>Вземания и заеми</i>	<i>183,632</i>	<i>41,750</i>	<i>11</i>	<i>12,424</i>	<i>5,086</i>	<i>3,365</i>	<i>2,013</i>	<i>248,281</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>15,800</i>	<i>2,256</i>	<i>4</i>	<i>1,826</i>	<i>257</i>	<i>1,467</i>	<i>729</i>	<i>22,339</i>
Общо финансови активи	<u>203,332</u>	<u>45,802</u>	<u>15</u>	<u>14,250</u>	<u>5,684</u>	<u>4,832</u>	<u>2,742</u>	<u>276,657</u>
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	39,319	160,252	-	2,613	-	4,060	-	206,244
Други заеми и задължения	<u>46,809</u>	<u>47,639</u>	<u>85</u>	<u>19,646</u>	<u>3,492</u>	<u>148</u>	<u>188</u>	<u>118,007</u>
Общо финансови пасиви	<u>86,128</u>	<u>207,891</u>	<u>85</u>	<u>22,259</u>	<u>3,492</u>	<u>4,208</u>	<u>188</u>	<u>324,251</u>

Анализ на валутната чувствителност

Валутната чувствителност на експозициите на Групата е основно свързана с украинската гривна и беларуската рубла. Спрямо останалите валути, в които оперира Групата или в които функционират определени дружества от Групата – сръбски динар, полска злота, щатски долар и казахстанско тенге, валутният риск на Групата е лимитиран, тъй като техните експозиции в тези валути са относително малки и по-лесно регулируеми от страна на ръководствата на съответните дъщерни дружества.

Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение. намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо беларуската рубла, украинската гривна, щатския долар и общо спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху консолидирания финансов резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал, принадлежащ на Групата.

	2017			2016		
	BYR	UAH	USD	BYR	UAH	USD
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансов резултат	(1,441)	277	291	(721)	56	197
Неразпределена печалба	(1,441)	277	291	(721)	56	197

При увеличение с 10 % на курса на беларуската рубла спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) за 2017 г. би бил намаление с 1,441 х.лв. (3.13%), а за 2016 г. би бил намаление със 721 х.лв. (1.31%). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал, принадлежащ на Групата – чрез компонент „неразпределена печалба”. Групата прави анализ на валутната експозиция в тази валута и предприема своевременни мерки за намаляването на ефектите ѝ върху резултатите за Групата.

При увеличение с 10 % на курса на украинската гривна спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) за 2017 г. би бил увеличение с 277 х.лв. (0.6%), а за 2016 г. – би бил увеличение с 56 х.лв. (0.1%). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал, принадлежащ на Групата – чрез компонент „неразпределена печалба”.

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) за 2017 г. би бил увеличение с 291 х.лв. (0.63%), а за 2016 г. – би бил увеличение със 197 х.лв. (0.36%). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал, принадлежащ на Групата – чрез компонент „неразпределена печалба”.

При намаление с 10%, респективно на курса на украинската гривна, беларуската рубла и щатския долар спрямо българския лев, крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

В други валути са включени основно: 3,591 х.лв. в полски злоти нетни финансови активи, (за 2016 г.: 2,043 х.лв. в полски злоти нетни финансови активи).

Влиянието на останалите валути (извън украинската гривна, беларуската рубла, щатския долар и евро за 2017 г.) при 10% увеличение на курсовете им спрямо българския лев върху печалбата на Групата (след облагане) е:

2017

2016

	PLN BGN '000	RSD	PLN BGN '000	RSD
Финансов резултат	291	578	165	-
Неразпределена печалба	291	578	165	-

При намаление с 10%, респективно на курса на полската злота и сръбския динар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Групата (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

Ефектът върху собствения капитал е на същата стойност и в посока намаление и рефлектира в компонента „неразпределена печалба”.

Ръководството на Групата е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява обичайната валутна чувствителност на Групата през годината.

Ценови риск

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск за материални запаси от три основни фактора:

- а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините, материалите, доколкото значителна част от използваните суровини са от внос и заемат съществен дял от разходите за производство;
- б) евентуално нарастване на доставните цени на стоките; и
- в) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние ръководството на Групата прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и популателна възможност на потребителите.

Групата е изложена на значителен ценови риск и по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба, най-вече чрез дружеството-майка. За целта неговото ръководство следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, ръководството е взело решение за редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания.

Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика Групата е прилагала различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работи.

Групата работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с голям брой български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с държавните болнични заведения също изисква политика на отложени плащания. Налице е концентрация на значителен кредитен риск в този тип контрагенти, които формират 35% от търговските вземания на Групата (31.12.2016 г.: 39%). Той се минимизира чрез въведени процедури за подбор и текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на тези търговски партньори. При просрочване на вземанията от тези контрагенти Групата е определила срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията. За *клиенти - болнични заведения* започва начисляване на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период и при положение, че просрочията не бъдат погасени, след още 30 дни прави среща с ръководството с цел подписване на спогодба за разсрочване, а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело. За *клиенти-аптеки* при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период се спират последващите продажби към тях на отложено плащане, а ако просрочията не бъдат погасени до 45-тия ден, се спират всички продажби и се водят преговори за сключване на спогодба и при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) за други контрагенти се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащане.

Анализът, който извършва Групата, включва, но не се ограничава с посещение на обекта на клиента, а също и събиране на информация за месечните обороти, както и се изисква в някои от случаите издаване на запис на заповед в полза на дружество от Групата в размер на 130% - 135% от отпуснатия кредит. Тези лимити се преглеждат на месечна база. Клиенти, които не могат да покрият критериите за кредитоспособност, могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Към 31.12.2017 г. Групата няма концентрация в търговски вземания от един контрагент, превишаваща 10 % от общата сума на търговските вземания, представена в консолидирания отчет за финансовото състояние (31.12.2016 г.: няма).

Концентрацията на първите пет клиента в търговските вземания на Групата е както следва:

	31.12.2017 % кредитна експозиция спрямо общата сума на търговските вземания		31.12.2016 % кредитна експозиция спрямо общата сума на търговските вземания	
	BGN'000	%	BGN'000	%
Клиент 1	16,139	7%	16,751	8%
Клиент 2	9,086	4%	13,792	7%
Клиент 3	6,909	3%	7,934	4%
Клиент 4	6,192	3%	6,947	3%
Клиент 5	4,642	2%	6,232	3%

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния, финансов и търговския директор на дружеството-майка и респективно от ръководствата на дъщерните дружества. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на Групата. Групата има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по групи клиенти. Ръководството на Групата текущо наблюдава и регулира, формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти общо за Групата.

Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени основно в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството-майка и на дъщерните предприятия се съобразяват с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал и рейтинг на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Групата генерира и поддържа значителен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния общ ликвиден риск, Групата работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на матуритетите на активите и пасивите, контрол върху изходящите парични потоци и осигуряване на текущо им балансиране спрямо входящите, вкл. предоговаряне на падежите и оптимизиране структурата на дълговете, увеличаване и вътрешно реструктуриране на собствено генерирани средства и тяхното инвестиране.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Групата, класифицирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на консолидирания отчет. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

Матуритетен анализ

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

<i>31 декември 2017г.</i>	<i>до 1 м</i>	<i>от 1 до 3 м</i>	<i>от 3 до 6 м</i>	<i>от 6 до 12 м</i>	<i>от 1 до 2 г</i>	<i>от 2 до 5 г</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	2,406	55,641	52,120	101,602	14,917	37,881	264,567
Други заеми и задължения	<u>101,644</u>	<u>48,523</u>	<u>10,341</u>	<u>5,552</u>	<u>1,700</u>	<u>966</u>	168,726
Общо пасиви	<u>104,050</u>	<u>104,164</u>	<u>62,461</u>	<u>107,154</u>	<u>16,617</u>	<u>38,847</u>	<u>433,293</u>
<i>31 декември 2016г.</i>	<i>до 1 м</i>	<i>от 1 до 3 м</i>	<i>от 3 до 6 м</i>	<i>от 6 до 12 м</i>	<i>от 1 до 2 г</i>	<i>от 2 до 5 г</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	37,135	14,702	59,642	71,405	9,453	18,429	210,766
Други заеми и задължения	<u>60,009</u>	<u>41,989</u>	<u>11,257</u>	<u>1,488</u>	<u>1,130</u>	<u>1,385</u>	117,258
Общо пасиви	<u>97,144</u>	<u>56,691</u>	<u>70,899</u>	<u>72,893</u>	<u>10,583</u>	<u>19,814</u>	<u>328,024</u>

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са: парични средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства от Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците и структурата на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност се поддържат в благоприятен размер за дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководствата на дружествата от Групата, заедно с това на дружеството-майка, текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

<i>Лихвен анализ</i>	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
----------------------	-------------------	--------------------------	----------------------------	-------------

<i>31 декември 2017 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	7,982	-	-	7,982
Кредити и вземания, в т.ч.:	234,424	7,294	46,315	288,033
<i>Вземания и заеми</i>	224,724	15	40,680	265,419
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	9,700	7,279	5,635	22,614
Общо финансови активи	242,406	7,294	46,315	296,015
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	-	229,924	29,245	259,169
Други заеми и задължения	146,154	21,897	423	168,474
Общо финансови пасиви	146,154	251,821	29,668	427,643
	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>Лихвен анализ</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>31 декември 2016 г.</i>				
Финансови активи на разположение и за продажба	5,721	-	-	5,721
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	316	-	-	316
Кредити и вземания, в т.ч.:	212,141	7,590	50,889	270,620
<i>Вземания и заеми</i>	205,994	15	42,272	248,281
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	6,147	7,575	8,617	22,339
Общо финансови активи	218,178	7,590	50,889	276,657
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми		174,982	31,262	206,244
Други заеми и задължения	94,272	23,341	394	118,007
Общо финансови пасиви	94,272	198,323	31,656	324,251

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени с 0,5% в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и респективно върху собствения капитал.

Увеличение/намаление на лихвения процент

Ефект върху финансовия резултат и собствения капитал след облагане печалба/(загуба)

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Увеличение	(1,181)	(945)
Намаление	1,181	945

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създаде и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Аналогичен подход се прилага и на ниво индивидуално дружество от Групата по отношение на неговата капиталова структура и финансиране.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние и паричните средства и паричните еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал (вкл. неконтролиращото участие) и нетния дългов капитал. Характерното и за двата представени периода е, че Групата финансира дейността си както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа определено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и заеми (банкови, търговски). През 2017 г. стратегията на ръководството на дружеството - майка е да се поддържа съотношение в рамките на 25-35% на ниво „група“ (2016 г.: 25-35%).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала:

	<i>2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>2016</i> <i>BGN'000</i>
Общо дългов капитал, в т.ч:	281,793	229,963
<i>Заеми от банки</i>	259,169	206,244
<i>Заеми и задължения по финансов лизинг и факторинг</i>	22,624	23,719
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(22,614)	(22,339)
Нетен дългов капитал	259,179	207,624
Общо собствен капитал, принадлежащ на Групата	503,110	491,223
Общо капитал, принадлежащ на Групата	762,289	698,847
Съотношение на задлъжнялост	0,34	0,30

Показаните задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 29, № 32, №34 и №37*).

Справедливи стойности

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голяма част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в консолидирания отчет за финансово състояние на база пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции

в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност). При вземанията и заемите с фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на Групата по отношение на пазарните лихвени равнища.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар, със стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството-майка счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

44. ПРИДОБИВАНИЯ И УВЕЛИЧЕНИЯ НА УЧАСТИЯ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

44.1 Придобиване на дъщерни дружества

През 2017 г. Групата, чрез дъщерното си дружество Софарма Трейдинг АД, е учредила следните дружества, с вноски за 100% дялово участие в капитала на дружествата:

	дата на придобиване	ефективен % участие	Стойност на вноската в капитала BGN`000
<i>Чрез Софарма Трейдинг АД</i>			
Софармаси 7 ЕООД	15.03.2017	72,85%	5
Софармаси 8 ЕООД	27.06.2017	72,85%	5
Софармаси 9 ЕООД	11.09.2017	72,85%	5
Софармаси 10 ЕООД	11.09.2017	72,85%	5

През 2017 г. Групата е придобила следните нови дъщерни дружества:

	дата на придобиване	ефективен % участие	придобити нетни активи по справедлива стойност BGN`000
Аромания ООД	31.07.2017	76,00%	735
Рап Фарма		51,00%	256
Интернешънъл ООД	14.04.2017		
<i>Чрез Софарма Трейдинг АД</i>			
Фармастор 1 ЕООД	07.12.2017	72,85%	981
Фармастор 2 ЕООД	07.12.2017	72,85%	1,550
Фармастор 3 ЕООД	07.12.2017	72,85%	1,524
Фармастор 4 ЕООД	07.12.2017	72,85%	1,571

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

Фармастор 5 ЕООД	07.12.2017	72,85%	2,881
Лековит Д.о.о.	09.08.2017	50,96%	11,132

	дата на придобиване	ефективен % участие	придобити нетни активи по справедлива стойност BGN '000
<i>Чрез Бриз СИА</i>			
ЗАО Интерфарм	26.04.2017	59,52%	1,965
ООО Здравей	16.08.2017	28,81%	162
ООО Ивем и К	16.08.2017	36,86%	360
ООО Ариенс	16.08.2017	32,87%	243

През 2016 г. Групата, чрез дъщерното си дружество Софарма Трейдинг АД, е учредила следните дружества, с вноски за 100% дялово участие в капитала на дружествата:

	дата на придобиване	ефективен % участие	Стойност на вноската в капитала BGN '000
<i>Чрез Софармаси ЕООД (дъщерно на Софарма Трейдинг АД)</i>			
Софармаси 4 ЕООД	29.02.2016	72,58%	5
Софармаси 5 ЕООД	01.03.2016	72,58%	5

През 2016 г. Групата е придобила следните нови дъщерни дружества:

	дата на придобиване	% участие	придобити нетни активи по справедлива стойност BGN '000
Вета Фарма АД	11.11.2016	68,05%	9,469
<i>Чрез дъщерното си дружество Бриз СИА</i>			
ООО Мобиллайн	16.02.2016	48,14%	1,209
ОДО Салюслайн	18.11.2016	48,74%	3,306

Предметът на дейност на придобитите дъщерни дружества е оповестен в Приложение № 1. Балансовите и справедливите стойности на нетните активи при придобиване на новите дъщерни дружества (Приложение № 2.3.2) са представени по-долу:

През 2017 година:

	справедлива стойност BGN'000	балансова стойност BGN'000
Имоти, машини и съоръжения (Приложение № 16)	3,914	3,699
Нематериални активи (Приложение № 17)	33,056	11
Материални запаси	21,144	21,144
Други вземания и активи	24,530	24,141
Парични средства и парични еквиваленти	382	382
Заеми	(16,218)	(16,218)
Търговски задължения	(19,101)	(19,101)

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

Други задължения						(7,137)	
Общо нетни активи						11,479	
				Дял на		Придобити нетни	
Общо нетни активи по:		Неконтро-		неконтролиращо		активи от Групата	
справедлива		лиращо		участие			
стойност		участие					
BGN'000		%		справедлива		справедлива	
				стойност		стойност	
				BGN'000		BGN'000	
балансова				балансова		балансова	
стойност				стойност		стойност	
BGN'000				BGN'000		BGN'000	
Аромания ООД	967	650	24,00%	232	156	735	494
Рап Фарма Интернешънъл ООД	500	(10)	49,00%	245	(5)	255	(5)
Фармастор дружества	11,678	5	27,15%	3,171	1	8,507	4
Лековит Д.о.о.	21,844	10,374	49,04%	10,712	5,087	11,132	5,287
ЗАО Интерфарм	3,302	466	40,48%	1,337	189	1,965	277
ООО Здравей	563	71	71,19%	401	51	162	20
ООО Ивем и К	977	(18)	63,14%	617	(11)	360	(7)
ООО Ариенс	739	(59)	67,13%	496	(40)	243	(19)
	40,570	11,479		17,210	5,428	23,360	6,051

През 2016 година:

	справедлива	балансова
	стойност	стойност
	BGN'000	BGN'000
Имоти, машини и съоръжения (Приложение № 16)	4,788	4,786
Нематериални активи (Приложение № 17)	10,647	4
Материални запаси	1,536	1,536
Други вземания и активи	1,329	1,329
Парични средства и парични еквиваленти	439	439
Заеми	(1,328)	(1,328)
Търговски задължения	(670)	(670)
Други задължения	(2,757)	(1,215)
Общо нетни активи	13,984	4,881

	Общо нетни активи по:		Неконтро-	Дял на неконтролиращо		Придобити нетни активи от	
	справедлива	балансова		участие	справедлива	балансова	справедлива
	стойност	стойност	участие	стойност	стойност	стойност	стойност
	BGN'000	BGN'000	%	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Вета Фарма АД	9,469	4,595	32%	3,025	1,468	6,444	3,127
ООО Мобиллайн	1,209	117	51%	617	60	592	57
ОДО Салюслайн	3,306	169	51%	1,695	87	1,611	82
	13,984	4,881		5,337	1,615	8,647	3,266

Цената на инвестицията при придобиването на дъщерните дружества и възникналата репутацията към датите на сделката по придобиване на контрол от самото дружество-майка са следните:

През 2017 година:

Групата, чрез Софарма Трейдинг АД, е учредила дружествата Софармаси 7 ЕООД, Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД, Софармаси 10 ЕООД, всяко с капитал 5 х.лв.

Също така, Групата има и следните покупки на дъщерни дружества:

Цена на придобиване	Аромания	Рап Фарма	Фарма-	Лековит	ЗАО	ООО	ООО	ООО	Общо
	ООД	Интернешънъл	стор	Д.о.о.	Интерфарм	Ивем и К	Ариенс	Здоровей	
	България	Молдова	България	Сърбия	Беларус	Беларус	Беларус	Беларус	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Трансфер от асоциирани дружества	-	-	-	-	-	-	-	795	795
Трансфер от съвместни дружества					1,072	678	97	-	1,847
Участия до датата на придобиване на контрол	-	-	-	-	(7)	(189)	9	31	(156)
Оценка до справедлива стойност на предишните участия до датата на придобиване на контрол	-	-	-	-	586	-	263	(578)	271
Платени суми в текущ период	750	293	11,760	28,524	2,462	-	-	798	44,587
Начислени суми в текущ период	-	-	-	-	-	488	370	-	858
Дял на неконтролиращо участие в инвестицията при индиректно придобиване	-	-	(3,171)	(4,159)	(1,719)	(617)	(496)	(629)	(10,791)
Общо цена на придобиване	750	293	8,589	24,365	2,394	360	243	417	37,411
Справедлива стойност на придобитите нетни активи	(735)	(255)	(8,507)	(11,132)	(1,965)	(360)	(243)	(162)	(23,360)
Репутация	15	38	82	13,233	429	-	-	255	14,051

През 2016 година:

Групата, чрез Софарма Трейдинг АД, е учредила дружествата Софармаси 4 ЕООД с капитал 5 х.лв. и Софармаси 5 ЕООД с капитал 5 х.лв.

Също така, Групата има и следните покупки на дъщерни дружества:

Цена на придобиване	Вега Фарма АД	ООО	ОДО	Общо
	България	Мобиллайн	Салюслайн	
	BGN'000	Беларус	Беларус	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Трансфер от асоциирани дружества	-	514	1,023	1,537
Участия до датата на придобиване на контрол	-	-	(12)	(12)
Оценка до справедлива стойност на предишните участия до датата на придобиване на контрол	-	(108)	(19)	(127)
Платени суми в текущ период	6,549	-	-	6,549
Начислени суми в текущ период	-	709	2,137	2,846
Дял на неконтролиращо участие в инвестицията при индиректно придобиване	-	(686)	(1,767)	(2,453)
Общо цена на придобиване	6,549	429	1,362	8,340
Справедлива стойност на придобитите нетни активи	(6,443)	(583)	(1,449)	(8,475)
Репутация	106	-	-	106
Печалба от придобиване	-	(154)	(87)	(241)

Изходящите парични потоци от придобиване на контрол са както следва:

През 2017 година:

Парични потоци при придобиване на контрол

Парични потоци при придобиване на контрол	Аромания	Фармастор	Рап Фарма	Лековит	ЗАО	ООО	ООО	ООО	Общо
	ООД	дружества	Интернешънъл	Д.о.о.	Интерфарм	Ивем и К	Ариенс	Здоровей	
	България	България	Молдова	Сърбия	Беларус	Беларус	Беларус	Беларус	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Платена с парични средства	750	11,760	293	28,524	2,462	-	-	798	44,587
Парични средства и парични еквиваленти в придобитите дружества	(153)	-	(18)	(96)	(23)	(47)	(20)	(19)	(376)
Изходящ паричен поток при придобиване на контрол, нетно	597	11,760	275	28,428	2,439	(47)	(20)	779	44,211

През 2016 година:

Парични потоци при придобиване на контрол

Цена на придобиване	Вета Фарма АД	ООО	ОДО	Общо
	България	Мобиллайн	Салюслайн	
	BGN'000	Беларус	Беларус	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Платена с парични средства	6,549	-	-	6,549
Парични средства и парични еквиваленти в придобитите дружества	(400)	(21)	(18)	(439)
Изходящ паричен поток при придобиване на контрол, нетно	6,149	(21)	(18)	6,110

44.2 Увеличения на участия (покупки от неконтролиращо участие)

Групата е извършила сделки по покупка на допълнителни дялове от неконтролиращото участие.

През 2017 г. Групата е придобила следните дялове:

Увеличения на участия (покупки от неконтролиращо участие)	дата на сделка	% промяна участие	придобити нетни активи BGN '000
Унифарм АД	19.09.2017	20,88%	5,361
Вета Фарма АД	05.12.2017	31,93%	2,969
Софарма Трейдинг група	29.12.2017	0,27%	177
Фармалогистика АД	14.02.2017	4,46%	200
Момина крепост АД	28.12.2017	0,01%	-
ООО Галенафарм	22.12.2017	5,68%	71
ОДО Меджел	31.08.2017	6,61%	42
ОДО Аленфарм-плюс	14.11.2017	3,30%	64
ООО Фарматеа	16.08.2017	15,79%	126
ОДО Салюс Лайн	18.10.2017	3,50%	(93)
ООО Здравей	15.11.2017	6,18%	38
ООО Ариенс	16.08.2017	2,43%	16
			8,971

През 2016 г. Групата е придобила следните дялове:

Увеличения на участия (покупки от неконтролиращо участие)	дата на сделка	% промяна участие	придобити нетни активи BGN '000
Фармалогистика АД	08.12.2016 г.	6.56%	293
Медика АД	30.06.2016 г.	31.24%	10,348
Софарма Трейдинг АД	22.12.2016 г.	0.46%	321
Момина крепост АД	10.08.2016 г.	0.76%	38
ОДО Аленфарм плюс	02.06.2016 г.	0.79%	8
ООО Мобиллайн	02.06.2016 г.	0.79%	11
ОДО Меджел	02.06.2016 г.	0.79%	3
ООО Галенафарм	02.06.2016 г.	0.79%	8
ООО Данафарм	02.06.2016 г.	0.79%	5
ООО Табина	31.08.2016 г.	3.97%	(10)
СООО Бризфарм	24.02.2016 г.	6.85%	36
СООО Брититрейд	02.06.2016 г.	1.50%	(13)
ОДО СалюсЛайн	27.12.2016 г.	4.89%	166
ОДО БелАгроМед	13.10.2016 г.	12.70%	29
ОДО Вестфарм	10.11.2016 г.	0.13%	1
Фито Палаузово АД	13.10.2016 г.	45.01%	47
Унифарм АД	05.12.2016 г.	26.00%	6,352
			17,643

Цената на придобиване на закупените допълнителни дялове през 2017 г., ефектите и изходящите парични потоци по тези операции, са както следва:

Увеличения на участия (покупки от неконтролиращо участие)	Общо
	BGN'000
Цена на придобиване	
Платена с парични средства	10,012
Обща цена на придобиване	10,012
Справедлива стойност на придобитите нетни активи	(8,971)
Ефекти, поети от Групата за сметка на груповия резерв – „натрупана печалба”	1,041
Изходящ паричен поток при увеличения на участия (покупки от неконтролиращо участие)	10,012

Цената на придобиване на закупените допълнителни дялове през 2016 г., ефектите и изходящите парични потоци по тези операции, са както следва:

Увеличения на участия (покупки от неконтролиращо участие)	Общо
	BGN'000
Цена на придобиване	
Платена с парични средства	21,946
Инди­ректно придобиване през дъщерно дружество	26
Дял на неконтролиращо участие при инди­ректно придобиване	(2,557)
Обща цена на придобиване	19,415
Справедлива стойност на придобитите нетни активи	(17,643)
Ефекти, поети от Групата за сметка на груповия резерв – „натрупана печалба”	1,772
Изходящ паричен поток при увеличения на участия (покупки от неконтролиращо участие)	21,946

45. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА И НАМАЛЕНИЯ НА УЧАСТИЯТА В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

45.1 Пълно освобождаване от дъщерни дружества

През 2017 г. Групата няма освобождаване на участието си в дъщерни дружества.

Медика Здраве ЕООД е прекратено чрез ликвидация на 22.02.2017 г.

През 2016 г. Групата е отчела освобождаване на участието си в следните дъщерни дружества:

Дружество	Дата на продажба	Ефективен % участие освободен
Иванчич и синове Д.о.о.	08.05.2016	51.00%
ООО НПК Биотест	05.12.2016	46.29%
Медика Болканс S.R.L. е прекратено чрез ликвидация на 24.03.2016 г.		

През 2016 г. нетните активи на освободените дружества са в размер на 11,870 х.лв.

Финансовият резултат от освобождаването на дъщерни дружества през 2016 година е както следва:

	2016
	BGN'000
Получени парични средства	25,717
Дял на НКУ в получените парични средства	(1,610)
	24,107
Намалено с:	
Отписани нетни активи	(11,870)
Репутация	(861)
Дял на неконтролиращото участие	5,400
Резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности	(2,157)
Печалба от освобождаване на дъщерни дружества	14,619
Нетни парични потоци от освобождаване на дъщерно дружество	
Получени парични средства	25,717
Намалено с:	
Парични средства на освободените дружества	(5,233)
Нетни парични потоци от освобождаване на дъщерни дружества	20,484

45.2 Намаление на участия (продажби на неконтролиращо участие)

През 2017 година:

Дружество	дата на сделка	% промяна участие	продаден и нетни активи
Софарма Билдингс АДСИЦ	15.06.2017	-0.01%	-
ООО Табина	18.12.2017	-8.45%	(5)
СООО Бризфарм	31.07.2017	-14.81%	(65)
ООО Фармацевт плюс	04.12.2017	-7.38%	(159)
			(229)

Намаления на участия

(продажби на неконтролиращо участие)

	Общо
	BGN'000
Приходи от частично освобождаване на дялове от дъщерни дружества за Групата	505
Балансова стойност на нетните активи към дата на частичното освобождаване на дялове от дъщерни дружества	(229)
Ефекти за Групата	276
Входящ паричен поток от частично освобождаване на дялове от дъщерни дружества	250

През 2016 година:

Дружество	дата на сделка	% промяна участие	продадени нетни активи
ОДО Алеан, Беларус	31.12.2016	1.85%	(9)
ООО Фарматея, Беларус	31.12.2016	11.34%	(99)
			(108)
Намаления на участия (продажби на неконтролиращо участие)			Общо BGN'000
Приходи от частично освобождаване на дялове от дъщерни дружества за Групата			188
Балансова стойност на нетните активи към дата на частичното освобождаване на дялове от дъщерни дружества			(108)
Ефекти за Групата			80
Входящ паричен поток от частично освобождаване на дялове от дъщерни дружества			11

46. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Асоциираните и съвместните дружества са оповестени в Приложение №1.

Сделките със свързани лица са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност	Период на свързаност	
Телекомплект Инвест АД	Дружество - основен акционер	2017 г.	2016 г.
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	Дружество - основен акционер	2017 г.	2016 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество, свързано чрез основен акционер	2017 г.	2016 г.
Софпринт груп АД	Дружество, свързано чрез основен акционер	2017 г.	2016 г.
Елфарма АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2017 г.	2016 г.
Телсо АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	-	до 31.12.2016 г.
Телекомплект АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2017 г.	2016 г.
ДОХ Група	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	-	до 20.12.2016 г.
Българско вино ООД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.
ЗОФ Медико 21 ЕАД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.
СТМ Доверие ООД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.
Веко ЕООД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.
Хидроизомат АД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.
Доверие Брико АД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.
Вратица АД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.

ОЗОФ Доверие АД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.
Доверие Капитал АД	Друго свързано лице	2017 г.	от 21.12.2016 г.

Доставки от свързани лица:

2017	2016
BGN '000	BGN '000

Доставки на материални запаси от:

Дружества, свързани чрез основен акционер	9,197	6,870
Дружества, контролирани от асоциирано дружество	81	-
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	44	101
Асоциирани дружества	-	983
	9,322	7,954

Доставки на услуги от:

Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	3,230	3,368
Дружества свързани чрез основен акционер	2,648	2,656
Дружества, контролирани от асоциирано дружество	833	-
Асоциирани дружества	-	248
Съвместни дружества	-	143
Дружества основни акционери	229	266
	6,940	6,681

Доставка на дълготрайни материални активи от:

Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	344	74
Дружества, контролирани от асоциирано дружество	29	-
Асоциирани дружества	-	1
Дружества свързани чрез основен акционер	-	2
	373	77

Доставки за придобиване на дълготрайни активи:

Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	1,222	4,869
Дружества основни акционери	6	-
	1,228	4,869

Други доставки от:

Дружества, свързани чрез основен акционер		-
Дружества основни акционери	3	-
	3	-

Придобити инвестиции от:

Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	-	4,933
Увеличение на капитала в дружества свързани чрез основен	425	-
	425	4,933

Начислени дивиденди на:

Дружества основни акционери	6,141	4,227
Ключов управленски персонал	42	15
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	-	1,704
	6,183	5,946
	24,474	30,460

Продажби на свързани лица	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Съвместни дружества	4,845	10,785
Дружества, свързани чрез основен акционер	784	584
Асоциирани дружества	-	1,106
	<u>5,629</u>	<u>12,475</u>
Продажби на услуги за:		
Дружество, контролирано от асоциирано дружество	289	-
Дружества, свързани чрез основен акционер	48	196
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	11	57
Асоциирани дружества	-	277
	<u>348</u>	<u>530</u>
Други продажби от:		
Дружества, свързани чрез основен акционер	-	12
Асоциирани дружества	-	124
	<u>-</u>	<u>136</u>
Приходи от дивиденди от:		
Дружества, свързани чрез основен акционер	-	12
	<u>-</u>	<u>12</u>
Лихви по предоставени заеми:		
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	541	1,475
Асоциирани дружества	411	10
Дружества, контролирани от асоциирано дружество	76	-
	<u>1,028</u>	<u>1,485</u>
	<u>7,005</u>	<u>14,638</u>

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 21 и № 25*.

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата включва оповестения в Приложение № 1 изпълнителен директор и членове на Съвета на директорите на дружеството-майка.

Възнагражденията и другите доходи на ключовия управленски персонал и на изпълнителните директори, членовете на Съвета на директорите и управителите на дъщерните дружества от Групата са в размер на 6,806 х.лв. (2016 г.: 5,021 х.лв.), в т.ч.:

- текущи възнаграждения – 6,272 х.лв. (2016 г.: 4,512 х.лв.);
- тантиеми – 534 х.лв. (2016 г.: 509 х.лв.).

Възнагражденията и другите доходи на ключовия управленски персонал на дружеството – майка са в размер на 1,321 х.лв. (2016 г.: 1,368 х.лв.), в т.ч.:

- текущи възнаграждения – 922 х.лв. (2016 г.: 1,092 х.лв.);

- тантиеми – 399 х.лв. (2016 г.: 276 х.лв).

47. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Таблицата по-долу представя групирането на дъщерните дружества според наличието или не на неконтролиращо участие (НКУ):

	31.12.2017	31.12.2016
	брой	Брой
Дъщерни дружества, изцяло притежавани от Групата	4	4
Дъщерни дружества със съществено неконтролиращо участие за Групата	9	7
Дъщерни дружества с несъществено неконтролиращо участие за Групата	35	28
	<u>48</u>	<u>39</u>

Таблицата по-долу представя информация за дела, които съществените неконтролиращи участия имат в дейността на Групата:

Държава и дъщерното дружество	Дял на НКУ в собствеността, Дял на правата на глас, държани от НКУ (ако е различен от дела на държаното участие в собствеността)		Печалба/ (загуба), разпределена за НКУ		НКУ към 31 декември	
	31.12.2017	31.12.2016	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016
	%	%	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
<i>България</i>						
Софарма Трейдинг АД	27,15	27,42	3,959	2,983	19,987	18,032
Софармаси ЕООД	27,15	-	(234)	-	1,193	-
Фармастор 5 ЕООД	27,15	-	(26)	-	1,048	-
Унифарм АД	-	22,11	-	(67)	-	5,400
Вета Фарма АД	-	31,95	-	(17)	-	3,008
			<u>3,699</u>	<u>2,899</u>	<u>22,228</u>	<u>26,440</u>
<i>Латвия</i>						
Бриз ООД	33,87	33,87	2,210	330	15,341	13,131
<i>Сърбия</i>						
Лековит	49,00	-	648	-	11,491	-
<i>Беларус</i>						
ООО Фармацевт плюс	64,40	57,02	(24)	488	1,389	923
Брититрейд СООО	47,10	47,10	771	1,524	4,019	(665)
ОДО Салюс Лайн	47,76	51,26	(127)	11	1,673	1,738
ЗАО Ингерфарм	40,48	-	(36)	-	1,108	-
			<u>584</u>	<u>2,023</u>	<u>8,189</u>	<u>1,996</u>
Несъществени НКУ			(1,610)	(1,317)	8,941	6,954
Общо			<u>5,531</u>	<u>3,935</u>	<u>66,190</u>	<u>48,521</u>

ГРУПА СОФАРМА
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

Таблицата по-долу представя обобщена финансова информация за дъщерните дружества, в които има съществени неконтролиращи дялови участия за Групата. Сумите в таблицата са преди елиминирането на вътрешногруповите разчети и операции и след ефектите от направени корекции за унифициране спрямогруповата счетоводна политика ефектите от преоценката на активите и пасивите по справедлива стойност към датата на придобиване.

<i>Финансови показатели</i>	<i>Софарма Трейдинг АД</i>	<i>Софармаци ЕООД</i>	<i>Фармастор 5 ЕООД</i>	<i>Бриз ООД</i>	<i>Лековит</i>	<i>ЗАО Интерфарм</i>	<i>ООО Фармацевт плюс</i>	<i>ОДО Салюс Лайн</i>	<i>Брититрейд СООО</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Обобщен отчет за финансовото състояние към 31 декември 2017 г.</i>									
Текущи активи	278,755	2,957	3,362	25,671	53,351	1,023	12,716	1,684	26,268
Нетекущи активи	75,519	6,982	4,537	48,822	14,236	2,890	4,749	3,549	24,959
Текущи задължения	(247,089)	(5,531)	(3,600)	(27,979)	(41,492)	(670)	(15,235)	(1,112)	(41,601)
Нетекущи задължения	(33,569)	(13)	(438)	(1,221)	(2,644)	(507)	(73)	(619)	(1,094)
Собствен капитал, отнасящ се към:	73,616	4,395	3,861	45,293	23,451	2,736	2,157	3,502	8,532
<i>Притежателите на собствения капитал на дружеството - майка</i>	53,629	3,202	2,813	29,952	11,960	1,628	768	1,829	4,513
<i>Неконтролиращо участие</i>	19,987	1,193	1,048	15,341	11,491	1,108	1,389	1,673	4,019
<i>Обобщен отчет за всеобхватния доход за годината, завървяща на 31 декември 2017 г.</i>									
Приходи	672,145	7,649	1,085	31,972	51,686	2,544	38,695	8,455	59,345
Нетна печалба за годината, отнасяща се към:	14,581	(861)	(95)	6,524	1,322	(88)	(37)	(265)	1,636
<i>Притежателите на собствения капитал на дружеството - майка</i>	10,622	(627)	(69)	4,314	674	(52)	(13)	(138)	865
<i>Неконтролиращо участие</i>	3,959	(234)	(26)	2,210	648	(36)	(24)	(127)	771

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

<i>Финансови показатели</i>	<i>Софарма Трейдинг АД</i>	<i>Софармаси ЕООД</i>	<i>Фармастор 5 ЕООД</i>	<i>Бриз ООД</i>	<i>Лековит</i>	<i>ЗАО Интерфарм</i>	<i>ООО Фармацевт плюс</i>	<i>ОДО Салюс Лайн</i>	<i>Брититрейд СООО</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Общ всеобхватен доход за годината, отнасящ се към:	14,513	(859)	(95)	6,524	1,606	(88)	(37)	(265)	1,636
<i>Притежателите на собствения капитал на дружеството - майка</i>	10,573	(626)	(69)	4,314	819	(52)	(13)	(138)	865
<i>Неконтролиращо участие</i>	3,940	(233)	(26)	2,210	787	(36)	(24)	(127)	771
<i>Дивиденди изплатени на неконтролиращите участия</i>	(2,606)	-	-	-	-	-	-	-	-
Обобщен отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември 2017 г.									
<i>Нетни парични потоци от/(използвани в) оперативна дейност</i>	(116,736)	(107)	831	3,642	(1,325)	10	(743)	459	(248)
<i>Нетни парични потоци от/(използвани в) инвестиционната дейност</i>	(46,583)	(2,806)	-	(6,003)	2,433	14	(2,943)	(22)	(8,016)
<i>Нетни парични потоци от/(използвани във) финансовата дейност</i>	164,147	2,977	1	2,404	(1,013)	-	3,139	(410)	7,847
<i>Ефект от преизчисления на дъщерни дружества в чужбина и свръхинфлационни икономики</i>	-	-	-	-	2	(5)	(45)	(8)	(37)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти	828	64	832	43	97	19	(592)	19	(454)

48. ПОТЕНЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА НОВИ МСФО

48.1. МСФО 9 ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Оценката на ръководството на Групата за ефекта от този нов стандарт е представена по-долу.

Класификация

МСФО 9 (2014) въвежда 3 принципни категории класификация за финансовите активи: оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата е направила преглед на своите финансови активи и пасиви за ефекти при тяхната класификация съгласно новия стандарт от 1 януари 2018 г.

Капиталовите инструменти на Групата, които в момента се класифицират като „на разположение и за продажба” и са с балансова стойност 7,982 х.лв., отговарят на условията за класифициране по „справедлива стойност през другия всеобхватен доход”. Поради това, преценката е, че няма да има промяна при счетоводното отчитане на тези активи. Печалбите или загубите, реализирани при продажбата на финансови инструменти на собствения капитал, при които е избрана опцията за оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, обаче, вече няма да се прехвърлят към текущите печалби или загуби като „печалби или загуби от продажба”, а ще се рекласифицират директно от “резерва по финансови активи на разположение и за продажба” към “неразпределена печалба”. През 2017 финансова година печалби в размер на 13 х.лв. са признати в текущата печалба или загуба от продажбата на финансови активи на разположение и за продажба.

Другите финансови активи, държани от Групата, при които също не се очаква да има съществени ефекти, включват: предоставени заеми, търговски и други вземания и парични средства и парични еквиваленти в момента класифицирани като „кредити и вземания” с балансова стойност 288,033 х.лв. и оценявани по амортизирана стойност. Тези финансови активи отговарят на условията за класифициране по амортизирана стойност съгласно МСФО 9, и следователно, Групата не очаква изискванията на новия МСФО 9 да окажат съществено влияние върху тяхната класификация и оценка.

Групата не очаква промени и ефекти за счетоводното отчитане на нейните финансови пасиви, тъй като новите изисквания засягат само счетоводното отчитане на финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, а тя няма такива пасиви. Правилата за отписване на пасиви са прехвърлени от МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* и не са изменени.

Обезценка

Новият модел на обезценка изисква признаване на провизии за обезценка на базата на очаквани кредитни загуби, а не само на вече понесени кредитни загуби, както е съгласно МСС 39. Прилага се за финансови активи, класифицирани по амортизирана стойност, дългови инструменти, измервани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, договорни активи съгласно МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*, вземания по лизинг, кредитни ангажименти и определени договори за финансова гаранция.

Групата е извършила преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху финансовите си инструменти и респ. дали и при кои инструменти има значително увеличение след

първоначалното им признаване, както и първоначална оценка за размера на очакваните кредитни загуби. При изготвянето на модела от Групата е отчетен ефектът от промяната в риска от настъпване на неизпълнение през остатъчния срок на съответния финансов инструмент. Значителното увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване би се определило от ръководството на Групата като нарастване на кредитния риск в резултат на влошаването на определени финансови и икономически условия и тяхното влияние върху финансовия инструмент. За целта то е включило в модела набор от количествени и качествени показатели.

Също така Групата е във финална фаза на разработването на модели за определяне на загуби от обезценка на финансовите активи от категорията „кредити и вземания“. Тези модели могат да се разделят на две основни групи: модел на индивидуално провизиране за обезценка, който основно ще бъде приложен за големите експозиции, и модел за матрично провизиране на останалите търговски и други краткосрочни вземания. Моделът на индивидуалното провизиране се базира на метода на дисконтираните парични потоци. Моделът на матричното провизиране включва: а) групиране на клиентите и контрагентите на дружествата от Групата по сходни бизнес и вид собственост и други характеристики и кредитен риск; б) провизионна матрица, основана на исторически наблюдавани проценти на неизпълнение и неплащане по времеви диапазони на просрочие, коригирани с допълнителни предположения и приблизителни оценки, ориентирани към възможни промени в тези проценти, базирани на макроикономически или специфични за съответната индустрия фактори.

На базата на извършената към момента предварителна оценка, Групата очаква увеличение в сумата на коректива за загуби от търговски и други вземания, в диапазон от 0.4 % до 1.2 % от отчетната стойност на вземанията. Детайлна информация относно търговските и други краткосрочни вземания и за вземанията от свързани лица към 31.12.2017 г., е представена в *Приложения № 22, 24, 25 и 26*.

Групата има практика да предоставя и *заеми на свързани и трети лица*. Загубите за обезценка се изчисляват на индивидуална база. В резултат на извършената към момента предварителна оценка, ръководството на Групата счита, че ефектът от първоначалното прилагане на МСФО 9 би бил несъществен спрямо отчетната стойност на предоставените заеми на свързани и трети лица. Детайлна информация относно финансовия инструмент (предоставени заеми на свързани и трети лица) към 31.12.2017 г. е представена в *Приложения № 21, 22, 25 и 26*.

Групата е извършила детайлен преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху паричните средства и паричните еквиваленти и дали има значително увеличение след първоначалното им признаване, както и за размера на очакваните кредитни загуби. За тези финансови активи Групата е в процес на разработване на модел за оценка на 12-месечни очаквани кредитни загуби, базиран на външни кредитни рейтинги на банките-контрагенти и кореспондиращ с матуритета на паричните средства. В резултат на направените анализи, ръководството на Групата е оценило, че доколкото е възприело политика за поддържане и управление на паричните средства във финансови институции с добра репутация и висок кредитен рейтинг ефектът би бил несъществен (под 0,1%) върху вече отчетените показатели съгласно новия модел за отчитане на кредитни загуби по МСФО 9, в сила от 1 януари 2018 г. Към 31 декември 2017 г. паричните средства и парични еквиваленти на Групата по банки в България възлизат на 16,703 х.лв., а в Полша, Латвия, Беларус, Украйна и Казахстан възлизат на 3,573 х.лв.

Допълнителна детайлна информация относно финансовия инструмент (парични вземания и парични еквиваленти) към 31.12.2017 г. е представена в *Приложение № 27*.

Оповестявания

Новият стандарт също така въвежда разширени изисквания за оповестяване и промени в представянето. Групата очаква те да променят естеството и обема на нейните оповестявания относно финансовите му инструменти, особено в годината на приемане на новия стандарт – 2018 г.

Дата на прилагане от Групата:

МСФО 9 е задължителен да се прилага за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Групата е избрала модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1.01.2018 г., поради практическите съображения, разрешени съгласно стандарта. Сравнителните данни за 2017 г. няма да се преизчисляват.

48.2. МСФО 15 ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента.

Групата е оценила ефектите от прилагането на новия стандарт върху консолидирания финансов отчет и е идентифицирало областите, които ще бъдат евентуално засегнати.

Групата продава основно фармацевтични и медицински стоки и продукцията и медицинско оборудване на болници, аптеки и търговци на едро. Продажните цени са фиксирани по обща или клиентска ценова листа и са определени индивидуално за по продукти и стоки.

Фармацевтична и медицинска продукция и стоки

При продажба на фармацевтични и медицински продукция и стоки на клиенти, Групата предоставя различни форми на отстъпки от цената като работи, ценови отстъпки и отстъпки за обем.

Групата е оценила, че признаването на приходите от продажба на стоки и продукцията ще става по метода „в точно определен *времеви момент*” съгласно МСФО 15, когато контролът върху стоката или продукцията се прехвърли към клиента. Това обичайно става с предаването на стоката или продукцията и физическото владение върху тях от клиента. Тази политика не се различава от правила, които Групата следва съгласно МСС 18.

Медицинско оборудване

Доставката на медицинско оборудване обичайно включва доставка, монтаж, въвеждане в експлоатация и обучение като продажната цена е обща за конкретния договор. При продажба на медицинско оборудване на болничен пазар, кредитният период би могъл да достигне до и над 2 години, поради финансовите специфики на контрагентите.

Съгласно изискванията на МСФО 15 ако продаваните в пакет стоки и услуги са разграничими (отделими) цената на сделката следва да бъде разпределена между отделните стоки и услуги на база индивидуалните им пазарни цени. Групата е направила анализ и е определила, че услугите по монтаж, въвеждане в експлоатация и обучение не са разграничими от доставката на медицинското оборудване и следователно са едно задължение за изпълнение.

Групата е оценила, че признаването на приходите от продажба на стоки и услуги ще става по метода „в точно определен *времеви момент*” съгласно МСФО 15, когато контролът върху стоките и услугите се прехвърли към клиента, което обичайно е при изпълнение на услугите по монтаж,

въвеждане в експлоатация и обучение. Тази политика не се различава от правила, които Групата следва съгласно МСС 18.

Групата не очаква съществен ефект (ако такъв съществува) върху финансовите показатели, тъй като новата политика за признаване на приходите от продажба на стоки съгласно МСФО 15 не се различава от прилаганата съгласно МСС 18.

При адаптирането на счетоводната си политика за прилагането на МСФО 15 Групата е анализирала и обмислила счетоводното третиране на:

Различните форми на променливо възнаграждение – променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение, приложими за Групата включват всякакви форми на отстъпки, рабати, отстъпки и премии за обеми.

Съгласно прилаганата досега счетоводна политика за отстъпки, в т.ч. ценови отстъпки и рабати, дължимите такива се признават в намаление на приходите, едновременно с признаването на прихода от продажба на стоките или продукцията, за които съответните отстъпки са дължими. Прилаганата до сега политика за признаване на дължимите ценови отстъпки и рабати не се различава спрямо изискванията на МСФО 15.

Отстъпките за обем се определят на база реализираните обороти за определен период – месец и/или календарна година. Те се признават в намаление на приходите при достигане на предварително определени (договорени) критерии. Съгласно МСФО 15 очакваните отстъпки за обем, определени на база натрупания опит, се признават в корекция на цената на сделката и само ако е много вероятно, че няма да настъпи съществена обратна промяна за размера на признатите приходи. Ръководството на Групата е направило приблизителна оценка и е установило, че доколкото финансовата година не се различава от календарната, ефектът от тази промяна е несъществен (ако съществува).

Задължения по предоставяни гаранции - При продажба на медицинско оборудване Групата предоставя гаранционна поддръжка обичайно за период от 12 месеца, считано от датата на въвеждане в експлоатация, която се покрива изцяло от производителя. Съгласно МСФО 15 ако предоставените гаранции предоставят на клиента допълнителна услуга, извън стандартните гаранционни условия, тези гаранции следва да се отчетат като отделно задължение за изпълнение и съответна част от цената на сделката да бъде разпределена към това задължение за изпълнение. Групата е оценила ефекта от тази промяна и е определила, че предоставените гаранции не се отличават от типичните услуги по осигуряване на качество, т.е. те са от „тип сигурност” и тяхното счетоводно отчитане остава непроменено.

Компонент на финансиране - При продажба на медицинско оборудване кредитният период би могъл да достигне до и над 2 години. Съгласно прилаганата до момента счетоводна политика, в случаите, когато кредитният период е над обичайния, приходите се признават без инкорпорираните лихви, като за целта всички очаквани бъдещи постъпления се дисконтират с лихвен процент за сходен инструмент на емитент със сходен кредитен рейтинг и/или текущия пазарен лихвен процент.

Съгласно изискванията на МСФО 15 при финансов компонент, който е съществен, цената на сделката се коригира за отразяване на въздействието на стойността на парите във времето като използва дисконтов процент, който отразява кредитните характеристики на страната получаваща финансирането (клиента). МСФО 15 допуска компонента на финансиране може да не се разглежда ако ефектът няма съществено да промени размера на приходите, които биха били признати по

договора, т.е. ефектът е несъществен, и ако периодът между плащането и прехвърлянето е до 12 месеца.

Изискванията на МСФО 15 за признаване на приходите при наличие на съществен финансов компонент не се различават съществено от политиката, която Групата прилага съгласно отменения МСС 18, а очакваният ефект от тази промяна е несъществен (ако съществува).

Представяне на договорни активи и договорни пасиви в баланса - съгласно МСФО 15 търговските вземания са безусловни вземания, при които плащането на възнаграждението зависи единствено от изтичането на определен период от време. Ако само една от страните е изпълнила задълженията си Групата представя *актив по договор или пасив по договор, в зависимост от изпълнението и получените от клиента плащания*. МСФО 15 изисква активите и пасивите по договори с клиенти да бъдат представени отделно от търговските вземания и задължения в отчета за финансовото състояние. Това от своя страна ще доведе до известна рекласификация към 1.01.2018 г. по отношение на *признати пасиви във връзка с очаквани отстъпки за обеми*, които към настоящия момент са включени в други позиции в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Изисквания по представянето и за оповестяванията

Представянето и оповестяванията по МСФО 15 са в определена степен различни и повече детайлни спрямо текущите МСФО. Част от тях ще бъдат напълно нови за Групата и ще изискват допълнителни оповестявания на информация. Като такива области ръководството на Групата оценява следните: а) приблизителните счетоводни оценки и допускания свързани с: основни компоненти на политиките и договореностите с клиенти; определянето на индивидуалните пазарни цени; разпределението на цената на сделката между отделните задължения за изпълнение; приетите вероятности по оценката на сумата на променливото възнаграждение под формата на бонуси и отстъпки; съществен финансов компонент, предоставяни гаранции; б) прегрупиране и представяне на видовете приходи от клиенти в категории, които ще представят как съдържанието, сумата, времето и периода, и несигурностите, свързани с всеки от приходите и паричните потоци, са повлияни от различните икономически фактори.

Групата все още продължава да тества съответните системи, вътрешни контроли, политики и процедури, необходими за събирането и поддържането на изискваната информация за оповестяванията по МСФО 15.

Дата на прилагане от Групата

МСФО 15 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Групата е избрала модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1.01.2018 г. Сравнителните данни за 2017 г. няма да се преизчисляват.

48.3. МСФО 16 ЛИЗИНГ

МСФО 16 установява принципи и правила за признаване, оценка, представяне и оповестяване на лизинга. В резултат на неговото приложение лизингополучателите се отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, аналогично на отчитането на финансовия лизинг по МСС17 (премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг).

Оценката на Групата за ефекта от този нов стандарт е представена по-долу:

Потенциален ефект от приложението на МСФО 16:

Стандартът ще засегне основно оперативните лизинги на Групата в качеството ѝ на лизингополучател. Към датата на консолидирания финансов отчет тя има ангажименти договори за оперативен лизинг, чийто размер на очакваните бъдещи наемни плащания е оповестен в *Приложение № 41*.

Групата, обаче, все още продължава своите анализи, оценки и уточнения относно промените в счетоводната си политика, вкл., поради промяната на дефиницията за срок на лизинга и различното третиране на променливи лизингови плащания или на опциите за удължаване и прекратяване. Поради това, все още не са изчислени финалните суми на активи „право на ползване” и на пасивите по лизинговото задължение, които ще трябва да се признаят при прилагане на новия стандарт за първи път и респ. на ефектите върху резерва „неразпределена печалба”.

Дата на прилагане от Групата

МСФО 16 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г. Групата е решила да не го прилага по-рано. Тя е избрала модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1 януари 2019 г. Сравнителните данни за годината (2018 г.), предшестваща първоначалното прилагане няма да бъдат преизчислявани.

49. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

С решение № 1547-ПД / 18.12.2017 г. Комисията за финансов надзор е одобрила Договора за преобразуване чрез вливане на Унифарм АД (преобразуващо се дружество) в Софарма АД (приемащо дружество) от 01.01.2018 г.

На 19.02.2018 г. Съветът на директорите на дъщерното дружество Софарма Трейдинг АД в качеството му на орган упражняващ правата на едноличен собственик на капитала на пет негови дъщерни дружества е взел решение за увеличение на капитала в тях. Общият размер на капиталовата вноска в тези дружества е 422 х.лв.

На 23.02.2018 г. е проведено извънредно общо събрание на акционерите, на което е взето решение за преобразуване чрез вливане на Унифарм АД в Софарма АД. Одобрени са и както следва:

- Договор за преобразуване чрез вливане на „Унифарм” АД в „Софарма” АД, сключен на 14.09.2017 г. и на Допълнително споразумение № 1 от 08.11.2017 г. към него;
- Доклад на Съвета на директорите на „Софарма” АД до акционерите на дружеството относно преобразуването чрез вливане на „Унифарм” АД в „Софарма” АД;
- Доклад на проверителя по чл. 262м от ТЗ относно преобразуването чрез вливане на „Унифарм” АД в „Софарма” АД;
- Промени в Устава на дружеството;
- Решение за обратно изкупуване на собствени акции.

На 01.03.2018 г. Съветът на директорите на дъщерното дружество Софарма Трейдинг АД като едноличен собственик на капитала на Софармаси ЕООД е взел решение Софармаси ЕООД да

учреди като едноличен собственик на капитала две нови дружества Софармаси 16 ЕООД и Софармаси 17 ЕООД. Двете дружества следва да се регистрират с капитал от 5,000 лв. разделен в 500 дяла всеки по 10 лева, за неопределен срок и с предмет на дейност търговия на дребно с лекарствени продукти.

Няма други събития след датата на отчетния период, които изискват корекция или оповестяване в консолидирания финансов отчет или в приложенията към него.